

ŚRĪ

PRABANDHA-PAÑČAKAM

Śrī Prabandha Pañcakam

Vijf essentiële essays

Weerlegging van algemene misverstanden
in onze huidige Vaiṣṇava gemeenschap

door

ŚRĪ ŚRĪMAD

BHAKTIVEDĀNTA NĀRĀYAṆA GOSVĀMĪ MAHĀRĀJA

Śrī Gauḍīya Vedānta Samiti

ŚRĪ PRABANDHA PAÑCAKAM – VIJF ESSENTIËLE ESSAYS

Oorspronkelijke titel: Sri Prabandha Pancakam – Five Essential Essays
Auteur: Sri Srimad Bhaktivedanta Narayana Gosvami Maharaja, 1921
Digitale uitgave: 2003 Gaudiya Vedanta Publications – Delhi, India

Nederlandse titel: Sri Prabandha Pancakam – Vijf essentiële essays
Nederlandse vertaling: 2019 Indira dasi
Foto Sri Srimad Bhaktivedanta Svami Maharaja is courtoisie van © Bhaktivedanta Book Trust International, Inc., www.Krishna.com. Gebruikt met toestemming.
Vector art: Arabesco, Allfreedownload.com
Pro Deo Uitgever Jaya Radhe: <https://purebhakti.com/jayaradhe.nl>
Email: banyantree@duck.com

Drukwerk: www.pumbo.nl
Papier: HVO biotop
Paperback: www.boekenbestellen.nl/boek/pancakam

Alle Nederlandse titels van deze auteur op één pagina:
www.boekenbestellen.nl – Zoekterm: BV Narayana Maharaja

Kosteloos Nederlandse titels in eBookformaten: jayaradhe.nl/boeken.html;
purebhakti.com/resources/ebooks-magazines/bhakti-books/dutch

Nederlandse vertalingen van het literaire erfgoed van Sri Srimad Bhaktivedanta Narayana Gosvami Maharaja worden als Nederlands cultureel erfgoed geconserveerd door de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag en het World Book Archive in Vrindavan.

Gaudiya Vedanta Filosofie; Caitanya; Vaisnavisme
NUR: 718 Oosterse religies

COPYRIGHT 2019 © I.H.M. GOESEN – ENKELE RECHTEN VOORBEHOUDEN

BEHALVE WAAR ANDERS VERMELD VALT ALLEEN DE TEKST (NIET OPMAAK, FOTO'S EN KUNST) IN DIT BOEK ONDER CREATIVE COMMONS NAAMSVERMELDING-GEENAFGELEIDWERKEN 4.0 INTERNATIONALE PUBLIEKE LICENTIE

Overzicht licentie: <https://creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0/legalcode.nl>

Inhoud

Voorwoord elektronische uitgave	i
Inleiding	ix
Hoofdstuk Een	
<i>Śrī Gauḍīya Vaiṣṇava Sampradāya en Sannyāsa</i>	1
Hoofdstuk Twee	
<i>Pañcarātrika en Bhāgavata Guru-paramparā</i>	61
Hoofdstuk Drie	
<i>Gauḍīya Sampradāya in de lijn van Madhavācārya</i>	77
Hoofdstuk Vier	
<i>Bābājī Veśa en Siddha Pranālī</i>	109
Hoofdstuk Vijf	
<i>De bekwaamheid om Rāsa-līlā Kathā te horen</i>	129
Addendum Een	
<i>“De Verschijningsdag van Śrīla Bhaktisiddhānta Sarasvatī Ṭhākura Prabhupāda”</i>	149
Addendum Twee	
<i>“Boycot de Sahajiyā Bābājīs”</i>	161

Voorwoord elektronische uitgave

DE EERSTE GEDRUKTE UITGAVE VAN *ŚRĪ Prabandha Pañcakam* werd tot stand gebracht door Prema Rasa prabhu, Madhurika Dāsi en Śrīpād Bhaktivedānta Aranya Mahārāja en werd aangeboden aan de gemeenschap van toegewijden in 1999. Onze grootste dank gaat uit naar Śrīla Gurudeva Nārāyaṇa Mahārāja voor de presentatie van deze *tattva siddhānta*, die de genezing vormt voor de aandoening van onwetendheid.

Er zijn in de gemeenschap van toegewijden veel misvattingen in omloop, die zich vooral op het internet profileren. Onschuldige toegewijden, die niet over het vermogen beschikken om *apāsiddhānta* te weerleggen, worden een prooi voor de levenanciers van bogus begrippen en verlaten het pad van *bhakti*. Deze elektronische uitgave van *Sri Prabandha Pañcakam – Vijf essentiële essays* is aangemaakt voor verspreiding op het internet om deze toegewijden te begunstigen.

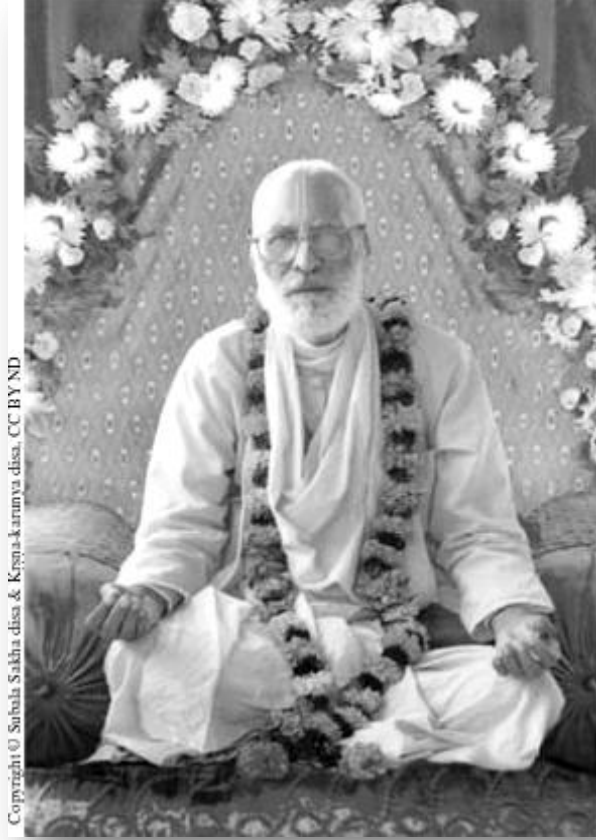
In deze uitgave zijn twee lezingen opgenomen van Śrīla Gurudeva, welke het voorbeeld volgen van Śrīla Bhaktisiddhānta Sarasvatī Gosvāmī Prabhupāda, die op moedige wijze de ware idealen van Śrīman Mahāprabhu en de Gosvāmī's opnieuw heeft gevestigd en de predikmissie is begonnen, die

deze zuivere *bhakti tattva siddhānta* vandaag de dag naar ieder land ter wereld uitdraagt.

Hier volgt een citaat uit de lezing “Boycot de Sahajiyā Bā-bājīs” – “Ongeveer tien jaar geleden ben ik met Pujiyapāda Janardana Mahārāja op Vraja Maṇḍala Parikramā geweest. We gingen naar Rādhā-kuṇḍa en daar hebben we de *bābājīs* uitgedaagd. We hebben een discussie van drie uur gehouden, maar niemand is komen opdagen. Ik heb die *bābājīs* ook in mijn boek, *Vijf essentiële essays*, uitgedaagd, maar niemand heeft gereageerd. Nadat ze dat boek hadden gelezen, wilden ze ons voor de rechter slepen en ik heb hen uitgedaagd door te zeggen, “Ja, we zien jullie in de rechtbank.” Maar ze zijn nooit komen opdagen. Hun advocaten hadden hen het advies gegeven om niet naar het hof te gaan, omdat ze alles zouden verliezen.” – *Śrīla Bhaktivedānta Nārāyaṇa Mahārāja*.

Aspirerend voor de dienst van Śrī Guru en Vaiṣṇava’s,
Kishore Krishna Dāsa Brahmācari,
Śrī Gour Govinda Gauḍīya Maṭha,
Birmingham, UK

Śrī Bhaktisiddhānta Sarasvatī Gosvāmī Prabhupāda Tirobhāva Tithi
Samvat 2060, Nārāyaṇa, Kṛṣṇa-cāturthī
12 december, 2003

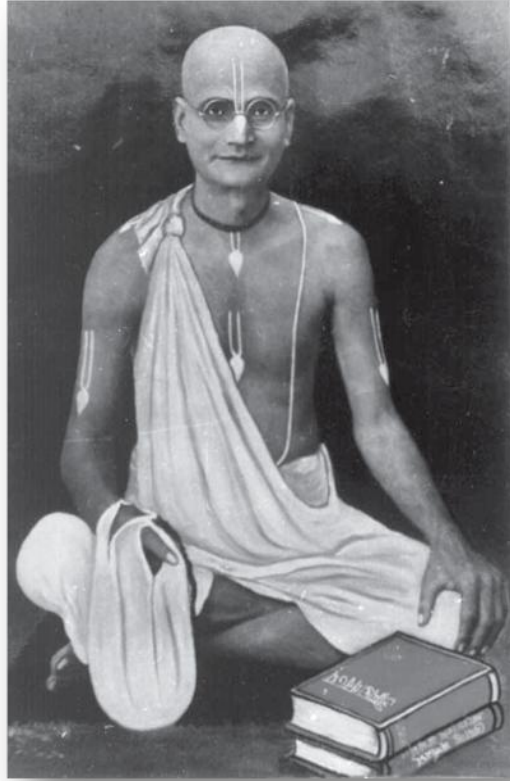
ŚRĪ ŚRĪMAD

BHAKTIVEDĀNTA NĀRĀYAṆA GOŚVĀMĪ MAHĀRĀJA

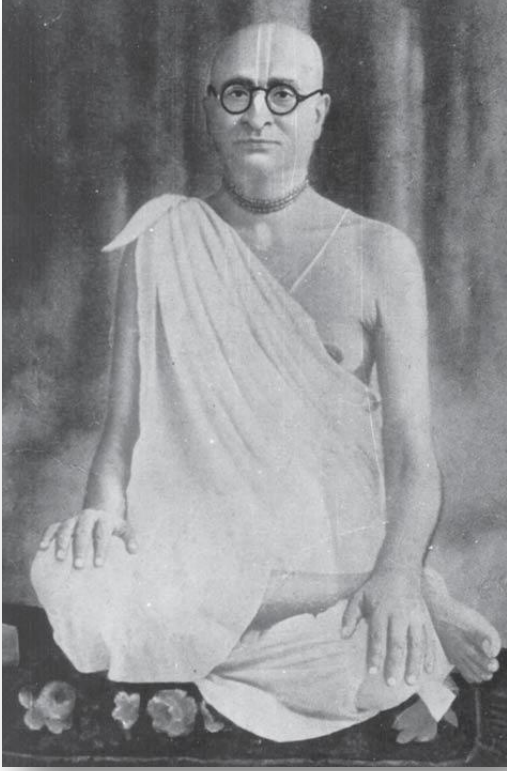
ŚRĪ ŚRĪMAD

BHAKTIVEDĀNTA SVĀMĪ MAHĀRĀJA

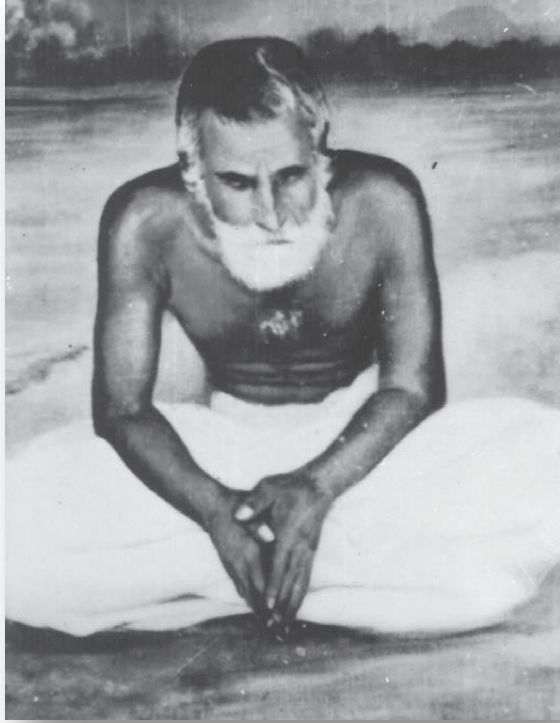
ŚRĪ ŚRĪMAD

BHAKTI PRAJÑĀNA KEŚAVA GOSVĀMĪ MAHĀRĀJA

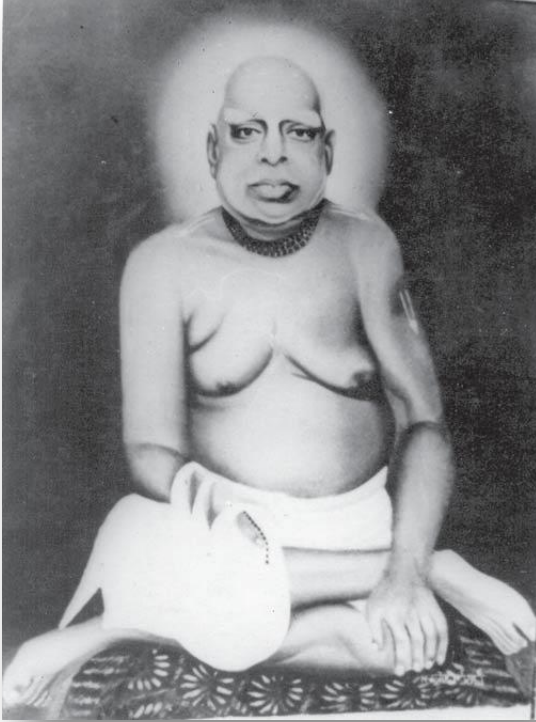
ŚRĪ ŚRĪMAD

BHAKTISIDDHĀNTA SARASVATĪ PRABHUPĀDA

ŚRĪ ŚRĪMAD

GAURA-KĪŚORA DĀSA BĀBĀJĪ MAHĀRĀJA

ŚRĪ ŚRĪLA

SACCIDĀNANDA BHAKTIVINODA ṬHĀKURA

Inleiding

SRĪ ŚĀCĪNANDANA GAURA-HARI DAALDE neer op het oppervlak van deze aarde getooid met de sentimenten en lichaamsuitstraling van Śrī Rādhā en heeft op genadevolle wijze een vorm van *kṛṣṇa-prema* geschonken, die nooit eerder in deze *kalpa* was gegeven. Door tevens aanzet te geven voor de verschijning van Zijn eeuwige speelgezellen in deze wereld, zoals Śrī Svarūpa Dāmodara, Rāya Rāmānanda en de Zes Gosvāmī's met aan het hoofd Śrī Rūpa en Raghunātha Gosvāmī's, heeft Hij dat specifieke aspect van bovenzinnelijke liefde voor Kṛṣṇa uitgedeeld. Door toegewijden uit alle lagen van de bevolking, zoals Ṭhākura Haridāsa, Śrīvāsa Paṇḍita, Murāri Gupta, Paramānanda Purī en Brahmānanda Bhārati, aan te moedigen om aan het predikwerk van *suddha-bhakti* deel te nemen heeft Hij een succes gemaakt van de *siddhānta*, “*kibā vipra, kibā nyāsī śudra kene naya*”. Hoewel Śrī Svarūpā Dāmodara een *brahmācari* was, die saffrane kleding droeg en tijdens zijn verblijf in Vārāṇasī werd beschouwd als ondergeschikt aan het gezag van de Dvārakā Piṭha in de Śāṅkara Sampradāya, werd hij later de

hoofdassistent van Śrīman Mahāprabhu. Śrī Haridāsa Ṭhākura verscheen in een familie van *yavanas* (moslims) en was niet in een bepaalde *sampradāya* ingewijd, maar Śrī Caitanya Mahāprabhu gaf hem de titel “Nāmācārya”. Śrīman Mahāprabhu was zeer edelmoedig en accepteerde toegewijden in Zijn stal, die waren verschenen in verschillende kasten en met verschillende overtuigingen uit verscheidene landen van Bhārat Varṣa. Op deze manier werd *śuddha-bhakti* in de hele wereld in luttele dagen gepredikt.

Tegenwoordig echter zien we, zoals op het gebied van de politiek, dat afgunst, haat, gebakkelei, tuchteloosheid en verzet tegen het aanvaarden van leiding door seniore gezagsdragers, en andere anomalieën ook de arena van *dharma* zijn binnengedrongen. In vroeger tijden was het gebruikelijk, dat iedereen diep ontzag had voor het axioma “*mahājano yena gataḥ sa panthā*” en het principe van *ānugātya* (het aanvaarden van de leiding van eerbiedwaardige superieuren) respecteerde. Vanwege de ontvaardende invloed van de tijd willen bepaalde vernauwde modernisten afbreuk doen aan de heilige draad van *ānugātya* in het antieke *paramāpra*-systeem en de vriendschap tussen de zuivere *sampradāyas* vernietigen. Ze beschouwen zichzelf belangrijk door een denkbeeldig proces van *bhājana* uit te dokteren en het vervolgens als authentiek te vestigen. Deze mensen, die verdeeldheid binnen de *sampradāya* creëren, kunnen niet begrijpen, dat ze door hun laaghartige ondernemingen in strijd met de dienst aan *mano* ‘*bhiṣṭa*, of de innerlijke hartewens van *kali-yuga pāvana āvātārī* Śrī Caitanya Mahāprabhu, de Śrī Gauḍīya Vaiṣṇava Sampradāya ontwortelen.

Degenen, die de filosofie van *acintya-bhedābheda-tattva* van Śrī Caitanya Mahāprabhu aanvaarden en zich onder Zijn leiding bezighouden met *sādhana-bhajana*, die toegewijde dienst cultiveren volgens de concepten van Śrī Nityānanda Prabhu, Śrī Advaita Ācārya, Śrī Svarūpā Dāmodara, Rāya Rāmānanda en de Zes Gosvāmī's, degenen die de "Hare Kṛṣṇa" *mahā-mantra* en de methode van *bhajana* aanvaarden, die door hen werd voorgeschreven, behoren allemaal tot de familie van Śrī Caitanya Mahāprabhu. Hierin kunnen zich diverse takken bevinden, zoals die van Śrī Nityānanda, Advaita, Narottama en Śyāmānanda, maar ze behoren allemaal tot deze *Gaura-parivāra*, de familie van Śrī Caitanya Mahāprabhu. Hiervan zijn sommigen *ghaṣṭha*, sommigen zijn wereldverzaker, anderen zijn *sannyāsī*, sommigen kunnen saffrane kleding dragen en anderen witte kleding. Als ze de bovengenoemde concepten onderschrijven, hoe kunnen ze dan uit de familie van Śrī Caitanya Mahāprabhu worden verstoten? De belangrijkste instructie van Śrī Caitanya Mahāprabhu is,

*tṇṇād api sunīcena tarora api sahiṣṇunā
amāninā mānadena kīrtanīya sadā hariḥ*

"Door zich zelfs lager en waardelozer te beschouwen dan onbeduidend gras, dat door ieders voeten is platgetrapt, door toleranter te zijn dan een boom, door af te zien van trots en alle anderen volgens hun respectievelijke positie te eerbiedigen, dient men constant de heilige naam van Śrī Hari te chanten."

In het licht van dit vers zou er onder de leden van de zuivere Śrī Gauḍīya Vaiṣṇava Sampradāya geen plaats mogen zijn voor vijandigheid en scheve gezichten. Wat valt er te zeggen van andere Vaiṣṇava *sampradāyas* van tegenwoordig, zelfs in

de Śaṅkara Sampradāya zien we eenheid en *anugatyā*, of het aanhangen van de principes van voorgangers, dat overal in onze Gauḍīya Sampradāya ontbreekt.

Met gevouwen handen en grote ernst bidden we daarom, dat de kameraadschap in de zuivere *sampradāya* na het serieus bestuderen van deze *Śrī Prabandha Pañcakam* mag worden beschermd en worden behouden.

In dit boek staan vijf essays: (1) De Śrī Gauḍīya Vaiṣṇava Sampradāya en Sannyāsa; (2) Pañcarātrika en Bhāgavata Guru-paramparā; (3) De Gauḍīya Sampradāya bevindt zich in de lijn van Madhavācārya; (4) Bābāji Veśa en Siddha-praṇālī; en (5) De bekwaamheid om Rāsa-līlā Kathā te horen. Het eerste essay heb ik veertien jaar geleden geschreven en werd gepubliceerd in *Śrī Bhāgavata Patrikā* in het Hindi (jaargang 4, nummers 2-4). Het tweede, derde en vierde essay is afkomstig uit mijn compositie getiteld *Ācārya Kesari Śrī Śrīmad Bhakti Prajñāna Keśava Gosvāmī – Zijn leven en lessen*. Het vijfde essay werd geschreven als inleiding op mijn commentaar op de *Veṅu-gīta* uit *Śrīmad-Bhāgavatam* getiteld “Ānanda Vardhini”.

Bij het schrijven van deze essays was het onvermijdelijk de namen van personen uit het verleden en het heden te noemen, die hebben aangemoedigd tot het aannemen van verscheidene ongunstige opvattingen. Niettemin was het niet mijn intentie om iemand uit arglist te bagatelliseren of als onbeduidend te laten toeschijnen. Indien het lezen van deze essays aanleiding geeft tot pijn in het hart, smeed ik om vergeving.

Biddend om een sprankje genade van Śrī Śrī Hari, Guru en
Vaiṣṇava's,

Śrī Bhaktivedānta Nārāyaṇa Mahārāja

Śrī Gopāla Bhaṭṭa Gosvāmī Tirobhāva Tithi
Samvat 2056, Śravaṇa, Kṛṣṇa pañcami
2 augustus 1999

Hoofdstuk Een

De Śrī Gauḍīya Vaiṣṇava Sampradāya en Sannyāsa

TEGENWOORDIG ZIEN WE, ZOALS OOK op het gebied van politiek, dat afgunst, haat, gebakkelei, tuchteloosheid en verzet tegen de aanvaarding van leiding door seniore gezagsdragers, en andere anomalieën ook de arena van *dharma* zijn binnengedrongen. In vroeger tijden was het gebruikelijk, dat iedereen diep ontzag had voor het axioma “*mahājano yena gataḥ sa panthā*” en het principe van *ānugatyā* (het aanvaarden van de leiding van eerbiedwaardige superieuren) respecteerde. Vanwege de ontvaardende invloed van de tijd willen bepaalde vernauwde modernisten afbreuk doen aan de heilige draad van *ānugatyā* in het antieke *paramapra*-systeem en de vriendschap tussen de zuivere *sampradāyas* vernietigen. Ze beschouwen zichzelf belangrijk door een denkbeeldig proces van *bhajana* uit te dokteren en het vervolgens als authentiek te vestigen. Deze

mensen, die verdeeldheid binnen de *sampradāya* creëren, kunnen niet begrijpen, dat ze door hun laaghartige ondernemingen in strijd met de dienst aan *mano* ‘*bhiṣṭa*, of de innerlijke hartewens van *kali-yuga pāvana āvātārī* Śrī Caitanya Mahāprabhu, de Śrī Gauḍīya Vaiṣṇava Sampradāya ontwortelen.

Śrī Śyāmalāl Hakīm van Śrīdhāma Vṛndāvana heeft recent een gedenkwaardige publicatie geredigeerd onder de titel *Mahāprabhu Śrī Gaurāṅga*. In deze publicatie staan prachtige artikelen vol uitmuntende *siddhānta* van enkele van de meest eerbiedwaardige geleerden, *gosvāmīs* en *vaiṣṇava ācāryas* van Vṛndāvana. Sommige essays van de redacteur en van enkele nieuwe auteurs waren echter strijdig met *sāstra* en waren gebaseerd op een onbeduidende haarkloverij om de kameraadschap in de zuivere *sampradāyas* te ruïneren. Ze hebben in deze essays hard hun best gedaan om hun eigen eruditie met betrekking tot de zuivere, onafhankelijke waarheid van het *sampradāyika* concept te adverteren eenvoudig om een gevolg te bewerkstelligen onder degenen, die hen als *ācāryas* zouden kunnen aanvaarden. Hun volslagen misleidende en ongefundeerde gezichtspunt is niets anders dan een slecht gemotiveerde poging om de zon te verhullen. Daarom vormen deze artikelen een verstoring voor de Vaiṣṇava’s van de onvermengde Śrī Gauḍīya traditie.

De publicatie in kwestie bevat een aantal onsamenhangende opmerkingen zoals, “In Kali-yuga is de aanvaarding van de wereldverzakende levensorde van *sannyāsa* ongeldig en tegen de vedische sommaties.” “Het is Gauḍīya Vaiṣṇava’s verboden om *gairika* (saffrane) kleding te dragen.” “De *sannyāsa*

van Śrī Śaṅkarācārya, Śrī Rāmanujācārya, Śrī Madhvācārya en anderen is niet vedisch.” “Degenen, die *varṇāśrama-dharma* in acht nemen, kunnen de Gauḍīya Vaiṣṇava *bhajana-praṇālī* niet binnengaan, tenzij ze hun sociale positie opgeven.” “De Śrī Gauḍīya Vaiṣṇava Sampradāya heeft geen verbinding met de Śrī Madhva Sampradāya.” “Er bestaat een verschil tussen de concepten van Śrī Jīva Gosvāmī en Śrī Baladeva Vidyābhūṣaṇa.” “Bij het ontvangen van de genade van Śrīman Mahāprabhu werd Prakāśānanda Sarasvatī beroemd onder de naam Śrī Prabodhānanda Sarasvatī.”

Na het lezen van deze foutieve gezichtspunten hebben de vererenswaardige Vaiṣṇava’s deze arme en onbeduidende persoon aangemoedigd om de tegenovergestelde argumenten te presenteren. Met de opdracht van die vererenswaardige Vaiṣṇava’s, die ik op mijn hoofd draag, ga ik aan deze heilige taak beginnen. Allereerst presenteer ik dit essay getiteld “De Śrī Gauḍīya Vaiṣṇava Sampradāya en Sannyāsa”, waarbij ik in mijn hart een stofdeeltje bewaar van de lotusvoeten van de bewaker van de Śrī Brahma Mādhva Gauḍīya Sampradāya, de tiende generatie in de spirituele hiërarchie afkomstig van Śrī Caitanya Mahāprabhu, mijn Paramārādhyatama Gurudeva, Ācārya Kesarī *nitya-līlā praviṣṭa om viṣṇupāda aṣṭottaraśata Śrī Śrīmad Bhakti Prajñāna Keśava Gosvāmī Mahārāja*.

De *varṇāśrama* sociale orde is de ruggegraat van de Indiase *sanskṛti* of *sanātana-dharma* en zijn hart is *bhagavata-prema*. De relatie tussen het *varṇāśrama* stelsel en *bhagavata-prema* is dezelfde als de relatie tussen het lichaam en de *ātmā*. Hoewel de *ātmā* van het grootste belang is, kan in het geconditioneerde stadium het lichaam niet volkomen worden veronacht-

zaamd. Het is echter niet juist om te zeggen, dat *varṇāśrama-dharma* het laatste woord in *dharma* is. Zodra men gesitueerd raakt in *ātmā-dharma*, dat is *bhagavata-sevā*, is het doel van *varṇāśrama* vervuld. Alleen in dat stadium is het mogelijk om totaal onverschillig voor *varṇāśrama-dharma* te zijn en in onvermengde *bhagavata-bhajana* geabsorbeerd te blijven. Overal waar het *varṇāśrama* stelsel afwezig is, zien we tevens een gebrek aan *ātmā-dharma* of zuivere *bhagavata-bhakti*. We zien hooguit een schijn of een geperverteerde reflectie van *bhakti*. Daarom is eerbied voor *daiva-varṇāśrama* in alle *sampradāyas* van *dharma* in India evident. De beoefenaar van *bhakti* kan in iedere *āśrama* blijven, die gunstig is voor zijn *sādhana-bhajana*, of zodra hij gekwalificeerd is, *varṇāśrama* geheel verzaken. In het bijzonder dient te worden opgemerkt, dat de reguleringen van *varṇāśrama* geen controle hebben over degenen, die voorbij het stadium van *anartha-nivṛtti* zijn en in wie *bhāva* is verschenen. Zolang een dergelijk stadium nog niet is bereikt, is het voor Śrī Gauḍīya Vaiṣṇava's in de lijn van Śrīman Mahāprabhu wenselijk om *varṇāśrama* extern te aanvaarden, terwijl ze onthecht blijven en het valse ego van identificatie ermee op grote afstand houden. Het verbijsterende en nieuwe concept van Śrī Hakīmji blijkt op het testblok van deze *siddhānta* echter niet authentiek te zijn. De belangrijkste argumenten gepresenteerd door Śrīyukta Hakīmji in oppositie tegen de Śrī Gauḍīya Vaiṣṇava's, die *sannyāsa* en saffrane kleding aanvaarden, zijn als volgt.

Bezwaar (1) – In de Veda's wordt *sannyāsa* beschreven als de vierde *āśrama*. Men kan deze *āśrama* alleen binnengaan na

het doorlopen van de andere drie *āśramas*, namelijk *brahmacharya*, *grhastha* en *vānaprastha*. Er is in de Veda *sāstra* geen vermelding van enig ander type *sannyāsa*. Buddhadeva, die tegen de Veda's was gekeerd, introduceerde een nieuwe methode voor *sannyāsa*. De boeddhist in cognito, Śrīpāda Śāṅkarācārya, heeft hem toen geïmiteerd door *sannyāsa* te aanvaarden op de leeftijd van slechts acht jaar zonder eerst de andere drie *āśramas* te hebben doorlopen. Zijn *sannyāsa* was dus niet vedisch. Recentelijk hebben sommige *ācāryas* hetzelfde systeem van *sannyāsa* in hun eigen *sampradāyas* geïntroduceerd. Deze vorm van *sannyāsa* wordt in feite niet door de Veda's voorgeschreven.

Bezwaar (2) – Het is in Kali-yuga verboden om *sannyāsa* te aanvaarden,

*aśvamedham gavāmbham sannyāsam palapaitṛkam
devareṇa sutotpatti kalau pañca vivarjayet*

Śrī Brahmavaivarta Purāṇa (Kṛṣṇajanmakhanda 185.180)

In Kali-yuga zijn vijf gebruiken verboden: paardenoffers, koeienoffers, het aanvaarden van *sannyāsa*, offerandes van vlees aan de voorvaders en de verwekking van een kind in de baarmoeder van de vrouw van zijn oudere broer.

Bezwaar (3) – Het gebruik van *sannyāsa* is niet courant in de *sampradāya* gesticht door Śrīman Mahāprabhu. Van de Gauḍiya Vaiṣṇava's, die hun toevlucht hebben genomen tot de lotusvoeten van Mahāprabhu, zoals Śrī Rūpa en Sanātana, heeft niemand ooit *sannyāsa* aanvaard. Tot het eind van hun leven hebben ze dezelfde namen behouden, waaronder ze werden gekend, voordat ze hun huishouden verzaakten.

Bezwaar (4) – Nadat Śrīman Mahāprabhu Śrī Sārvabhauma Bhattācārya had verlost, gaf Śrīman Mahāprabhu, die via de woorden van Śrī Sārvabhauma op Zichzelf zinspeelde, de conclusie, dat *sannyāsa* onnodig, nadelig en bovenal is tegengesteld aan *bhakti-dharma* (Śrī Caitanya-bhagavata 3.3.30).

Bezwaar (5) – Śrīman Mahāprabhuji heeft nooit iemand de instructie gegeven om *sannyāsa* te nemen. Integendeel, Hij heeft de instructie gegeven om het stelsel van *varṇāśrama* te verzaken, “*eta saba chāḍi āra varṇāśrama dharma, akiñcana haṇā laya kṛṣṇaika śaraṇa* – Men dient zonder aarzelen en in vol vertrouwen zijn exclusieve toevlucht te nemen tot Śrī Kṛṣṇa, alle slechte associatie op te geven en zelfs de regulerende principes van *varṇāśrama-dharma* te veronachtzamen” (Śrī Caitanya-caritāmṛta 2.22.93).

Bezwaar (6) – Śrī Sanātana Gosvāmī heeft gezegd, dat het voor Śrī Gauḍiya Vaiṣṇava’s verboden is om saffrane kleding te dragen, “*rakta vastra vaiṣṇavera parite nā yuyāya*” (Śrī Caitanya-caritāmṛta 3.13.61).

Bezwaar (7) – Het aanvaarden van *sannyāsa* wordt nergens in de vierenzestig *aṅgas* van *bhakti* genoemd.

Bezwaar (8) – In zijn commentaar op *Śrīmad-Bhāgavatam* (11.18.22) heeft Śrīla Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura met de zinsnede, “*bhaktasyānāśramitvañca*” het feit vastgesteld, dat toegewijden geen leden zijn van het *āśrama* stelsel.

In onwetendheid van de zuivere grondbeginselen van de Sampradāya en zelfs met het offeren van een handvol water voor het heengaan van de algemene hoffelijkheid in spirituele aangelegenheden creëert de eerbiedwaardige Śrī Ha-

kīmjī op zinloze wijze een lichtzinnige controversale en sticht verdeeldheid in de Gauḍīya Sampradāya door de *apasid-dhāntika* concepten van auteurs na te bootsen, die – of schoon ze deskundig zijn in wereldse kennis en droge logica – totaal verstoken zijn van authentieke realisatie en daardoor niet in het minst bevreesd zijn om ernstige *vaiṣṇava-aparādha* te plegen. Alsof dit niet voldoende is, aarzelt hij niet om diepgaand vervalste en perverse verklaringen uit geschriften, zoals *Śrī Caitanya-caritāmṛta*, te geven door de feiten te verbergen, die erin worden vermeld. Noch aarzelt hij te refereren aan *ācāryas* uit de zuivere *bhakti-sampradāyas*, zoals *Śrī Rāmānujācārya* en *Śrī Madhvācārya* als *muktivādīs* (zoekers naar verlossing) en niet-vedische *sannyāsīs*. Bovendien is hij onbevreesd te verklaren, dat *Śrī Mādhavendra Purī* en anderen *advaita-vādī-sannyāsīs* zijn. We gaan nu op systematische wijze zijn ongegronde uitspraken ontzenuwen, die allemaal offensief zijn en in strijd zijn met *śāstra*.

Weerlegging (1) – Bij het zien van de ideeën van *Śrī Ha-kīmjī* ziet het ernaar uit, dat hij zijn begrip van de Veda's heeft ontleend aan de uitspraken geschreven in de aanhangsels van *Śrī Caitanya-caritāmṛta* gepubliceerd door *Śrīyukta Rādhā-govindanātha*. Als hij de *vedas*, *upaniṣaden*, *smṛti*, *purāṇas* en andere *śāstras* persoonlijk had gelezen, had hij nooit dergelijke aannamen geschreven, die in de geschriften geen basis vinden. Het is mogelijk, dat zijn gebrek aan kennis van het Sanskriet een hindernis vormt om persoonlijk de *śruti*, *smṛti* enzovoort te lezen. Als dit het geval is, is het volstrekt

ongepast om wat dat ook te schrijven zonder die *sāstras* persoonlijk te hebben bestudeerd. Hij had moeten weten, dat hij met zijn schriftuurlijke conclusies in oppositie tegen *sāstra* in de gemeenschap van geleerden, die *sāstra* wel kennen, een risee zou worden. *Sannyāsa* is een vedisch gebruik, dat te allen tijde van toepassing is. Om dit te illustreren presenteren we verscheidene voorbeelden uit *śruti*, *smṛti* en *purāṇa* van het onderwerp *sannyāsa*. De uitspraak van *śruti* is als volgt.

(a) *sa hovāca yājñavalkyaḥ/ brahmacaryam samāpta grhī bhavet/ grhī bhūtvā vanī bhavet/ vanī bhūtvā pravrajat/ yadi vetarathā brahmacaryādeva pravrajed grhād vā vanād vā/ atha punaravratī vā vratī vā snātako va'snātako vā utsannāgniranagniko vā yadahareva virajet tadahareva pravrajat.*

Variaties op deze *mantra* met slechts een of twee woorden verschil kunnen worden aangetroffen in (i) *Jāvālopaniṣad* (4.1); (ii) *Yājñavalkyopaniṣad* (*sañkhyā* 1) en (iii) *Paramāhāmsa Parivrājakopaniṣad* (*sañkhyā* 2). De betekenis is als volgt,

De heilige koning, Janaka Mahārāja, informeerde bij de grote wijze, Yājñavalkya, ‘O Bhagavān! Wilt U me alstublieft uitleggen, welke de kwalificaties en reguleringen zijn voor het aanvaarden van *sannyāsa*’. Yājñavalkya antwoordde, ‘Allereerst dient men onder het strikte naleven van de gelofte van *brahmacarya* de Veda’s bij zijn *guru* thuis te bestuderen. Dan dient men, nadat men op geschikte wijze de beroepsmatige plichten van de *grhastha-āśrama* heeft nageleefd, *vānaprastha* te aanvaarden. Nadat men *vānaprastha* heeft doorlopen, dient men tenslotte *sannyāsa* te aanvaarden. Als men een sterk gevoel van onthechting van het materiële leven ervaart, voordat men de *grhastha-āśrama* binnengaat en zich nog in het stadium van

brahmacarya bevindt, dient men *sannyāsa* rechtstreeks vanuit de *brahmacarya-āśrama* te aanvaarden. Zodra *vairāgya* zeer sterk is geworden, is het zeer geschikt om *sannyāsa* vanuit de stadia van *grhastha* of *vānaprastha* te aanvaarden. Met andere woorden, het principe is, dat men, zodra men ware onthechting heeft ontwikkeld, *sannyāsa* vanuit iedere *āśrama* kan aanvaarden. Of men zijn studie van de zes onderdelen van de Veda's heeft afgrond of niet, of men zijn studie van de Veda's heeft voltooid, of men een bad heeft genomen, zoals door de Veda's is voorgeschreven of niet; of men het offervuur heeft aangestoken of niet, of men de presiderende godheid van het vuuroffer al of niet heeft afgewezen; of men gehuwd of weduwnaar is – in iedere levensconditie kan men *sannyāsa* aanvaarden, wanneer intense *vairāgya* zich in zijn karakter manifesteert.

Een nadere uitleg van *sannyāsa* wordt ook duidelijk aange troffen in *Jāvālopaniṣad* uit de *śukla* sectie van *Yājurveda*,

(iv) *atha parivrāḍ vivarṇāvāsā muṇḍo'parigrahaḥ śuciradrohī bhaikṣāno brahmabhūyāya bhavatīti/ yadyāturaḥ syānmanasā vācā vā sannyaset* (15)

Degenen die *parivrajyā* (*sannyāsa*) aanvaarden, dienen kleding te dragen, die is geverfd met *geru* (rode steen). Ze moeten hun hoofd scheren en het gezelschap van hun vrouw, zonen en andere verwanten totaal verzaken. Onmiddellijk daarna dienen ze zich uiterlijk en innerlijk te zuiveren door voltijdig *sādhana* uit te voeren. Ze dienen alle gevoelens van vijandigheid jegens anderen op te geven en op een schone, solitaire plek de *upāsana* van *brahma* uitvoeren. Gegriefde personen mogen *sannyāsa* alleen aanvaarden door woorden en het verstand.

Nu kan de vraag rijzen, “Is het gebruik van *sannyāsa* authentiek of is het een bedenkfel?” In antwoord hierop wordt gezegd,

(v) *eṣa panthā brahmanā hānuvitastenaivaiti sannyāsī
brahma vidityevamevaiṣa bhagavānniti vai yājñavalkyaḥ*
(16)

De oorsprong van het gebruik van *sannyāsa* is Śrī Brahmā, de grootvader van alle werelden. De *sannyāsīs*, die hun toevlucht nemen tot dit pad van wereldverzaking, bereiken *sac-cid-ānanda brahma* en worden competent om alles te weten. Dus het pad van *sannyāsa* is niet denkbeeldig; het is reëel. Bij het horen van deze instructie van Yājñavalkya aanvaardde Atri Ṛṣi het door zich tot hem te richten met, ‘O Bhagavān Yājñavalkya!’

(vi) *tridaṇḍam kamaṇḍalu śakyam jalapavitram patram
sikhā yajnopavītaṅca ityetaṣ sarva bhusvāhetyapsu pari-
tyajyātmānamanvicchet* (18)

Hierna, bij het bereiken van het stadium van *paramahāmsa* worden ook de kenmerken van *sannyāsa* achterwege gelaten, zoals de *tridaṇḍa*, *kamaṇḍalu*, *sikhā*, *vasan*, waterpot, *kanthā*, *kaupīn*, onderkleding en *uttarīya*.

Wees nu zo goed om de uitspraken van *smṛti* te bekijken,

(vii) *viraktaḥ sarvakāmeṣu parivrājyam sabhāśrayet ekā-
kī vicarennityam tyaktvā sarvaparigraham*
(Viṣṇu Smṛti 4.2)

tridaṇḍam kuṇḍika caiva bhikṣādāhāram tathaiva ca
(Viṣṇu Smṛti 4.12)

*sūtram tathaiva grhñīyānnyameva bahūdaka
īṣatkṛt kāṣāyasya liṅgamāsritya tiṣṭhata*

(Viṣṇu Smṛti 4.18)

Iemand, die is onthecht van alle soorten wereldse verlangens, dient *sannyāsa* te aanvaarden. Nadat hij *sannyāsa* heeft aanvaard, dient hij zonder gezelschap te reizen en zijn leven in stand te houden met hetgeen beschikbaar is uit aalmoezen zonder zelfs te bedelen. Hij dient *ekadaṇḍa* (enkelvoudige staf) of *tridaṇḍa* (drievoudige staf) bij zich te dragen. De *bahūdaka tridaṇḍī-sannyāsi* dient een pot voor aalmoezen en een *kāmaṇḍalu* te dragen. Hij dient een heilige draad en een lichtgekleurde saffrane doek te dragen. Verder dient hij altijd in zijn hart op Bhagavān te mediteren.

In *Hārītasṁṛti* wordt ook gezegd,

(viii) *tridaṇḍam vaiṣṇavam samyak santatam samapar-
vakam veṣītam kṛṣṇagobālarajjumaccaturaṅgulam
saucārthamāsanārtham ca munibhiḥ samudāhṛtam kau-
pīnācchādanam vāsaḥ kanthā śītanivārīṇīm
pāduke cāpi grhñīyātkuryānnānthasya saṅgraham etāni
tasya liṅgāni yateḥ proktāni sarvadā*

(*Hārītasṁṛti* 6.6.7.8)

Men dient een *tridaṇḍa* te dragen, die is gemaakt van bamboestokken met hetzelfde aantal knopen. De stokken dienen te worden samengebonden met een lint van vier vingers breed en een touw van het haar van een zwarte koe. Omwille van reinheid en zitpositie dient men *kaupīn* gegeven door *munis* te aanvaarden. Tegen de kou dient men een lomp doek en houten sandalen te aanvaarden. Men mag geen andere artikelen

collecteren. Deze zijn naar zeggen de kenmerken van een *sannyāsī* in alle perioden (vier *yugas*).

In de *Mahānirvāṇa Tantra* is gezegd, dat zelfs in Kali-yuga de leden van alle vier *varṇas* en ook gewone mensen buiten het sociale kastenstelsel het recht hebben om *sannyāsa* te aanvaarden,

(ix) *avadhūtāśramo devi kalau sannyāsa ucyate
vidhīnā yena kartavyastam sarvam śṛṇu sāmpratam
brahmajñāne samutpanne virate sarva karmaṇi
adhyātmavidyā nīpuṇaḥ sannyāsāśramamāśrayet
brāhma kṣatriyo vaiśyaḥ sūdraḥ sāmānya eva ca
kulāvadhūta samskāre pañcānāmadhikāritā
viprānamītareṣāṅca varṇānām prabale kalau
ubhayatrāśrame devi! sarveṣāmadhikāritā*

(*Mahānirvāṇa Tantra* 8ste ullāsa)

O Devi! In Kali-yuga wordt de *avadhūta-āśrama sannyāsa* genoemd. Hoor nu van mij over de regulerende principes voor deze *āśrama*. Iemand die deskundig is in de transcendente wetenschap van *bhagavata-tattva*, die onthecht is van allerlei soorten baatzuchtig streven en in wie *brahma-jñāna* is ontwaakt, dient de wereldverzakende levensorde van *sannyāsa* te aanvaarden. Vijf categorieën mensen, namelijk *brāhmaṇas*, *kṣatriyas*, *vaiśyas*, *sūdras* en gewone mensen buiten de sociale ordes kunnen gekwalificeerd zijn om deze *sannyāsa-saṁskara* te ondergaan. Zelfs wanneer de invloed van Kali krachtig is, hebben zelfs *vipras* en leden van de andere sociale ordes het recht om *sannyāsa* te aanvaarden.

In *Manusmṛti* wordt gezegd,

(x) *vāgdaṇḍo'tha manodaṇḍaḥ kāyadaṇḍastathaiva ca
yasyaite nihitā buddhau tridaṇḍīti sa ucyate*

(*Manusmṛti* 12.20)

Iemand, die discipline (*daṇḍa*) oplegt aan zijn woorden, lichaam en geest, wordt een *tridaṇḍī-saṁnyāsi* genoemd.

In de smetteloze *purāṇa*, *Śrīmad-Bhāgavatam*, vertelt Śrī Kṛṣṇa aan Uddhava over de oorsprong van de vier *āśramas*,

(xi) *gr̥hāśramo jaghanato brahmacarya hṛdo mama
vakṣaḥsthalādvane vāsaḥ saṁnyāsaḥ sirasi sthitaḥ*

Śrīmad-Bhāgavatam (11.17.14)

De *gr̥hastha-āśrama* is voortgekomen uit mijn dijen, de *brahmacarya-āśrama* uit mijn hart en de *vānaprastha-āśrama* uit mijn borst. *Saṁnyāsa* bevindt zich echter op Mijn hoofd.

Verder,

(xii) *etām samāsthāya parātmāniṣṭhā
madhyāsītām pūrva tamairmaharṣibhiḥ
aham tariṣyāmi durantapāram
tamo mukundāñghriniṣevayaiva*

Śrīmad-Bhāgavatam (11.23.57)

De Avantī Bhikṣu zei, “Grote *ṛṣis* en *munis* uit vervlogen tijden hebben hun toevlucht genomen tot deze *saṁnyāsa-āśrama* in de vorm van *paramātmā-niṣṭha* (stevaste toewijding aan Bhagavān). Door toevlucht in deze *āśrama* te zoeken zal ik ook de onoverkomelijke oceaan van onwetendheid gemakkelijk kunnen oversteken door dienst te verlenen aan de lotusvoeten van Śrī Mukunda.”

(xiii) *sikhī yajñopavīti syāt tridaṇḍī sakamaṇḍaluḥ
sa pavitraśca kāśāyī gāyatrīṇca japet sadā*

Skanda Purāṇa

Een *tridaṇḍī-sannyāsī* dient een *sikhā*, een heilige draad en een *kamaṇḍalu* te dragen. Hij dient zich te kleden in saffraan gekleurde stof en dient zuiver te blijven door altijd de *gāyatrī-mantra* te chanten.

(xiv) *ekavāsā dvivāsā vā sikhī yajñopavitavān
kamaṇḍalukaro vidvānstridaṇḍo yāti tatparam*

Padma Purāṇa (Svargakhaṇḍa Ādi, 31)

Een geleerde *tridaṇḍī-sannyāsī* dient een overkleed en *uttariya*, een *sikhā*, een heilige draad en een *kamaṇḍalu* te dragen. Als hij dat heeft gedaan dient hij verzonken te blijven in *bhagavata-bhāva* (transcendente emotie).”

(xv) In *Samśkāra Dīpikā*, het aanhangsel van *Śrī Hari Bhakti Vilāsa* geschreven door Śrī Gopāla Bhaṭṭa Gosvāmī, worden de *tridaṇḍa-sannyāsa samśkāra* en de regulerende principes met betrekking tot het dragen van *ḍor-kaupīn* en saffrane kleding duidelijk gedocumenteerd. Een antiek manuscript van deze tekst wordt bewaard in de Koninklijke Bibliotheek van Jaipur. Dit geschrift is door Śrīla Bhaktivinoda Thākura gepubliceerd en wordt ook in de *Śrī Gauḍīya Vaiṣṇava Abhidhāna* genoemd.

In vroeger tijden was het voor vedische *sannyāsīs* gebruikelijk om *tridaṇḍa-sannyāsa* te aanvaarden. De voorschriften voor het aanvaarden van *tridaṇḍa-sannyāsa* worden overal in *śruti*, *smṛti*, *purāṇa* en *āgama śāstra* vermeld, terwijl de voorschriften met betrekking tot *ekadaṇḍa-sannyāsa* gering zijn en

ver uit elkaar staan. In het stadium van *bahūdaka-saṁnyāsa* met de drie *daṇḍas*, die de discipline van spraak, geest en lichaam vertegenwoordigen, is nog een andere *prādeśamātra-daṇḍa*¹ op één plaats vastgezet, die de *jīva*, de ziel, vertegenwoordigt. Dus de *tridaṇḍa* is samengesteld uit vier *daṇḍas*. Het gebruik van *tridaṇḍa-saṁnyāsa* is actueel in de *sampradāyas* van Śrī Rāmānuja en Śrī Viṣṇusvāmī. Het gebruik van *ekadaṇḍa-saṁnyāsa*, dat actueel is in de *sampradāya* van Śrī Śaṅkarācārya is ook vedische *saṁnyāsa*. Er bestaat geen systeem van *saṁnyāsa* onder boeddhisten, aangezien ze gekeerd zijn tegen de Veda's. Zij worden bedelmonnik zonder zuiveringsriten, zoals het ontvangen van een *daṇḍa* enzovoort. Dus de opvatting van Hakīmji, dat Śrīpāda Śaṅkarācārya de *saṁnyāsa* van de boeddhisten imiteerde, is volkomen onwaar en speculatief. Hij wijkt zelfs nog verder van de waarheid af door het idee te ventileren, dat het systeem van *saṁnyāsa* in de *sampradāyas* van Ācārya Śrī Rāmānuja en Śrī Viṣṇusvāmī in gebruik is gekomen door de rites voor *saṁnyāsa* te kopiëren van de Śrī Śaṅkarācārya *sampradāya*.

We hebben reeds aangetoond, dat het gebruik van de aanvaarding van *saṁnyāsa* bij het bereiken van de kwalificatie van intense onthechting te allen tijde ongeacht leeftijd volgens de vedische geschriften vanuit iedere *āśrama* of *varṇa* in alle opzichten gepast is. Dit wil zeggen, dat het aanvaarden van *saṁnyāsa* door Ācārya Śaṅkara rechtstreeks uit de *brahmacarya-āśrama* op de leeftijd van acht door de Veda's volkomen wordt gesanctioneerd.

---

¹ *Prādeśamātra* – een maat gelijk aan de afstand tussen de punt van de duim en de punt van de wijsvinger.

De *vaiṣṇava* Ācārya Śrī Mādhva heeft *ekadaṇḍa-sannyāsa* aanvaard onder behoud van zijn *vaiṣṇava* methode van vereering en dezelfde zuivere *siddhānta* (i.e. vijf soorten onderscheid; onderscheid tussen de *jīva* en *īśvara* zelfs in de staat van bevrijding; de *jīva* is een dienaar van Hari, enzovoort). Dit is geen imitatie van Śaṅkara's *sannyāsa*, omdat Ācārya Śaṅkara niet de oorspronkelijke stichter is van het gebruik van *ekadaṇḍa-sannyāsa*. In het vedische tijdperk lang voordat Śaṅkara was verschenen, waren *ekadaṇḍa* en *tridaṇḍa-sannyāsa* gebruikelijk. Volgens de *Yājñavalkyopaniṣad* is Śrī Brahmā de oorspronkelijke stichter van de *sannyāsa-āśrama* en in antieke tijden bereikten grote *ṛṣis*, zoals Saṁvartaka, Āruṇi, Śvetaketu, Durvāsā, Ṛbhu, Nidāgha, Dattātreyā, Śuka, Vāmadeva en Hārīta het stadium van *paramahaṁsa* onmiddellijk na het aanvaarden van *sannyāsa*. In latere tijden kunnen documenten van 700 *tridaṇḍi-sannyāsīs* in de Śrī Viṣṇu-svāmī Sampradāya worden aangetroffen. Ze waren allemaal zuivere Vaiṣṇava's, die waren toegewijd aan de dienst van Bhagavān.

Volgens de Sanskriete literatuur getiteld *Śrī Vallabha-Digvijaya* werd Śrī Vallabhācārya beroemd onder de naam Pūrṇānanda Yati, nadat hij op hoge leeftijd *tridaṇḍa-sannyāsa* van Śrī Mādhavendra Yati in Hanumān Ghāṭ in Kāśī had aanvaard. Het is een bekend feit, dat Śrī Vallabhācārya vereering uitvoerde in zuivere *vātsalya-rasa*. Volgens *Śrī Caitanya-caritāmṛta* heeft hij de *mantra* voor de vereering van Yugalakīśora aanvaard van Śrī Gaura-śaktī Gadādhara Paṇḍita in Jagannātha Purī en in *vātsalya-rasa* werd hij geïnspireerd om

verder vooruitgang te maken naar de verering van Kiśora-Gopāla.

*vallabhatēra-bhaṭṭa haya vātsalya-upāsa
bāla-gopāla-mantra tenho kareṇa sevana*

Śrī Vallabha Bhaṭṭa was eraan gewend om Kṛṣṇa als een kind te vereren. Daarom werd hij geïnitieerd in de Bāla-Gopāla *mantra* en diende Hem overeenkomstig.

*paṇḍitera sane tāra mana phiri gela
kiśora-gopāla-upāsanāya mana dila*

Śrī Caitanya-caritāmṛta (Antya-līlā 7.148-9)

In de associatie van Gadādhara Paṇḍita werd zijn geest getransformeerd en wijdde hij zijn hart aan de verering van Kiśora-Gopāla.

Dus de beschuldiging gemaakt door Śrī Hakīmī, dat alleen *kevala-muktivādīs* (impersonalisten) *sannyāsa* aanvaarden en dat alle andere *ācāryas* de *sannyāsa* van de Śāṅkara Saṁpradāya hebben geïmiteerd is ook volslagen ongefundeerd en onwaar. Wat betreft de *sannyāsa* van Śrī Viṣṇusvāmī en Śrī Vallabhācārya hebben we aangetoond, dat ze zuivere *vaiṣṇava-sannyāsīs* waren, die waren toegewijd aan *bhakti*. Nu gaan we de *sannyāsa* van Śrī Rāmānuja en Śrī Madhvācārya onder de loupe nemen.

Eerst beschouwde Śrī Hakīmī de *sannyāsa* van deze twee *ācāryas* als niet-vedisch. Daarna was hij genoodzaakt om toe te geven, dat hun *sannyāsa* wel vedisch was. Hij nam echter aan, dat hun *sannyāsa* werd ingegeven door het *varṇāśrama* stelsel, want hij beschouwde hen als *muktivādīs*. *Mukti* wordt bereikt door *niṣkāma-varṇāśrama-dharma* in acht te nemen,

de uitoefening van zijn voorgeschreven plichten, waarbij de vruchten van actie worden verzaakt. *Sannyāsa* wordt dus in de *sādhana* om *mukti* te bereiken als geschikt geacht. Śrī Hakīmji maakt echter bezwaar tegen *sannyāsa* in de Gauḍīya Sampradāya en legt uit, dat er geen ruimte bestaat voor het gebruik van *sannyāsa* in de Gauḍīya Vaiṣṇava Sampradāya, omdat het doel van deze *sampradāya* is om *prema-sevā* in Vraja te bereiken. Deze aanname van Śrī Hakīmji is eveneens offensief en geboren uit onwetendheid. Alleen degenen, die volslagen onbewust zijn van de authentieke literatuur van Śrī Rāmānuja en Śrī Madhvācārya kunnen dergelijke fictieve uitspraken doen. Volgens gezaghebbende teksten van de Śrī Sampradāya, zoals *Śrī Bhāṣya*, *Vedārtha-saṅgraha*, *Prapannāmṛta* en *Gadyatraya*, is de *jīva* grondrechtelijk de dienaar van Bhagavān. Op basis van deze beproefde waarheid kan de *jīva* nooit eenheid met *brahma* bereiken. De hoogste *mukti* is dienaarship aan Bhagavān in Vaikuṅṭha. Śrī Madhvācārya is ook van mening, dat de *jīva* de eeuwige dienaar van Śrī Hari is en dat *mukti* betekent het bereiken van dienst aan de lotusvoeten van Viṣṇu.²

Daarom is *mukti* in de vorm van *bhagavata-sevā*, zoals uiteengezet door deze twee *sampradāyas*, totaal iets anders dan de *nirviśeṣa-mukti* van Śrī Śaṅkarācārya, die de eenheid van de *jīva* met *brahma* impliceert. Als Hakīmji het vers van *Śrīmad-Bhāgavatam* zou zien, waarin wordt gezegd, *kaivalyaika*

---

² (a) *śrīmadhvamate hariḥ paratamaḥ satam jagattattvato bhado jīvagaṇā hareranucarā nicoccabhāvam gatāḥ* (uit de literatuur van Śrī Jayatīrtha en Śrī Trivikramācārya); (b) *mokṣam viṣṇavaṅghrilābham (Prameyaranāvali)*.

prajñānam, zou hij dan ook denken, dat *Śrīmad-Bhāgavatam* een tekst is voor *muktivādīs* en dat dit werk in strijd is met het concept van Śrī Gauḍīya? Het is niet gepast om onmiddellijk op te vliegen bij het zien van de woorden *mukti* en *kaivalya*. Integendeel, men zou juist de vertrouwelijke betekenis van deze woorden moeten begrijpen. Door uitpuittend schriftuurlijk bewijs en onweerlegbare argumenten te gebruiken hebben commentatoren, zoals Śrīla Jīva Gosvāmī, het woord *kevala* geïnterpreteerd als *viśuddha-prema*. Śrīla Jīva Gosvāmī heeft in zijn *Prīti Sandarbha* vastgesteld, dat *prema-sevā* de werkelijke intentie van het woord *mukti* is. Daarom zijn de twee eerder genoemde *sampradāyas* filosofisch niet in strijd met de Śrī Gauḍīya Sampradāya. Alle *vaiṣṇava sampradāyas* zijn het er unaniem over eens, dat *viṣṇu-tattva* het doel van onze vereering is, dat de relatie tussen de *jīva* en *brahma* er een is van dienaar en gediende, dat *bhakti* de *sādhana* is en dat *bhagavata-sevā* (*prema*) het doel is (*prajñāna*). Svayam Bhagavān Śrī Kṛṣṇa en Paravyomapati Śrīman Nārāyaṇa zijn in *tattva* (volgens filosofische beginselen) niet verschillend van elkaar. Het onderscheid tussen de *sampradāyas* is alleen ontstaan vanwege enkele specialiteiten met betrekking tot de relatie tussen de aanbieder en het object van vereering. Dus hetzelfde gebruik van *sannyāsa*, dat wordt beoefend in de *sampradāyas* van Śrī Rāmānuja, Śrī Madhva en Śrī Viṣṇusvāmī is in overeenstemming met *sāstra* en is tevens geschikt om te worden aanvaard door de volgelingen van Śrī Madhva, waartoe de Śrī Gauḍīya Sampradāya behoort. Het enige doel en objectief van *sannyāsīs*, zoals Śrī Mādhavendra Purī, Śrī Viṣṇu Purī, Śrī Īśvara Purī, Śrī Raṅga Purī en Śrī Paramānanda Purī, was al-

leen *kṛṣṇa-prema*. Śrī Hakīmji of wie dan ook kan dit niet ontkennen. Ze zijn allemaal eerst het pad van *bhakti* ingeslagen en hebben later de kleding van *niṣkīṇcana-sannyāsa* aanvaard, omdat het gunstig was voor *aikāntika-bhakti*, het cultiveren van exclusieve toewijding. Volgend in het voetspoor van deze vooraanstaande, bevrijde persoonlijkheden van de Śrī Gauḍīya Vaiṣṇava Sampradāya in overeenstemming met het axioma “*mahājano yena gataḥ sa pantha*” is het gebruik van *sannyāsa* ook in deze Sampradāya volkomen gepast.

Bezwaar (2) – In Kali-yuga is *sannyāsa* voor alle *sampradāyas* verboden, “*aśvamedham gavāmbham sannyāsam palapaitrikam*”.

devareṇa sutotpattim kalau pañca vivarjayet

Śrī Brahmavaivarta Purāṇa (Kṛṣṇajanmakhaṇḍa 185.180)

Vijf praktijken zijn verboden in Kali-yuga: paardenoffers, koeienoffers, aanvaarding van *sannyāsa*, offerande van vlees aan voorouders en het verwekken van een kind in de baarmoeder van de vrouw de zijn oudere broer.

Weerlegging (2) – Hier is het punt, dat waard is in ogen-schouw te nemen, namelijk dat de instructies van de Veda’s, Upaniṣaden, Purāṇa’s en Smṛti’s te allen tijde (*sārvakālika*) van toepassing zijn. *Sannyāsa* is verboden krachtens één vers uit *Brahma Vaivarta Purāṇa*, terwijl alle eerder genoemde authentieke geschriften unaniem *sannyāsa* en saffrane kleding steunen voor gekwalificeerde personen in iedere *yuga*. Het is dus duidelijk, dat dit verbod alleen geldt onder enkele bijzondere omstandigheden, niet onder alle omstandigheden, of dat

het verwijst naar een bepaald soort *sannyāsa*, omdat elders in dezelfde *Brahma Vaivarta Purāṇa* de sommatie wordt gegeven om *sannyāsa* te aanvaarden en saffrane kleding te dragen,

daṇḍam kamaṇḍalum raktavastram mātṛaṅca dhārayet nityam pravāsī naikatra sa sannyāsīti kīrttitaḥ

Brahma Vaivarta Purāṇa (2.36.9)

In *Śrī Caitanya-caritāmṛta* heeft Śrī Caitanya Mahāprabhu als bewijs hiervoor het vers geciteerd, dat begint met “*āśvamedham*” uit *Brahma Vaivarta Purāṇa* aan Caṇḍa Kāzī in oppositie tot het slachten van koeien, niet in verband met *sannyāsa*.

In *Padma Purāṇa* worden drie soorten *sannyāsa* genoemd: *jñāna-sannyāsa*, *veda* (*vidvat* of *bhakti*)-*sannyāsa* en *karma-sannyāsa*.

jñānasannyāsīnaḥ kecidvedasannyāsīno ‘pare karmasannyāsīnastvanye trividhāḥ parikīrttitaḥ

Padma Purāṇa (Ādi 31)

Van deze drie is alleen *karma-sannyāsa* in Kali-yuga verboden. Degenen, die niet over *ātmā-jñāna* beschikken of wier doel niet *bhagavata-bhakti* is en toch *sannyāsa* aanvaarden, omdat hun zintuigen zwak zijn geworden en ze niet meer in staat zijn van zintuigobjecten (geluid, gevoel, vorm, smaak en geur) te genieten, worden *karma-sannyāsīs* genoemd. Een toegewijde van Bhagavān is geen *karmī*, dus de kwestie van *karma-sannyāsa* is niet aan de orde. Het doel van *jñāna-sannyāsa* is *sāyujya-mukti*. In *Śrīmad-Bhāgavatam* (10.2.32) staat,

*āruhya kṛcchrena param padam tataḥ
patantyadho 'nāḍṛta yuṣmadaṅghrayaḥ*

Zij, die naar het transcendente platform oprijzen door het uitvoeren van zware soberheden, gaan vallen, omdat ze hebben nagelaten Uw lotusvoeten te dienen.

Dus toegewijden aanvaarden ook geen *jñāna-sannyāsa* uit angst te vallen. *Bhagavata-bhaktas* aanvaarden alleen *veda-sannyāsa*, die ook bekend is als *vidvat-sannyāsa*. Zelfs hun aanvaarding van *vidvat-sannyāsa* is slechts een indicatie van *parātmaniṣṭhā*, toewijding aan de lotusvoeten van Bhagavān. Na het aanvaarden van *sannyāsa* raakte Śrī Caitanya Mahāprabhu in extatische emoties verzonken en reciteerde herhaaldelijk dit vers uit *Śrīmad-Bhāgavatam*,

*etām samāsthāya parātmaniṣṭhā
madhyāsītām pūrva tamaīrmaharṣibhiḥ
aham tariṣyāmi durantapāram
tamo mukundāṅghṛṇiṣevanaiva*

Śrīmad-Bhāgavatam (11.23.57)

Toen Hij dit vers had geciteerd, zei Hij,

*parātmaniṣṭhā-mātra veṣa dhāraṇa
mukunda sevāya haya saṁsāra tāraṇa*

De intentie van het aanvaarden van *sannyāsa* is zich te wijden aan de dienst van Mukunda. Door Mukunda te dienen kan men in feite worden bevrijd van de gebondenheid aan het materiële bestaan.

*sei veṣa kaila, ebe vṛndāvane giyā
kṛṣṇāniṣevana kari nibhṛte basiyā*

Śrī Caitanya-caritāmṛta (Mādhya-lilā 3.8-9)

Na het aanvaarden van de *sannyāsa* orde besloot Śrī Caitanya Mahāprabhu naar Vṛndāvana te gaan en Zich op een eenzame plek geheel en uitsluitend te wijden aan de dienst van Mukunda.

De regulerende principes met betrekking tot *narottama-sannyāsa* (*vidvat-sannyāsa*) worden ook in *Śrīmad-Bhāgavatam* gegeven,

*ya svakātparato veva jātanirveda ātmavān
hr̥di kṛtvā harim̐ gehāt pravrajat sa narottamaḥ*

Śrīmad-Bhāgavatam (1.13.27)

De zelfgerealiseerde personen, die hetzij door zichzelf of door de instructies van anderen van het materiële bestaan onthecht zijn geraakt door te hebben ingezien, dat het eenvoudig een lijdensweg is, en *sannyāsa* hebben aanvaard, waarbij ze Śrī Hari in hun hart sluiten, worden *narottama* genoemd.

Dus na deze materie in ogenschouw te hebben genomen en alle aspecten in overeenstemming te hebben gebracht komt men tot de conclusie, dat zelfs in Kali-yuga het aanvaarden van *vidvat-sannyāsa* of *narottama-sannyāsa* (niet *karma-sannyāsa*) consistent is met *sāstra* in het geval van iemand, in wie onthechting van het miserabele materiële leven is verschenen en die alle materiële gehechtheden volkomen heeft verzaakt omwille van onvermengde dienst aan Bhagavān Śrī Mukunda. Als het voor een toegewijde niet afkeurenswaardig is zich met *bhajana* bezig te houden in de *grhastha-āśrama*,

hoe kan het dan afkeurenswaardig zijn om *bhajana* uit te voeren in de superieure *āśrama* van *sannyāsa*? Waar men zich ook bevindt, men dient altijd *bhajana* te doen. Het is dus de verantwoordelijkheid van het individu om in de *āśrama* te blijven, die gunstig is voor zijn *bhajana*. Men dient ieder ongunstig element af te wijzen en zich bezig te houden met eenpuntige *hari-bhajana* door alle gehechtheid of identificatie met zijn externe positie binnen *varṇāśrama* op te geven. Dit is de conclusie van *sāstra*. Śrī Caitanya Mahāprabhu heeft gezegd,

*kibā vipra kibā nyāsī śūdra kene naya
yei kṛṣṇa tattva vettā sei guru haya*

Śrī Caitanya-caritāmṛta (Madhya-līlā 8.128)

Of men nu een *brāhmaṇa*, een *sannyāsī* of een *śūdra* is, iemand die *kṛṣṇa-tattva* kent, is ongeacht zijn positie een *guru*.

Deze uitspraak van Śrīman Mahāprabhu steunt het feit, dat degenen in de *sannyāsa-āśrama* volgens het Gauḍīya concept van *bhajana* tevens zijn geauthoriseerd en dat *sannyāsa* in dit tijdperk van Kali kan worden aanvaard. Een *sannyāsī*, die *kṛṣṇa-tattva* kent, wordt als *ācārya* en *guru* eerbiedigd. Dus *sannyāsa* is niet verachtelijk, noch verboden.

Bezwaar (3) – “In de Gauḍīya Vaiṣṇava Sampradāya gesticht door Śrīman Mahāprabhu bestaat geen gebruik van *sannyāsa*.”

Weerlegging (3) – In dit verband verzekeren degenen, die *sampradāya-tattva* kennen ons, dat Svayam Bhagavān Vrajen-

dranandana Śrī Kṛṣṇa in Kali-yuga in de gedaante van Śrī Caitanya Mahāprabhu is verschenen. Omdat *avatāras*, zoals Śrī Rāmācandra en ook Śrī Kṛṣṇacandra Zelf geen *sampradāya* hebben geïnaugureerd, is het onjuist en strookt het niet met *sāstra* om Śrīman Mahāprabhu als stichter van een *sampradāya* te beschouwen. Het is niet de plicht van Bhagavān om een *sampradāya* te stichten. Hij voert die taak uit via Zijn dienaren, namelijk Śrī Brahmā, Śrī Lakṣmī, Śrī Rudra en Śrī Sanat Kumāra. Als Śrīman Mahāprabhu wordt aanvaard als de stichter van een *sampradāya*, kan een vraagteken worden geplaatst achter Zijn schriftuurlijk bewezen status als oorsprong van alle incarnaties (*bhagavad-āvatārī*), want er is geen bewijs beschikbaar om aan te tonen, dat een *sampradāya* ooit door een *avatāra* van Bhagavān is geïnaugureerd. Dus Śrī Caitanya Mahāprabhu, Svayaṁ Bhagavān, heeft geen nieuwe *sampradāya* geformeerd of geïnitieerd. Door op te treden in overeenstemming met Zijn *nara-līlā* (menselijk spel) heeft Hij juist de *vaiṣṇava-guru-paramparā* beschermd door *dikṣā* te aanvaarden in de Śrī Brahma-Madhva Sampradāya. Hiermee heeft Hij deze *sampradāya* tevens tot de meest uitstekende van allemaal gemaakt met betrekking tot zijn doel (*sādhya*) en methode (*sādhana*) door het uiterst beminnelijke en onvergelykbare systeem van verering van het hoogste en overtreffend bekoorlijke aspect van het vererenswaardige principe (*upāśya-tattva*) te schenken.

Wat dit betreft, is het niet irrelevant om te onthullen, dat Śrīyukta Sundarānanda Vidyāvinoda, Śrī Rādhā-govindanātha en Śrī Hakīmji het corpus van de antieke Sampradāya hebben getracht te wijzigen door Śrī Caitanya Mahāprabhu als de

stichter van Zijn *sampradāya* te vestigen zonder over een vastgestelde *siddhānta* te beschikken.³ Deze persoonlijkeden zijn bedreven in het wijzigen van hun conclusies, evenals politici uit het moderne tijdperk. Over de *siddhānta*, die ze vandaag aanvaarden, zeggen ze de volgende dag het tegenovergestelde. De opvattingen van degenen, die herhaaldelijk hun gezichtspunten wijzigen, zijn nooit betrouwbaar. Śrī Sundāra-nanda Vidyāvinoda heeft met zijn wisselende *siddhānta* en door zijn *gurudeva* te verlaten zijn eigen faam gevestigd. Śrī Rādhā-govindanātha heeft in de eerste drie uitgaven van zijn publicatie van *Śrī Caitanya-caritāmṛta* geschreven, dat de Śrī Gauḍīya Vaiṣṇava Sampradāya zich in de lijn van de Śrī Madhva Sampradāya bevindt. Daarna heeft hij in de vierde uitgave zijn voorgaande conclusie ingetrokken en ongefundeerde, speculatieve en foutieve argumenten gebruikt om aan te tonen, dat de Śrī Gauḍīya Sampradāya een onafhankelijke *sampradāya* is. De eerbiedwaardige Śrī Rādhā-govindanātha was geen zuivere Vaiṣṇava, die was ingewijd in een *vaiṣṇava sampradāya*. Hoe kunnen degenen zonder verbinding met een zuivere *guru-paramparā* de vertrouwelijke en mysterieuze *sāmpradāyika siddhāntas* te weten komen? Door zijn *sikṣā-gurus* te imiteren heeft Śrī Hakīmji ook een soort conclusie gevormd met betrekking tot de *sampradāya*, *sannyāsa veśa* enzovoort van Śrīman Mahāprabhu in het commentaar op de eerste uitgave van zijn *Śrī Caitanya-caritāmṛta* en heeft in de

---

³ Zie de eerste uitgave van *Śrī Caitanya-caritāmṛta* gepubliceerd door Śrī Hakīmji. In zijn commentaar op *Caitanya Caraṇacumbinī*, *Madhya-līlā* 9.249, heeft Hakīmji ook geschreven, dat Śrī Caitanya Mahāprabhu geen *sāmpradāyācārya* is – een conclusie, waartegen hij zich nu verzet.

tweede uitgave precies de tegenovergestelde conclusie geformuleerd. Waar gebrek aan *bhajana-sādhana* bestaat, waar geen feitelijke realisatie van *tattva* plaats heeft en waar gebrek heerst aan sterk vertrouwen in Śrī Guru en de *guru-paramparā*, kan de onwankelbare *siddhānta* nooit stabiel zijn.

Het aanvaarden van de opvattingen van dergelijke mensen resulteert alleen in *anartha* en *vaiṣṇava-āparādhā*, niet in *paramārtha* (*prema*). Door de geschiedenis van de *saṁpradāyas* te analyseren kan men duidelijk zien, dat de plicht van het stichten van een *saṁpradāya* tot vandaag de dag uitsluitend tot stand is gekomen door hetzij de *śaktī* of de dienaren van Viṣṇu. Hoewel Śrī Bhagavān de oorspronkelijke stichter van *sanātana-dharma* is genoemd in de uitspraken van *sāstra*, zoals *dharman tu sākṣād bhagavat pranitam* (*Śrīmad-Bhāgavatam* 6.3.19) en *dharmo jagannāthāt saksānnārāyaṇāt* (*Mahābhārata, śāntiparva* 348.54), wordt niettemin op basis van schriftuurlijk bewijs aangetoond, zoals *akartā caiva kartā ca kāryam kāraṇam eva ca* (*Mahābhārata, śāntiparva* 348.60), dat *sarva kāraṇa-kāraṇa* Śrī Bhagavān, de oorzaak der oorzaken, niet rechtstreeks intervenueert in de taak van het vestigen van een *saṁpradāya*. Hij veroorzaakt, dat dit wordt bewerkstelligd door persoonlijkheden, die met Zijn vermogen zijn bekrachtigd. Als dit niet het geval zou zijn, zouden de Brahma Saṁpradāya, de Śrī Saṁpradāya, de Catuḥsana Saṁpradāya en de Rudra Saṁpradāya gevierd zijn onder namen, zoals Śrī Vasudeva Saṁpradāya, Nārāyaṇa Saṁpradāya en Saṅkarṣana Saṁpradāya. De manifestaties van *śrī viṣṇu-tattva* zijn de vereenswaardige Godheden van de *sat* of *sāttvata-saṁpradāyas*. Onder Hen zijn Śrī Kṛṣṇa of Śrī Kṛṣṇa Caitanya Mahāprabhu

de *viṣṇu paratattva*. Door Śrī Kṛṣṇa of Śrī Kṛṣṇa Caitanya Mahāprabhu als de enige *sampradāya* stichtende *gurus* te aanvaarden, is het onvermijdelijk Hen op gelijke voet of als rivalen te beschouwen van Brahmā, Lakṣmī, Catuḥsana, Śrī Rāmānuja, Śrī Madhva, enzovoort. Dit druist in tegen de *sid-dhānta*. In de literatuur van de Gosvāmī's met Śrī Rūpa en Sanātana aan het hoofd en in de literatuur van de volgende Gauḍīya Vaiṣṇava Ācārya's, zoals Śrīla Kṛṣṇadāsa Kavirāja Gosvāmī, Śrīla Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura, Śrī Baladeva Vidyābhūṣaṇa en Śrīla Bhaktivinoda Ṭhākura staat nergens geschreven, dat de Śrī Gauḍīya Vaiṣṇava's behoren tot de "Caitanya Sampradāya". Daarom kan Śrī Caitanya Mahāprabhu nooit de stichter van een *sampradāya* worden genoemd.

Śrī Mādhavendra Purī had *dīkṣā* van Śrī Lakṣmīpati Tīrtha van de Madhva Sampradāya aanvaard, voordat hij *sannyāsa* nam. Nadat een intense *vairāgya* was ontwaakt en een sterk verlangen om *bhajana* in *vraja-bhāva* uit te voeren, heeft hij later *sannyāsa* aanvaard van een *sannyāsī* met de titel "Purī". Śrī Nityānanda Prabhu (die naar de mening van sommigen een discipel van Śrī Lakṣmīpati Tīrtha is), Śrī Īśvara Purī, Śrī Raṅga Purī, Śrī Paramānana Purī, Śrī Brahmānanda Purī, Śrī Viṣṇu Purī, Śrī Keśava Purī, Śrī Kṛṣṇānanda Purī en Śrī Sukhānanda Purī waren allemaal *sannyāsa* discipelen van Śrī Mādhavendra Purī. Hij had ook veel discipelen in de *gṛhastha āśrama*, zoals Śrī Advaita Ācārya, Śrī Puṇḍarīka Vidyānidhi, de Sānoḍiyā Vipra uit Mathurā en Raghupati Upādhyāya uit Maithila. Śrī Keśava Bhāratī, de *sannyāsa-veśa guru* van Śrīman Mahāprabhu, had ook *dīkṣā* van Śrī Mādhavendra Purī

tijdens zijn huiselijke leven aanvaard. Om zich uitsluitend te wijden aan *kṛṣṇa-bhajana* heeft hij later *niṣkiṅcana-saṁnyāsa veśa* aanvaard van een *saṁnyāsī* met de titel “Bhāratī”. Śrī Keśava Bhāratī is in *Prema Vilāsa* (*vilāsa* 23) beschreven als een discipel van Śrī Mādhavendra Purī.

Śrī Svarūpā Dāmodara was ook een *saṁnyāsī* in saffrane kleding. Van alle *premi-bhaktas* was hij vanaf het allereerste begin van zijn leven de hoogste *bhāgavata* toegewijde. Later heeft hij *saṁnyāsa* aanvaard louter omwille van perfectie in onvermengde *kṛṣṇa-bhajana*. Van al deze voorbeelden is niet één van hen het pad van *bhakti* binnengegaan na *saṁnyāsa* in de *advaitavādī* lijn van Śaṅkara te hebben aanvaard. Ze waren allemaal reeds gesitueerd in de *bhakti-mārga*. Śrī Hakīmji en Śrī Rādhā-govindanātha zeggen, dat ze het pad van *bhakti* waren binnengegaan, nadat ze *advaitavādī-saṁnyāsa* hadden aanvaard en dat ze hun voorgaande *saṁnyāsa*-namen en *saṁnyāsa*-kleding niet hadden opgegeven eenvoudig om hun voorgaande *ācāryas* respect te betonen. De werkelijke feiten en de geschiedenis tonen echter het tegenovergestelde aan. Hadden Śrī Īśvara Purī en andere vooraanstaande persoonlijkheden *advaita-saṁnyāsa* genomen van de *advaitavādī* Mādhavendra Purī, voordat ze *bhakti-mārga* binnengingen? En waren ze *advaitavādīs*? Hebben Hakīmji en al die geweldig gerealiseerde personen, die zijn opvatting delen, enig klinkend bewijs geleverd om dit aan te tonen? Kunnen ze enig bewijs in de toekomst leveren? Waren Śrī Caitanya Mahāprabhu, Śrī Nityānanda Prabhu en Śrī Svarūpa Dāmodara eerst *advaitavādī saṁnyāsīs*, die pas later *bhakti-mārga* betra-

den? Nooit. Geen enkel verstandig persoon kan dit accepteren.

Na Śrīman Mahāprabhu waren Zijn *lilā-parikaras* (eeuwige speelgezellen), zoals de Zes Gosvāmī's, Śrī Lokanātha en Bhūgarbha en later Śrīla Kṛṣṇadāsa Kavirāja, Śrīla Narottama Ṭhākura en Śrīla Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura van nature *niṣkiñcana paramahaṁsa Vaiṣṇava's* geworden. Er was voor hen geen noodzaak om *sannyāsa-veśa* of saffrane kleding te dragen. Ten tweede, Śrīman Mahāprabhu had de *lilā* van het dragen van *sannyāsa-veśa* en saffrane kleding uitgevoerd. Omdat deze *mahātmās* zichzelf waardeloos, laag en ongekwalficeerd achtten, droegen ze geen *sannyāsa-veśa* en saffrane kleding om de *veśa* van Śrīman Mahāprabhu eerbied en respect te tonen en tevens om hun eigen identiteit als dienaar onder bescherming van Zijn lotusvoeten in stand te houden. Met het doel om eerbied te tonen voor de *niṣkiñcana paramahaṁsa-veśa* van de metgezellen van Śrīman Mahāprabhu en om onder hun leiding Zijn boodschap in de wereld te prediken hebben aan de andere kant veel *akiñcana Vaiṣṇava's* op het pad van *rāgānuga-bhajana*, die de *paramahaṁsa veśa* op hun hoofd droegen, een positie onder hun vererenswaardige superieuren aanvaard door juist wel de *veśa* en saffrane kleding van de *sannyāsa āśrama* te dragen, die behoort tot het systeem van *varṇāśrama dharma*. Deze twee gebruiken, die ieder hun eigen plaats hebben, zijn zowel uitermate mooi als ook volkomen in overeenstemming met *siddhānta*. Vandaag de dag wordt *śuddha hari-bhakti* gepredikt en zal gepredikt blijven worden en in de hele wereld worden verspreid door deze *mahāpuruṣas*, grote geperfectioneerde heiligen, die dit

tweede type *niṣkīṇcana sannyāsa-veśa* dragen. De namen van enkele van deze *mahāpuruṣa sannyāsīs* van de Gauḍīya Saṁpradāya zijn de volgende.

- 1) **Śrī Prabodhānanda Sarasvatī** – Śrī Prabodhānanda Sarasvatī was de *guru* en vaders broer van Śrī Gopāla Bhaṭṭa Gosvāmī. Hij ontving de zegen van Śrīman Mahāprabhu. Behalve dat hij een zeer groot geleerde en van nature een dichter was, was hij ook volkomen in *bhajana* verzonken.
- 2) **Śrī Viśvarūpa Prabhu** – Śrī Viśvarūpa was de oudere broer van Śrīman Mahāprabhu. Nadat hij *sannyāsa* had aanvaard was zijn naam Śrī Śaṅkarāraṇya. Hij heeft nooit enige verbinding gehad met *advaitavāda*. Hij was een toegewijde vanaf het eerste begin van zijn leven.
- 3) **Śrī Rādhikānātha Gosvāmī** – Śrī Rādhikānātha Gosvāmī was een groot geleerde en *tattva-vid vaiṣṇava-ācārya*, die verscheen onder de Gauḍīya Vaiṣṇava's van de Śrī Advaita-vaṁśa. Hij was een *sannyāsī*, die woonachtig was in Vṛndāvana en saffrane kleding en een *tridaṇḍa* droeg. Hij heeft in zijn tekst getiteld *Yati Darpaṇa* talloze uitspraken geciteerd als schriftuurlijke bewijsvoering voor het onderwerp van *sannyāsa*, de geschiktheid voor *sannyāsa*, de noodzaak ervan en de regulerende principes.
- 4) **Śrī Gauragovindānanda** – Śrī Gauragovindānanda was een discipel van Śrī Paramānanda Purī. Zijn academische courage was in zijn tijd ongeëvenaard. Hij was ondergedompeld in eenpuntige *bhajana* en zijn levensadem was Śrī Gaurasundara. Zijn *sannyāsa* naam was Parivrājakācārya Śrī Gaura-Govindānanda (Purī) Bhāgavata Svāmī. Een *vyavasthā-patra* (gecertificeerd document) is in het bij-

zonder beroemd, dat door hem in Sanskriet verzen werd geschreven en dat aantoont, dat de Śrī Gauḍīya Vaiṣṇava Sampradāya zich in de lijn van Śrī Madhva bevindt.

- 5) **Śrī Gaura-gopāla Gosvāmī** – Śrī Gaura-gopāla Gosvāmī was een inwoner van Śrī Dhāma Navadvīpa en een gevierd geleerde van de Advaita-vaṁśa. Hij heeft eveneens *tridaṇḍa-sannyāsa* aanvaard. Zijn *sannyāsa*-naam was “Śrī Guru-Gauravānanda Mahārāja”.
- 6) **Śrī Sārvabhauma Madhusūdana Gosvāmī** – De vermaarde en uiterst geleerde Śrī Sārvabhauma Madhusūdana Gosvāmī, een van de beroemde Gosvāmī’s van Śrī Rādhāramaṇa in Śrī Vṛndāvana Dhāma, heeft ook *sannyāsa* en saffrane kleding aanvaard.
- 7) **Śrī Bālakṛṣṇa Gosvāmī** – Śrī Bālakṛṣṇa Gosvāmī was een van de Gosvāmī’s van Śrī Rādhāramaṇa in Vṛndāvana. Hij heeft *tridaṇḍa* en *veśa* van Śrī Kṛṣṇa Caitanya Gosvāmī aanvaard.
- 8) **Śrī Atula Kṛṣṇa Gosvāmī** – Śrī Atula Kṛṣṇa Gosvāmī, wiens leven en ziel Śrī Gaurasundara is, is een vermaard geleerde en een uitermate beroemd commentator van *Śrīmad-Bhāgavatam* onder de Gosvāmī’s van Śrī Rādhāramaṇa in Sridhāma Vṛndāvana. Hij heeft *sannyāsa-veśa* aanvaard van Śrī Vidyāmānya Tīrtha, de leider van de Vaiṣṇava gemeenschap in het hoofdkwartier van de Śrī Madhvācārya Sampradāya in Uḍupī. Desondanks heeft hij dezelfde *tilaka*, *mantra*, *bhajana-pranālī* en toewijding aan Śrīman Mahāprabhu van zijn Gauḍīya Paramparā behouden, zoals hij had gedaan, voordat hij *sannyāsa* had aanvaard. Zijn *sannyāsa*-naam is “Śrī Caitanya Kṛṣṇāśraya

Tīrtha Mahārāja”. Op dit moment predikt hij de boodschap van Śrī Gaurasundara in heel India.

- 9) **Jagadguru Śrīla Bhaktisiddhānta Sarasvatī** – Śrī Vimalā Prasāda Sarasvatī Ṭhākura heeft in de hele wereld de *harināma* en *suddha-bhakti* gepredikt, die de innerlijke hartewens van Śrīman Mahāprabhu in vervulling brengen. Hij is tevens de stichter van de Śrī Gauḍīya Maṭha’s in iedere staat en in ieder land. Nadat hij *sannyāsa* had aanvaard, was hij gevierd onder de naam Paramahaṁsa Parivrājakācārya Śrī Śrīmad Bhaktisiddhānta Sarasvatī “Prabhupāda”. Uit bescheidenheid stelde hij zich voor als “Śrī Vārṣabhānavī Dayita Dāsa”.

Honderden immens getalenteerde en geleerde *sannyāsa* discipelen en hun discipelen van Śrīla Sarasvatī Ṭhākura, die in *bhajana* verzonken zijn en zijn toegewijd aan de dienst van Śrī Guru en Gaurāṅga, hebben de boodschap van Śrī Gaura in heel India en alle landen, klein en groot, in de hele wereld gepredikt en verspreid. Deze krachtige verspreiding is ook vandaag de dag gaande. Onder hen zijn de volgende namen in het bijzonder waard te worden genoemd, zoals Paramārādhyā Parivrājakācārya Śrīmad Bhakti Prajñāna Keśava Gosvami Mahārāja, Śrīmad Bhakti Hṛdaya Vana Mahārāja, Srimad Bhakti Sāraṅga Gosvāmī Mahārāja, Śrīmad Bhakti Dayita Mādhava Gosvāmī Mahārāja, Śrīmad Bhakti Vilāsa Tīrtha Mahārāja, Śrīmad Bhakti Bhūdeva Srautī Mahārāja, Śrīmad Bhaktivedānta Svāmī Mahārāja (de beroemde prediker van de booschap van Śrīman Mahāprabhu in de westerse landen) en Parivrājakācārya Śrī Śrīmad Bhakti Rakṣaka Śrīdhara Gosvāmī Mahārāja. Door hun grote ondernemingen en de

dienstverlening van deze *mahāpuruṣas* worden vele tijdschriften en authentieke geschriften, zoals *Śrīmad-Bhāgavatam*, *Bhāgavad-gītā* en *Śrī Caitanya-caritāmṛta* in Indiase talen gepubliceerd, zoals Sanskriet, Hindi, Bengaals, Oṛiyā, Āsāmees, Gujarātī, Tamil en Telugu en ook in de talen van grote naties, zoals het Engels, Frans, Spaans, Chinees, Russisch en Japans. Deze onschatbare literatuur is nu in 40 tot 50 grote taalgebieden in de wereld beschikbaar, inclusief in diverse talen van grote continenten, zoals Latijns-Amerika en Afrika. Er zijn grote tempels van Śrī Śrī Gaura-Nityānanda, Śrī Rādhā-Kṛṣṇa, Śrī Sītā-Rāma en Śrī Jagannāthadeva gebouwd en zijn overal in aanbouw. Met het achterwege laten van alle sectarische verschillen met betrekking tot kaste en geloof chanten duizenden trouwe dames en heren met *karatāla* en *mṛdaṅga* keihard “Hari bol! Hari bol!” en vinden vreugde in *saṅkīrtana*. Begaan Hakīmji en zijn *sikṣā-guruvarga* geen *mahā-vaiṣṇava aparādha* door te beweren, dat deze briljante, hooggeleerde *parama niṣkiṅcana tridandi sannyāsīs* en *brahmacārīs* gekleed in saffrane kleding, wier complete leven is gewijd aan Śrī Gaurasundara, volgens hun eigen willekeur onafhankelijk optreden en dat ze niet volgen in het voetspoor van de Gauḍīya Vaiṣṇāvācāraya Gosvāmī’s? Waarom heeft hij dan in zijn eigen “*smārikā*” (herdenkingspublicatie) de namen en foto’s getoond van deze *mahāvaiṣṇava ācāryas* en hen zwart op wit beschreven als Śrī Brahma-Mādhva Gauḍīya Vaiṣṇava *ācāryas* of Śrīman Mādhva-Gauḍeśvarācārya’s? Met andere woorden, de geldigheid van *sannyāsa* en saffrane kleding in de Śrī Gauḍīya Vaiṣṇava Sampradāya, zowel vóór als na de tijd van Śrī Caitanya Mahāprabhu, is hierin vastgelegd geworden.

Bezwaar (3b) – “Tot het laatste eind van hun leven hebben Śrī Gauḍīya Vaiṣṇava’s, zoals Śrī Rūpa en Sanātana, dezelfde naam behouden, waaronder ze bekend waren, voordat ze hun huishouden verzaakten.”

Weerlegging (3b) – Het idee van Hakīmī met betrekking tot het behoud van hun voorgaande naam en *veśa* tot het eind van hun leven is ook een volkomen misvatting. De naam van Śrī Nityānanda Prabhu was eerst “Kuvera”. “Nityānanda” is zijn *sannyāsa*-naam. De naam van Śrī Advaita Ācārya was voorheen “Kamalākṣa” of “Kamalākānta”. De naam van Śrī Sanātana Gosvāmī was voorheen “Amara”. De naam, die hem door Gauḍeśvara Hussein śhāh werd gegeven, was “Sākara Mallik” en de naam, die hem door Śrīman Mahāprabhu werd gegeven was “Śrī Sanātana”. De naam van Śrīla Rūpa Gosvāmī was voorheen “Santoṣa”. De naam, die hem door Hussein śhāh werd gegeven, was “Dabīr Khāsa” en de naam, die Śrīman Mahāprabhu hem gaf, was “Śrī Rūpa”. Toen Śrīla Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura *veśa* aanvaardde, werd zijn naam “Śrī Hari Vallabha Dāsa”.

Volgens *Samśkāra Dīpikā* geschreven door Śrī Gopāla Bhaṭṭa Gosvāmī behoort de regel voor het aanvaarden van een naam, die een indicatie is voor de dienst aan Bhagavān, tot de riten om toevlucht te nemen tot *tridaṇḍa sannyāsa-veśa*. Zelfs het gebruik van *veśa*, dat op een later tijdstip wordt aangevend, is een vorm van *sannyāsa*, want er is geen *vidhi* (regulerende principes) nodig om het gedrag van *niṣkiñcana paramahamsas* te reguleren. Er is geen sprake van, dat ze met de aandrang van schriftuurlijke sommaties onder controle ge-

houden moeten worden. Het is ook gebruikelijk om een naam te aanvaarden als indicatie voor de dienstbaarheid aan Bhagavān op het moment, dat men zijn toevlucht tot deze *veśa* neemt. Voorbeelden zijn Śrī Kṛṣṇadāsa Bābājī Mahārāja (voorheen Vatakrṣṇa) en Śrīla Gaura-kīśora dāsa Bābājī Mahārāja (voorheen Vaṁśīdāsa) om er enkelen te noemen. Er is bewijs van duizenden Gauḍīya Vaiṣṇava's, die hun naam wijzigen. Dus de opvatting van Hakīmji komt eenvoudig neer op infantiele oratie.

Weerlegging (3c) – Van degenen, die hun toevlucht tot de lotusvoeten van Śrīman Mahāprabhu hadden genomen, was niet iedereen *niṣkiñcana paramahaṁsa gosvāmī* en niet iedereen was onverschillig voor het *varṇāśrama* stelsel. Er waren *mahāpuruṣas* in alle *āśramas*; *brahmacārīs* zoals Śrī Nakula Brahmacārī en Śrī Pradyumna Brahmacārī; *gṛhastha* toegewijden zoals Śrī Advaita Ācārya, Śrīvāsa Paṇḍita, Śrī Śivānanda Sena en Sārvabhauma Bhaṭṭācārya; *sannyāsīs* zoals Śrī Paramānanda Purī, Śrī Raṅga Purī en Brahmānanda Bhāratī; en vooraanstaande *niṣkiñcana mahābhāgavatas*, zoals Śrī Rūpa en Sanātana. Er was in geen van hen zelfs een spoor van gehechtheid aan of identificatie met *varṇāśrama* of *veśa*. Hun aanvaarding van *varṇāśrama* of *veśa* was helemaal en alleen bedoeld om te voorzien in een gunstige situatie voor hun *bhājana*. Daarom is het idee, dat degenen, die *sannyāsa veśa* hebben aanvaard, niet over de bekwaamheid voor Gauḍīya Vaiṣṇava *rāgānuga bhājana* zouden beschikken, in strijd met Gauḍīya *siddhānta*.

Bezwaar (4) – Nadat Śrīman Mahāprabhu Śrī Sārvabhauma Bhaṭṭācārya had bevrijd, gaf Hij met een toespeling naar Zichzelf via de woorden van Śrī Sārvabhauma de conclusie, dat *sannyāsa* onnodig, nadelig en vooral is tegengesteld aan *bhakti-dharma* (Śrī Caitanya *Bhāgavata* 3.3.30).

Weerlegging (4) – In Śrī Caitanya-*bhāgavata* staat een beschrijving van een conversatie tussen Śrī Sārvabhauma Bhaṭṭācārya en Śrīman Mahāprabhu over *sannyāsa*, welke vóór de bevrijding van Śrī Sārvabhaumajī plaats had. Śrī Hakīmji heeft dit incident met opzet voor de lezers verborgen gehouden. Dit incident wordt als volgt vermeld in Śrī Caitanya-*bhāgavata*.

*nā jāniyā sārvabhauma īśvarera marma
kahite lāgilā ye jīvera yata dharma*

*param subuddhi tumī haiyā āpane
tabe tumi sannyāsa karilā ki kāraṇe*

*bujha dekhi vicāriyā ki āche sannyāse
prathameī baddha haya ahaṅkāra-pāse*

*daṇḍa dhari mahājñāna haya āpanāre
kāhāreo bal joḍa ista nāhi kare*

*yāra padadhūli laite vedera vihita
hena jana namaskare, tabu nahe bhīta*

Śrī Caitanya-bhāgavata (Ādi 3.18-22)

Śrī Sārvabhauma Bhaṭṭācārya, die niet veel wist over *bhakti* en *bhakti-tattva*, beschouwde Śrīman Mahāprabhu, die rechtstreeks Vrajendranandana Kṛṣṇa is, die getooid is met het

sentiment en de lichaamskleur van Śrī Rādhā, als een gewone *sāṅkarite sannyāsī* van een prille leeftijd. Met dit idee in zijn achterhoofd ging hij zich gedragen, alsof hij instructies gaf aan een *jīva* in onwetendheid. Hij zei tegen Śrīman Mahāprabhu, “Je bent de ontvanger van Kṛṣṇa’s grote genade. Je schijnt ook zeer intelligent te zijn. Waarom heb je dan *sannyāsa* aanvaard? Denk even na, wat is de waarde van *sannyāsa*? Zodra hij een *daṇḍa* bij zich draagt, denkt de *jīva* van zichzelf, dat hij een grote *jñānī* is en knoopt zich op aan de koorden van vals-ego. Hij kan nooit beleefd zijn handen vouwen en met grote nederigheid tegen iemand spreken. De Veda’s verklaren, dat men het stof van de voeten van zijn *gurujana* (superieuren) dient te aanvaarden. Niettemin is de *sannyāsī* zelfs niet bevreesd om *aparādha* te plegen bij het zien van een dergelijke *gurujana*, die hem zijn eerbetuigingen aanbiedt. In *Śrīmad-Bhāgavatam* treffen we de sommatie aan om alle levende wezens *praṇāma* aan te bieden,

*visṛjya smayamānān svān
dṛsaṁ vṛiḍāṁ ca daihikīm
praṇamed daṇḍa-vad bhūmāv
ā-śva-cāṇḍāla-go-kharam*

Śrīmad-Bhāgavatam (11.29.16)

*manasaitāni bhūtāni
praṇamed bahu-mānayan
īśvaro jīva-kalayā
praviṣṭo bhagavān iti*

Śrīmad-Bhāgavatam (3.29.34)

Śrī Sārvabhauma Bhaṭṭācārya vervolgte, “Bhagavān is ook in de gedaante van de *antaryāmī*, *paramātma* in het hart van de *jīvas* aanwezig. Als men dit weet, dient men alle *jīvas*, inclusief honden, hondenvleeseters, koeien en ezels *sāṣṭāṅga daṇḍavat praṇāma* aan te bieden. Een *sannyāsī* wijst zijn heilige draad en *sikhā* af, geeft *bhagavata-bhajana* op, noemt zichzelf Nārāyaṇa en aanvaardt eerbetuigingen zelfs van persoonlijkheden, die verering waardig zijn.

Śrīman Mahāprabhu antwoordde heel nederig, “Beschouwt u Me niet als een *sannyāsī*. Ik heb Mijn huis achtergelaten en Mijn *sikhā* en heilige draad opgegeven, alleen opdat Ik Me uitsluitend kan wijden aan *kṛṣṇa-bhajana*. Als u weet, dat Ik bedroefd ben door afzondering van Kṛṣṇa, vraag Ik u Me genadevol te zegenen, zodat Ik Mijn geliefde Kṛṣṇa kan ontmoeten.”

Bij een andere gelegenheid sprak Śrīman Mahāprabhu als volgt,

*prabhu kahe, sādhu eī bhikṣura vacana
mukunda-sevana vrata kaila nirdhāraṇa*

*parātma-niṣṭhā-mātra veṣa-dhāraṇa
mukunda-sevāya haya saṁsāra-tāraṇa*

*seī veṣa kaila, ebe vṛndāvana giyā
kṛṣṇa-niṣevana kari nibhṛte vasiyā*

Śrī Caitanya-caritāmṛta (Madhya-līlā 3.7-9)

De uitspraak van de *tridaṇḍī bhikṣuka* is juist en gunstig, want hij heeft vastbesloten de gelofte afgelegd om zich bezig te houden met dienst aan de lotusvoeten van Śrī Mukunda. De intentie van *sannyāsa-veṣa* is, dat men door verankerd te zijn in de

dienst van Śrī Kṛṣṇa, die de allerhoogste ziel is en de oorzaak der oorzaken, alle materiële misidentificatie kan opgeven. Wanneer dergelijke *niṣṭhā* verschijnt, kan men de dienst aan Bhagavān Śrī Mukunda krijgen en heel gemakkelijk de oceaan van geboorte en dood oversteken. Nu ik *sannyāsa* heb aanvaard, ga ik naar Vṛndāvana en blijf ik op een eenzame plek zitten, ver van het tumult van de wereld, om de lotusvoeten van Śrī Kṛṣṇa te dienen.

Nadat Śrīman Mahāprabhu *sannyāsa* had aanvaard, was Hij van plan om naar Vṛndāvana te gaan, maar Hij kwam terecht in Śrī Jagannātha Purī. Daar heeft Hij Śrī Sārvabhauma ontmoet. Op dat moment gaf Sārvabhaumajī Hem de eerder genoemde instructies, die de gebreken van *sannyāsa* omschrijven. Nadat hij de uitleg van Śrīman Mahāprabhu van het vers “*ātmārāmaśca*” had gehoord en nadat hij *darśana* van Zijn *ṣaḍ-bhuja* gedaante had gekregen, was de illusie van Śrī Sārvabhauma verdreven. Toen was hij bereid om alle *grhastha* en *sannyāsī* metgezellen van Śrīman Mahāprabhu te eerbiedigen.

In alle geschriften, zoals *Śrī Caitanya-caritāmṛta*, *Śrī Caitanya Bhāgavata* en *Śrī Caitanya Candrāmṛta*, treft men het gevoel van eerbied voor de *sannyāsa āśrama* aan.

Śrī Sārvabhauma heeft gezegd,

*sahajē pūjya tumi are ta' sannyāsa
ataeva haūṇ tomāra āmi nija-dāsa*

Śrī Caitanya-caritāmṛta (Madhya-līlā 6.56)

U bent van nature respectabel en daarbij komt ook, dat U een *sannyāsī* bent. Daarom ben ik Uw dienaar geworden.

Wat betreft het accepteren van *praṇāmas* en zichzelf beschouwen als Nārāyaṇa, dergelijk gedrag is compleet in strijd

met *vaiṣṇava-sannyāsa*. In *Yājñavalkyopaniṣad* is de sommatie gegeven, dat alle *sannyāsīs* aan alle levende wezens van out-caste hondenvleeseters tot koeien, ezels, vogels en andere dieren hun *sāṣṭāṅga praṇāma* dienen te geven.

īśvaro jīva kalayā praviṣṭo bhagavāniti

praṇamed danḍavad bhamāvāśva cāṅḍāla gokharam

Yajñavalkyopaniṣad (mantra 4)

In *Samśkara Dīpikā* geschreven door Śrī Gopāla Bhaṭṭa Gosvāmī wordt duidelijk uitgelegd, dat de *sannyāsa-mantra* dient om *gopī-bhāva* te bereiken. In dit type *sannyāsa* worden de *sikhā* en de heilige draad niet afgelegd. *Sannyāsa-veśa* wordt alleen uiterlijk aanvaard met het doel zich met eenpuntige *bhajana* aan de lotusvoeten van Śrī Rādhā-Govinda bezig te houden. Terwijl men innerlijk de gevoelens van de *gopīs* van Vraja volgt, blijft men uiterlijk in de *ānugatya* (leiding) van de metgezellen van Śrī Gaurasundara. Daarom is deze *sannyāsa* nooit in strijd met *rāgānuga-bhajana*.

Een ander punt, dat het overwegen waard is, is als volgt. Indien we alle *bābājīs* aanvaardden, die *veśa* hebben ontvangen om authentieke *parama-bhāgavata vaiṣṇavas* te zijn, die volkomen vrij zouden moeten zijn van vals-ego en van de neiging om anderen te bekritisieren, zoals wordt gesuggereerd door hun kleding, zou het nooit mogelijk kunnen zijn, dat ze haat en afgunst koesteren jegens degenen, die *sannyāsa* en saffrane kleding hebben aanvaard en zich exclusief bezighouden met *bhajana* van Śrī Guru-Gaurāṅga-Rādhā-Govinda in de *ānugatya* van de Gaudīya Gosvāmī's. Als iemand *veśa* aanvaardt en desondanks denkt, dat hij zich in het stadium van *parama-hamsa* bevindt, dat hij andere beoefenaren van onvermengde

bhajana kan gezien met afgrijzen en hen als afwijkend beschouwt, hoe kan hij dan worden beschouwd als een *paramahansa* of *rāgānuga-vaiṣṇava*? *Anarthas* verdwijnen niet door eenvoudig *bābājī-veśa* aan te nemen. Het alternatief is, dat het voor ongekwalificeerde *sādhakas* zeker verdienste heeft om binnen het stelsel van *varṇāśrama* te blijven en zich met *bhajana* bezig te houden en tegelijkertijd trots en gehechtheid aan *varṇa* en *āśrama* op te geven. Zodra men gekwalificeerd is, wordt men automatisch onverschillig voor de regulerende principes van *varṇāśrama* en gaat men over tot *rāgānuga-bhajana*. Als daarentegen ongekwalificeerde personen de volkomen onverschillige *paramahansa vaiṣṇavas* gaan imiteren, is het omgekeerde resultaat onvermijdelijk.

Bezwaar (5) – Śrīman Mahāprabhu heeft nooit iemand de instructie gegeven om *sannyāsa* te aanvaarden. Hij heeft daarentegen de instructie gegeven om het *vaiṣṇava-varṇāśrama* stelsel te verzaken, “*eta saba chādī āra varṇāśrama dharma, akiñcana haṇā laya kṛṣṇaika śaraṇa* – Zonder aarzelen dient men vol vertrouwen zijn exclusieve toevlucht tot Śrī Kṛṣṇa te nemen, alle slechte associatie op te geven en zelfs de regulerende principes van *varṇāśrama-dharma* achterwege te laten” (*Śrī Caitanya-caritāmṛta* 2.22.93).

Weerlegging (5) – In dit vers geeft Śrī Caitanya Mahāprabhu instructies voor *abhidheya-tattva*, de methode om het hoogste doel, *kṛṣṇa-prema*, te bereiken, die zijn bedoeld voor een uiterst onthechte *niṣkiñcana vaiṣṇava*, zoals Śrī Sanātana Gosvāmī. Om dit feit te illustreren en te bevestigen heeft Śrī Cai-

tanya Mahāprabhu toen het voorbeeld van Haridāsa-Śreṣṭha Uddhavajī gegeven,

*vijñā janera haya yadi kṛṣṇa-guṇa-jñāna
anya tyajī bhaje, tāte uddhava-pramāṇa*

Śrī Caitanya-caritāmṛta (Madhya-līlā 22.97)

Zodra een ervaren persoon ware kennis van Śrī Kṛṣṇa en Zijn transcendente kwaliteiten ontwikkelt, geeft hij van nature alle andere bezigheden op om *bhājana* uit te voeren. Śrī Uddhava is hiervan het bewijs.

Een dergelijke instructie is niet voor ongekwalficeerde personen in onwetendheid, die door *anarthas* worden gegrepen, zoals de hunkering naar rijkdom, vrouwen en prestige. Men dient te begrijpen, dat deze instructie is bedoeld voor geleerde personen, die de *tattva* van Śrī Kṛṣṇa's naam, gedaante, kwaliteiten en spel hebben gerealiseerd. Dit feit wordt in dit vers (*Madhya-līlā* 22.97) verhelderd door het gebruik van het woord “*yadi*” (indien). Het is daarom niet de plicht van ervaren personen om één woord op te vangen en daar te stoppen. Het is allereerst noodzakelijk om te bekijken wanneer, tegen wie en onder welke omstandigheden een bepaalde regulering of verbod is uitgesproken. Śrī Caitanya Mahāprabhu heeft verschillende typen instructies onder verschillende omstandigheden gegeven, zoals wordt geïllustreerd door de volgende voorbeelden.

(a) Instructies aan de jonge Raghunātha dāsa (Gosvāmī),

*sthira haiṅā ghare jāo nā hao bātūla
krame-krame pāya loka bhāva-sindhu kūla*

Śrī Caitanya-caritāmṛta (Madhya-līlā 16.237)

Wees geduldig en ga terug naar huis. Wees geen dwaze jongen. Je wordt geleidelijk in staat gesteld om de oceaan van het materiele bestaan over te steken.

*markaṭa vairāgya nā kara loka dekhāṇā
yathāyogya viṣaya bhunja anāsakta haiṇā*

Śrī Caitanya-caritāmṛta (Madhya-līlā 16.238)

Ga niet zoals een aap verzaken om indruk te maken op gewone mensen. Geniet voorlopig nog van de materiële wereld op een geschikte manier, maar raak er niet aan gehecht.

*antare niṣṭhā kara bāhye loka vyavahāra
acirāte kṛṣṇa tomāya karibena uddhāra*

Śrī Caitanya-caritāmṛta (Madhya-līlā 16.239)

Je moet in je hart *niṣṭhā* (resolute toewijding aan Kṛṣṇa) cultiveren, maar uiterlijk kun je je gedragen als een gewone man. Dan wordt Kṛṣṇa spoedig heel blij en verlost jou uit de ketenen van *māyā*.

(b) Instructies aan Śrī Raghunātha Bhaṭṭa,

*vṛddha mātā-pitāra jāi karaha sevana
vaiṣṇava-pāsa bhāgavat kara adhyayana*

Śrī Caitanya-caritāmṛta (Antya-līlā 13.113)

Wanneer je naar huis terugkeert, moet je jouw oude vader en moeder dienen, die toegewijden zijn. Verder moet je *Śrīmad-Bhāgavatam* onder leiding van een gerealiseerde Vaiṣṇava bestuderen.

(c) Instructies aan Śrī Śivānanda Sena,

grhaṣṭha hayena iṅho cāhie saṅcaya
saṅcaya nā kaile kuṭumba bharaṇa nāhi haya
Śrī Caitanya-caritāmṛta (Madhya-lilā 15.95)

Aangezien Vāsudeva Datta een gezin heeft, moet hij geld sparen. Omdat hij dit echter niet doet, is het voor hem erg moeilijk zijn gezin te onderhouden.

(d) Na *sannyāsa* te hebben aanvaard gaf Śrī Caitanya Mahāprabhu instructies aan de inwoners van Nadiyā in Śāntipurā,

ghare jāiyā kara sadā kṛṣṇa saṅkīrtana
kṛṣṇa nāma, kṛṣṇa kathā, kṛṣṇa ārādhana
Śrī Caitanya-caritāmṛta (Madhya-lilā 3.190)

Gaan jullie terug naar huis. Voer *kṛṣṇa-saṅkīrtana* uit, chant de namen van Kṛṣṇa, bespreek Kṛṣṇa's spel en vereer Kṛṣṇa.

ghare giyā kara sabe kṛṣṇa saṅkīrtana
punarapi āmā saṅge haibe milana
Śrī Caitanya-caritāmṛta (Madhya-lilā 3.207)

Na terugkeer naar jullie huis, moeten jullie allemaal *kṛṣṇa-saṅkīrtana* uitvoeren. Ik verzeker jullie, dat we elkaar weer zullen ontmoeten.

(e) Tegen Śrī Rāya Rāmānanda,

kibā vipra, kibā nyāsi, śudra kene naya
jeī kṛṣṇa tattva-vettā seī guru haya
Śrī Caitanya-caritāmṛta (Madhya-lilā 8.128)

Of men nu een *brāhmaṇa*, een *sannyāsī* of een *sūdra* is, iemand die *kṛṣṇa-tattva* kent, is *guru*.

(g) Voordat Śrī Caitanya Mahāprabhu in deze wereld verscheen, legde Hij de volgende gelofte af,

āpani karimu bhaktibhāva aṅgikāre
āpani ācari bhakti śikhāimu sabāre

Śrī Caitanya-caritāmṛta (Ādi-līlā 3.20)

Ik zal het gevoel van een toegewijde aannemen en *bhakti* onderwijzen door het Zelf te praktiseren.

āpane nā kaile dharmā śikhāna na jāya
ei ta siddhānta gītā-bhāgavate gāya

Śrī Caitanya-caritāmṛta (Ādi-līlā 3.29)

Tenzij men *bhakti* persoonlijk praktiseert, kan men het niet aan anderen onderwijzen. Deze conclusie wordt zowaar in de hele *Gītā* en *Bhāgavatam* bevestigd.

En verder,

eī mata bhaktabhāva kari aṅgikāra
āpani ācari bhakti karila pracāra

Śrī Caitanya-caritāmṛta (Ādi-līlā 4.41)

Door op deze manier het sentiment van een toegewijde aan te nemen predikte Hij *bhakti*, terwijl Hij het Zelf praktiseerde.

Door deze verscheidene instructies van Śrī Caitanya Mahāprabhu te analyseren zien we duidelijk, dat *brahmacārīs*, *grhastha-bhaktas*, degenen die *veśa* hebben aanvaard en *paramahānsas*, die onverschillig zijn voor *varṇāśrama*, allemaal geschikt zijn om *kṛṣṇa-bhajana* uit te voeren. Degenen, die zijn verzonken in *kṛṣṇa-bhajana* zijn allemaal het hoogste res-

pect waard. Als een *grhastha-vaiṣṇava* eerbied waardig is, hoe kan dan een *sannyāsī-vaiṣṇava*, die alles heeft verzaakt om zich uitsluitend aan *aikāntika-bhajana* te wijden, worden beschouwd als verachtenswaardig, ongereguleerd en geschikt om te worden veronachtzaamd?

Als *sādhakas* in de *grhastha-āśrama*, *sannyāsa-āśrama* of degenen, die *veśa* hebben aanvaard, een verlangen hebben naar *kṛṣṇa-prema*, dienen ze zich bezig te houden met *bhajana*, terwijl ze in de *āśrama* blijven, die ze gunstig achten voor de beoefening van hun *sādhana* om die *prema* te bereiken. Alles, dat ongunstig is, dient te worden afgewezen. Śrī Caitanya Mahāprabhu gaf de reden voor de aanvaarding van Zijn *sannyāsa* aan Śrī Advaita Ācārya Prabhu als volgt,

*binā sarva tyāgan bhajanam na hyasupate
riti tyāgo 'smābhiḥ kṛta iha kimadvaitakathayā
āyam daṇḍo bhūyān prabalataraso mānasapaśo
ritivāham daṇḍagrahaṇamaviśeṣādakaravam*

Caitanyacandrodaya Nāṭaka (5.22)

Zonder alles te verzaken is het niet mogelijk zich bezig te houden met de *bhajana* van de Heer van zijn hart. Daarom heb ik alles verzaakt. Ik ben geen verzaker zoals de *advaitavādīs* of *nirviśeṣa-jñānīs*, die hunkeren naar bevrijding. Ik heb de praktijk aangenomen van het dragen van de *sannyāsa-daṇḍa* vooral om het uitermate rusteloze dier van mijn geest af te straffen (*daṇḍa*).

Kan iemand iets vinden, dat in dergelijke *sannyāsa* bezwaar oproept?

Sommigen zeggen, dat de *sannyāsa-līlā* van Śrīman Mahāprabhu alleen is gerelateerd aan Zijn eigen transcendentale

gedaante en daarom ook alleen voor Hem van toepassing is. Zijn *sannyāsa-lilā* dient echter ook als instructie en voor het welzijn van de *jīvas*,

āpanī ācari bhakti sikhāimu sabāre

Śrī Caitanya-caritāmṛta (Antya-lilā 3.20)

Ik zal *bhakti* onderwijzen door het Zelf in praktijk te brengen.

In het vers “*nāham vipro*” (*Śrī Caitanya-caritāmṛta, Madhya-lilā 13.80*) heeft Śrīman Mahāprabhu instructies gegeven met betrekking tot de zuivere *svarūpa* van de *jīva*. De betekenis is, dat de *bhakti-sādhaka* zich niet moet vastbinden op een grof of subtiel wereldse aanduiding. Hij moet zich daarentegen zien als een zuiver transcendente dienaar van Kṛṣṇa. Kan het zijn, dat het zelfbeeld van de *sannyāsī* onvermijdelijk verschijnt in degenen, die *sannyāsa* aanvaardden, terwijl er voor *grhasthas* en degenen, die *veśa* hebben aanvaard, geen mogelijkheid bestaat voor een wereldse misidentificatie? Dit schijnt de opvatting te zijn van Hakīmji. *Sannyāsa* is in feite de regeling om alle gehechtheid en zelfidentificatie met het stelsel van *varṇāśrama* op te geven, zelfs terwijl men zich erin bevindt. Het is dus zeer wenselijk om de identificatie met uiterlijkheden af te leggen en zich met *kṛṣṇa-bhajana* bezig te houden vergezeld van een sterke vastbeslotenheid om Zijn lotusvoeten te dienen.

Bezwaar (6) – Śrī Sanātana Gosvāmī heeft gezegd, dat het voor Gauḍīya Vaiṣṇava’s verboden is om saffrane kleding te dragen,

raktavastra vaiṣṇavera parite nā juyāya

Śrī Caitanya-caritāmṛta (Antya-līlā 13.61)

Deze rode doek is voor een Vaiṣṇava niet geschikt om te dragen.

Weerlegging (6) – Nu wordt de eigenlijke context van deze uitspraak aan de lezers gepresenteerd, zodat het onderwerp kan worden opgehelderd. Śrī Jagadānanda Paṇḍita, een metgezel van Śrī Gaurasundara, verbleef in de *bhajana-kutī* van Śrī Sanātana Gosvāmī met de bedoeling om *darśana* van Gokula te krijgen. Op zekere dag kwam Śrī Sanātana Gosvāmī terug van *madhukarī bhikṣā* (van deur tot deur om aalmoezen bedelen) en droeg een rode doek om zijn hoofd. Toen Paṇḍita deze doek zag, was hij eerst heel blij en dacht, dat het een restant was van Śrīman Mahāprabhu. Maar toen hij zich later realiseerde, dat deze doek afkomstig was van een *advaitavādī sannyāsī*, werd hij woedend. Niettemin antwoordde Śrī Sanātana Gosvāmī heel nederig, “Ik droeg deze doek alleen, omdat ik jouw exclusieve toewijding aan Śrī Caitanya Mahāprabhu wilde zien. Jouw *gaura-niṣṭhā* is glorieus. Nu heb ik hem niet langer nodig. Ik zal hem weggoeien.”

raktavastra vaiṣṇavera parite nā juyāya

Deze rode doek is voor een Vaiṣṇava niet geschikt om te dragen.

Hier werd de woede van Paṇḍita niet opgewekt door het zien van een saffrane doek. Zijn woede werd veroorzaakt door het dragen van de doek van een *advaitavādī sannyāsī*, zoals wordt bewezen door de volgende uitspraak,

rātula vastra dekhi, paṇḍita premāviṣṭa hailā

Śrī Caitanya-caritāmṛta (Antya-līla 13.52)

Bij het zien van de rode doek werd Jaganānanda Paṇḍita overweldigd door extatische liefde.

Als hij alleen door rode stof zou worden geïrriteerd, was hij ook woedend geworden bij het zien van de stoffen van Śrī Caitanya Mahāprabhu, Śrī Nityānanda Prabhu, Śrī Svarūpā Dāmodara, Śrī Paramānanda Purī en anderen. Er wordt echter nergens anders een aanwijzing van een dergelijke situatie aangetroffen. Śrī Sanātana Gosvāmī had rode stof gedragen alleen om de juiste etiquette met betrekking tot de *veśa* van Mahāprabhu te tonen en om Paṇḍita te kalmeren. *Rakta* (rood) stof is voor Vaiṣṇava's verboden. Als het de intentie van Śrī Sanātana Gosvāmī was geweest om uitsluitend saf-frane stof te dragen, had hij ook *sannyāsa* verboden in zijn eigen commentaar op *Śrī Bṛhad Bhāgavatāmṛta*. Śrī Sanātana Gosvāmī heeft het gezichtspunt van Śrī Gauḍīya Vaiṣṇava's gepresenteerd met betrekking tot het onderwerp *sannyāsa* door vers 3.5.39 van *Śrīmad-Bhāgavatam* te citeren en uit te leggen in zijn eigen commentaar op vers 2.7.14 van *Śrī Bṛhad Bhāgavatāmṛta*,

*‘ayamarthaḥ: - yatayo ‘pi yasya padāravindasya mūlam
talam keta āśrayo yeṣām tathābhūta eva santaḥ mahadapi
saṁsāra duḥkhamanjasā anāyāsenaiva bahirūtkṣipantīti*

*yadvā, ye śrībhagaccaraṇāravindāśrayāste yataya eva no-
cyante, kintu paramabhaktā eva, sarvaparityāgena tacca-
raṇāravindāśrayaṇāt, kevalam gṛhādiparityāganiṣṭhār-
tameva sannyāsa-grahaṇāt, veśamātreṇa yatisādṛśyam te-*

*ṣām. ye tu ātmānameva śrībhagavantam śrīnārāyaṇam
manvānā ātmavyīrīktadṛṣṭam śrutam sarvameva man-
mayākālpitam mayyevādhyastamityādi māyāvādānusā-
reṇādvaīta bodhamātraparāsta evādvaitaparavedānta-
siddhāntamate yatayo 'bhidhīyate*

*ta eva hi sacchabdavācēbhyo bhaktebhyo bhinnā akṣiṇ-
apāpa viṣayarāgavāsītāntaḥ karaṇā ajñā api paṇḍitamā-
nīno daītyaprakṛtayaḥ tān pratyevemāni vacanāni śrūy-
ante*

De halfgoden zeiden, “O Bhagavān! We bidden aan Uw lotusvoeten. Ze zijn als een paraplu, die alle lijden verdrijft van de *jīvas*, die zich eraan hebben overgegeven. Door hun toevlucht tot deze lotusvoeten te nemen werpen de *sannyāsīs* de eindeloze ellende van het materiële bestaan ver van zich af. De geconditioneerde zielen van de wereld ervaren de drievoudige ellende en kunnen geen juiste kennis krijgen, omdat ze niet hun toevlucht tot Uw lotusvoeten hebben genomen. Bhagavān! Wij nemen onze toevlucht in de schaduw van die lotusvoeten en krijgen kennis.”

Śrīla Sanātana Gosvāmī geeft verder commentaar, “*Sannyāsīs* nemen hun toevlucht tot de lotusvoeten van Śrī Bhagavān en werpen de ongelimiteerde ellende van deze kringloop van geboorte en dood ver van zich af. Degenen, die hun toevlucht hebben genomen tot de lotusvoeten van Bhagavān, worden echter nooit *sannyāsīs* genoemd. Hoewel ze uiterlijk *sannyāsa-veśa* dragen, worden ze *bhaktas* genoemd. Dus hier wordt het woord “*yatī*” (*sannyāsī*) gebruikt om naar die *bhaktas* te verwijzen, want ze hebben alles verzaakt om hun toevlucht tot de lotusvoeten van Śrī Bhagavān te nemen. Met andere woorden,

ze aanvaarden *sannyāsa* door huis en haard en alles op te geven alleen met het doel om standvastigheid in hun toewijding aan de dienst van Bhagavān (*parātmanisthā*) te bewerkstelligen.

“Door hun uiterlijke kleding lijken ze *sannyāsīs* te zijn, maar eigenlijk zijn ze *bhaktas*. Degenen daarentegen, die zichzelf als Śrī Bhagavān Nārāyaṇa beschouwen, zijn verzonken in monistische ideeën in overeenstemming met het *māyāvāda* gezichtspunt. Zij hanteren ideeën zoals ‘Alle substanties bevinden zich in me. Hoewel ze zien, horen en bewegen, hebben ze geen ziel, want ze worden door mijn *māyā* eenvoudig ingebeeld.’ Degenen met dergelijke ideeën worden “*yati*” genoemd door de aanhangers van *advaitavāda vedānta-siddhānta*. Verder zijn ze verschillend van degenen, die worden aangeduid met het woord “*sat*” in het bovengenoemde vers. Ze zijn ook bezeten door een diepe gehechtheid aan onbeschaamde, zondige lustbevrediging, terwijl ze zich als grote geleerden beschouwen.” Deze uitspraak wijst dus op dergelijke *yatis*, die door een demonische aard bezeten zijn.

Deze conclusie van Śrīla Sanātana Gosvāmī is ook vastgesteld in *Śrī Caitanya-caritāmṛta* en *Śrī Caitanya Candrodaya*. Dit is tevens de innerlijke stemming van Śrī Caitanya Mahāprabhu. Śrīla Sanātana Gosvāmī is dus geen tegenstander, maar juist een voorstander van saffrane kleding. Śrī Hakīmji heeft geen onderscheid kunnen maken tussen *gairika-vastra* (saffrane stof) en *rakta-vastra* (rode stof). *Gairika-vastra* is een aanwijzing voor *anurāga* voor Kṛṣṇa, terwijl *rakta-vastra* een symbool is van afgunst. Deze kleur mag door Vaiṣṇava’s niet worden gedragen.

Bezwaar (7) – *Sannyāsa* wordt nergens in de vierenzestig onderdelen van *sādhana-bhakti* genoemd.

Weerlegging (7) – Dit is helemaal belachelijk. Hoewel *sannyāsa* niet wordt genoemd in de vierenzestig onderdelen van *sādhana-bhakti*, wordt ook niet de minste vermelding gemaakt van het betreden van *gṛhastha-āśrama*, het aanvaarden van *veśa*, of het dragen van witte kleding. Denkt Hakīmji nu, dat ook deze activiteiten voor Gauḍīya Vaiṣṇava’s verboden zijn? Wat valt er te zeggen van de eigen activiteiten van Śrī Hakīmji, zoals het runnen van een drukpers en een boekwinkel? Aangezien deze bezigheden ook niet in de vierenzestig onderdelen van *sādhana-bhakti* worden genoemd, moet Śrī Hakīmji zelf op basis van zijn eigen definitie ook ongereguleerd zijn en zich buiten de *ānugātya* van de Gauḍīya Vaiṣṇava’s bevinden. Welk een huizenhoge intelligentie! *Gṛhastha*, *sannyāsa* en zelfs *veśa* zijn geen onderdelen van *bhakti*. Deze zijn de uiterlijke verschijningsvormen van *sādhana-bhakti*, die kunnen worden aanvaard, indien ze gunstig zijn, of worden afgewezen, indien ze ongunstig zijn. Dus hoewel *sannyāsa* niet wordt genoemd in de vierenzestig onderdelen van *sādhana-bhakti*, kan het niet worden beschouwd als een verbod. “*Rāgānuga*” wordt ook niet in de onderdelen van *vaidhī* genoemd, zou het daarom dan verboden moeten zijn? Dit bezwaar is eenvoudig irrelevant en berust op droge logica.

Bezwaar (8) – Aan het begin van Hoofdstuk Achttien, Canto Elf van *Śrīmad-Bhāgavatam* heeft Śrīla Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura in zijn beschrijving van de essentie van het hoofdstuk

met de zinsnede “*bhaktasyānāśrayamitvaṅca*” uitgelegd, dat voor *bhaktas* geen noodzaak voor *āśrama* bestaat.

Weerlegging (8) – Datgene, dat uitvoerig is beschreven door Śrīla Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura in zijn commentaar op vers 11.18.28 van *Śrīmad-Bhāgavatam*, wordt nu aan de lezers gepresenteerd.

*jñānaniṣṭho virakto vā madbhakto vānapekṣakah
saliṅgānāśramāṁstyaktvā caredavidhigocarah*

Śrīmad-Bhāgavatam (11.18.28)

Commentaar door Śrīla Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura,

paripakvajñānino niṣkāmasvabhaktasya ca varṇāśramaninayamamābhāvamāha, jñānaniṣṭhaḥ paripakvajñānavān anapekṣakah pratiṣṭhāparyantāpeksārahitaḥ atra sarvathā nairapekṣamajātapremno bhaktasya na sammavedata utpannapremaiva bhaktaḥ saliṅgānāśramāṁstyajet anutpannapremā tu nirliṅgāśramadharmāṅstyajedityartho labhyate; svadharmatyāgastu “tāvāt karmaṇī kurvīte” vākyāt bhaktānāmārambhata evāvagamyate tayoḥ śuddhāntaḥkara ṇatvādeva pāpe pravṛttyabhāvāt durācāratvaṁ nāsaṅkyam; tenāvidhigocarah

Bhaktas, die volkomen verstoken zijn van materiële verlangens, verzaken *āśrama dharma* met de bijkomende externe aanwijzingen en gedragen zich als *paramahānsas*, die niet onderhevig zijn aan de regulerende principes van de Veda's. *Premī-bhaktas* zijn volkomen afzijdig en hebben geen verlangens met betrekking tot de materiële wereld. Zolang *prema* niet is ontwaakt, kan men niet volkomen afzijdig zijn. Zolang *prema* zich niet in het hart van de *sādhaka-bhakti* heeft gema-

nifesteerd, moet hij zich daarom bezighouden met *hari-bhajana* zonder het systeem van *salīṅga āśrama-dharma* te verzaken, dit is *āśrama-dharma* gekenmerkt door geschikte externe toebehoren. Hij dient *nirliṅga āśrama-dharma* te volgen, of die *āśrama-dharma*, welke niet wordt gekenmerkt door de externe symbolen van herkenning. Met andere woorden, door de *nirliṅga-āśrama-dharma*, die niet wordt gekenmerkt door de bijpassende toebehoren, zoals de *tridaṇḍa* en saffrane kleding, achterwege te laten moet men zich bezighouden met *bhajana*. Hoewel de gepaste activiteiten van *varṇāśrama* niet noodzakelijk zijn voor afzijdige *bhaktas*, dienen toegewijden, die niet geheel onverschillig zijn voor het materiële leven, i.e. zolang ze nog geen *prema* hebben bereikt, verzonken te blijven in *bhajana-sādhana* en dienen de symbolen te dragen, die voor hun *āśrama* geschikt zijn, zoals de *tridaṇḍa* en saffrane kleding.

Premī-bhaktas, die geheel vrij zijn van alle materiële verwachtingen, kleden zich ook gepast volgens het *āśrama* stelsel ten behoeve van de gewone bevolking. *Sādhaka-bhaktas* blijven met een gevoel van onthechting ook de geschikte kleding dragen. Anders wordt onheil aangetrokken vanwege het overschrijden van de sommaties van *sāstra* en de *mahājanas*.

Met hun kritische analyse van *tridaṇḍa* en saffrane kleding brengt de groep *sahajiyās*, die eenvoudig afhankelijk is van materiële redenering, zijn eigen onwetendheid over het onderwerp *sāstra* aan het licht en trekken zonder reden *vaiṣṇava aparādha* aan. Als saffrane kleding zo onzuiver is en voor *Vaiṣṇava*'s verboden is, hoe komt het dan, dat sinds de tijd van de *Rāmāyaṇa* en *Mahābhārata* grote, eminente *ṛṣis* en *maharṣis*, die beschikten over het vermogen om verleden, heden en toekomst te zien alsmede uiterst toegewijde *vaiṣṇavācāryas* in

Kali-yuga, die waren bekrachtigd met goddelijke uitstraling en een verreikende visie van alle *śāstra*, zoals Śrī Rāmānujācārya en Śrī Madhvācārya, allemaal saffrane kleding droegen? In *Śrī Gopāla campū* (*pūrvacampū* 3.64) staat, dat Śrī Paurṇamāsī-devī ook saffrane kleding draagt. Śrīla Rūpa Gosvāmī heeft in zijn *Vidagdha Mādhava Nāṭaka* ook geschreven, dat Śrī Paurṇamāsī-devī saffrane (*kāṣāya*) kleding draagt.

vahantī kāṣāyāmbaramurasi sāndīpanimuneḥ
Śrī Vidagdha Mādhava (1.18)

En ook,

paurṇamāsī bhagavatī sarvasiddhi vidhāyanī
kāṣāyavasanā gaurī kāśakeśīdarāyatā
Śrī Rādhā-Kṛṣṇa-gaṇoddeśadīpikā (śloka 66)

Śrīla Jīva Gosvāmī citeerde een vers uit *Harivaṁśa* en schreef, dat alle prinsessen, die door Narakāsura gevangen waren genomen, hadden gevast en saffrane kleding hadden aangetrokken als onderdeel van een *vrata* (gelofte) om de lotusvoeten van Śrī Kṛṣṇa te verkrijgen.

sarvāḥ kāṣāyavāsinyāḥ sarvāśca niyatendriyāḥ
vratopavāsatattvajñāḥ kāñkṣantyaḥ kṛṣṇa-darśanam
Śrī Gopāla Campu (*Uttar Vibhāga* 18.50)
geciteerd uit *Harivaṁśa*

In *Śrī Caitanya Bhāgavata* staat een beschrijving van de *san-nyāsa veśa* van Śrī Nityānanda Prabhu en Nāmācārya Haridāsa Ṭhākura,

ājñā śire kari' nityānanda – haridāsa
tataḥṣaṇe calilena pathe āsi hāsa

*dohāna sannyāsiveśa – yāna yāra ghare
āthevyathe āsi' bhikṣā – nimantraṇa kare*

Śrī Caitanya Bhāgavata (Madhya 13.15, 19)

Śrīman Nityānanda Prabhu en Śrīla Haridāsa Ṭhākura namen de opdracht van Śrīman Mahāprabhu op hun hoofd en gingen samen lachend en met een vrolijke stemming onmiddellijk op pad. Waar ze ook gingen om aalmoezen te bedelen in de vorm van de heilige namen van Śrī Kṛṣṇa, werden ze door huisvaders uitgenodigd, omdat ze beiden *sannyāsa-veśa* droegen.

In *Śrī Caitanya-caritāmṛta* heeft Śrīman Mahāprabhu persoonlijk de glorie van *sannyāsa* uitgelegd, terwijl Hij troost gaf aan Zijn ouders.

*śuni; śacī-miśrera duḥkhī haila māna
tabe prabhu mātā-pitāra kaila āśvāsana*

*bhāla haila, -- viśvarūpa sannyāsa karila
piṭṛ-kula, maṭṛ-kula, -- duī uddhārila*

Śrī Caitanya-caritāmṛta (Ādi-līlā 15.13-4)

Toen Śacīmātā en Jagannātha Miśra van het vertrek van hun oudere zoon, Viśvarūpa, hoorden, waren ze zeer ongelukkig. Om hen te troosten zei Mahāprabhu, “Mijn lieve moeder en vader, het is heel goed, dat Viśvarūpa *sannyāsa* heeft aanvaard. Door dit te doen heeft Hij de dynastieën van zowel zijn vader als zijn moeder verlost.”

In de 19de *vilāsa* van het geschrift *Prema-vilāsa* staat een beschrijving van de *sannyāsa* van Śrī Mādhava Ācārya, de auteur van de tekst getiteld “Śrī Kṛṣṇa Maṅgala”,

*sannyāsa kariyā tiṅha rahi vṛndāvana
vrajera madhura bhāve karaye bhajana*

*mādhava ācārya śrī mādhavī sakhī hana
śrī rūpera kṛpāya tāra haila uddīpana*

Prema-Vilāsa (19de vilāsa)

Na het aanvaarden van *sannyāsa* woonde Śrī Mādhava Ācārya in Vṛndāvana en voerde *bhajana* uit in de *parakīya-bhāva* van Vraja. Śrī Mādhava Ācārya werd geïnspireerd door de genade van Śrī Rūpa. In *vraja-līlā* is hij Śrī Mādhavī Sakhī.

Aan dit incident beschreven in *Prema-vilāsa* kunnen we zien, dat de *gosvāmī-varga* geleid door Śrīla Rūpa Gosvāmī op geen enkele wijze tegen *sannyāsa* is geweest. Hieruit kunnen we tevens afleiden, dat het gebruik van *sannyāsa* ook onder Śrī Gauḍīya Vaiṣṇava's werd gepraktiseerd. Verder wordt met dit voorbeeld aangetoond, dat een *sannyāsī* geschikt is zich met *bhajana* bezig te houden en in het kielzog van de *vraja-gopīs* te volgen. *Sannyāsa* is dus niet verboden en bevindt zich niet buiten de *ānugatya* van de Gauḍīya Gosvāmī's voor Śrī Gauḍīya Vaiṣṇava's, die praktiserende toegewijden zijn, die zijn toegewijd aan *bhajana* en die hun huis hebben verzaakt om *tridaṇḍa sannyāsa* te aanvaarden en saffrane kleding te dragen. Het is echter wel illegaal en strijdig met *sāstra*, dat ongekwalficeerde personen de *veśa* van een *niṣkiñcana-paramahaṁsa* imiteren.

Śrīmad Bhakti Prajñāna Keśava Mahārāja (midden);
Śrīmad Bhaktivedānta Muni Mahārāja (Śrī Sanātana Prabhu - links);
Śrīmad Bhaktivedānta Svāmī Mahārāja (Śrī Abhaya Caraṇāravinda Prabhu
– rechts)

Hoofdstuk Twee

Pañcarātrika en Bhāgavata Guru-paramparā

TEGENWOORDIG BEDENKEN MENSEN telkens nieuwe twijfels over Śrī Guru-paramparā in de Gauḍīya Vaiṣṇava Sampradāya. Sommigen geloven, dat Śrī Baladeva Vidyābhūṣaṇa was geïnitieerd in de Madhva Sampradāya en dat hij eigenlijk geen Gauḍīya Vaiṣṇava was. Ze beweren, dat ondanks zijn associatie met Gauḍīya Vaiṣṇava's de invloed van de Madhva Sampradāya dermate sterk was, dat hij Śrī Caitanya Mahāprabhu en Zijn Gauḍīya Vaiṣṇava Sampradāya als onderdeel van de Madhva Sampradāya op een koppige manier in zijn eigen werk insloot. Ze beweren, dat hiervoor geen redelijke rechtvaardiging bestaat en dat Śrī Baladeva Vidyābhūṣaṇa daarom niet kan worden aanvaard als een *ācārya* van de Gauḍīya Vaiṣṇava Sampradāya.

Een andere groep verduisterde zielen zegt, dat Jagadguru Śrī Bhaktisiddhānta Sarasvatī Prabhupāda een volkomen nieuw concept heeft opgesteld, dat hij de *bhāgavata-paramparā* heeft genoemd. Hij heeft volgens hen in zijn verondersteld nieuwe doctrine van *bhāgavata-paramparā* uitgelegd, dat Śrīla Bhaktivinoda Ṭhākura een discipel was van Vaiṣṇava Sarvabhauma Śrīla Jagannātha dāsa Bābājī Mahārāja en dat Śrī Gaura-kīśora dāsa Bābājī Mahārāja een discipel was van Śrīla Bhaktivinoda Ṭhākura. Sommige *sahajiyā* Vaiṣṇava's presenteren tevens de twijfel, dat Śrī Bhaktisiddhanta Sarasvatī's *guru-paramparā* niet kan worden beschouwd als bonafide, omdat hij de wereldverzakende levensorde (*sannyāsa*) van zichzelf heeft aanvaard.

DE SCHOONHEID EN SUPERIORITEIT VAN DE BHĀGAVATA-PARAMPARĀ

Paramārādhya Śrīla Gurudeva (Śrī Bhakti Prajñāna Keśava Gosvāmī Mahārāja) heeft al deze beschuldigingen met krachtige logica en concreet schriftuurlijk bewijs verbrijzeld en dit artikel presenteert zijn analyse van het onderwerp.

De leerlingen en klein-leerlingen van Śrī Bhaktisiddhānta Sarasvatī Prabhupāda prediken op dit moment de *śuddha-kṛṣṇa-bhakti* en *śrī-harināma* van Śrī Caitanya Mahāprabhu in de hele wereld. Omdat ze extensief in de wereld hebben gepredikt, resoneren de straten en boulevards in iedere aanzienlijke metropool – en zelfs in iedere stad en in ieder dorp – met het geluid van de heilige naam, waarbij jonge mannen en vrouwen zich enthousiast toeleggen op het cultiveren van *śuddha-bhakti*. Ze ontmoeten Vaiṣṇava's uit India en voeren

samen met hen *harināma-saṅkīrtana* uit en prediken *suddha-bhakti*. Enkele onwetende zogenaamde Vaiṣṇava's van de *sahajiyā* gemeenschap zijn hierdoor geïrriteerd geraakt en proberen de gewone bevolking te misleiden door frauduleuze beschuldigingen tegen de Sārasvata Gauḍīya Vaiṣṇava lijn te ventileren. Śrīla Gurudeva (Śrī Śrīmad Bhakti Prajñāna Keśava Gosvāmī Mahārāja) heeft de rationale en de perfecte conclusie in deze kwestie gevestigd in zijn eigen essay getiteld "Gauḍīya Vedantācārya Śrī Baladeva". We presenteren hieronder een uittreksel van dit essay.

DE GURU-PARAMPARĀ VAN DE COMMENTATOR
ŚRĪ BALADEVA VIDYĀBHUṢAṆA

De historische waarheid met betrekking tot de *guru-paramparā* van de commentator, Śrī Baladeva Vidyābhūṣaṇa, is als volgt. Hij kreeg eerst specifieke deskundigheid in de *bhakti-śāstra* onder leiding van Virakta-Śiromaṇi (kroonjuweel van onthechte *sādhus*) Pitambara dāsa. Daarna heeft hij *pañcarātriki-dikṣā* aanvaard van een Vaiṣṇava genaamd Śrī Rādhā-Dāmodara dāsa, die in een dynastie van *brāhmaṇas* in Kanyakubja was verschenen. Rādhā-Dāmodara dāsa, de kleinzoon van Rasikānanda Murari, heeft *dikṣā* aanvaard van een andere Kanya-kubjīya *brāhmaṇa* genaamd Śrī Nayanānandadeva Gosvāmī.

Rasikānanda Prabhu, een discipel van Śrī Śyāmānanda Prabhu, is de vierde *guru* vóór de commentator, Baladeva Vidyābhūṣaṇa, in de *pañcarātrika guru-paramparā* en zijn zoon was de eerder genoemde Nayanānandadeva Gosvāmī. De *guru* van Śrī Śyāmānanda was Śrī Hṛdaya Caitanya, wiens

guru Gauridāsa Paṇḍita was, aan wie Śrīman Nityānanda Prabhu Zijn genade schonk. Ofschoon Śyāmānanda Prabhu een discipel was van Ācārya Hṛdaya Caitanya, heeft hij later discipelschap onder Śrī Jīva Gosvāmī aanvaard. Śrīla Jīva Gosvāmī was een discipel van Śrīla Rūpa Gosvāmī, die een discipel was van Śrīla Sanātana Gosvāmī en Śrīla Sanātana Gosvāmī was een volgeling en metgezel van Śrīman Mahāprabhu.

DE ŚIṢYA-PARAMPARĀ VAN
ŚRĪ BALADEVA VIDYĀBHŪṢAṆA

We hebben verslag gedaan van de *pañcarātrika-paramparā* van Śrīman Mahāprabhu tot Śrī Baladeva Vidyābhūṣaṇa. Nu gaan we verslag doen van zijn *śiṣya-paramparā*. Śrī Uddhara dāsa, die soms ook Uddhava dāsa wordt genoemd, was een leerling van de commentator. Sommigen denken, dat deze twee verschillende personen zijn, maar in ieder geval had Uddhava dāsa een leerling genaamd Śrī Madhusūdana dāsa. Jagannātha dāsa Bābāji was een leerling van deze zelfde Śrī Madhusūdana dāsa. Voorheen bekend als Vaiṣṇava Sarvabhauma of vooraanstaand leider van de Vaiṣṇava gemeenschap in Mathurā-maṇḍala, Kṣetra-maṇḍala en Gauḍa-maṇḍala, werd hij beroemd onder de naam Siddha Jagannātha dāsa. Śrīla Bhaktivinoda Ṭhākura heeft deze zelfde Jagannātha dāsa Bābāji Mahārāja aanvaard als zijn *bhajana-sikṣā-guru* door middel van het systeem van *bhagavata-paramparā*. Het was op aanwijzing van Vaiṣṇava Sarvabhauma Śrīla Jagannātha dāsa Bābāji Mahārāja, dat Śrīla Bhaktivinoda Ṭhākura de geboorteplaats van Śrīman Mahāprabhu in Śrīdhāma

Māyāpura heeft ontdekt. Śrīla Bhaktivinoda Ṭhākura was de *sikṣā-guru* of *bhajana-guru* van Śrīla Gaura-kīśora dāsa Bābājī Mahārāja. Śrīla Gaura-kīśora dāsa Bābājī Mahārāja heeft mijn Gurupādapadma *om viṣṇupāda aṣṭottaraśata Śrī Śrīmad Bhaktisiddhānta Sarasvatī Prabhupāda* als zijn eigen discipel aanvaard en gaf hem *dikṣā-mantras* enzovoort. Een ieder, die incompetent is om deze *paramparā* te aanvaarden, dient onder een van de dertien soorten *apasampradāyas* – genoemd in een schrijven van Śrī Toṭarāma Bābājī Mahārāja – te worden gerekend. Het alternatief is, dat een dergelijk persoon kan worden gezien als de ontwikkelaar van een veertiende *apasampradāya*.

Uit de hierboven genoemde *guru-paramparā* kunnen we gemakkelijk afleiden, dat Śrī Baladeva Vidyābhūṣaṇa een volgeling was van Śrīman Mahāprabhu binnen de spirituele familielijn (*parivāra*) van Śrī Śyāmānanda Prabhu. Ācārya Śrī Śyāmānanda had de leiding van Śrīla Jīva Gosvāmī aanvaard en omdat Jīva Gosvāmī een exclusieve *rūpānuga* (volgeling van Śrīla Rūpa Gosvāmī) is, volgt hieruit, dat Śrī Baladeva Vidyābhūṣaṇa ook een *rūpānuga Vaiṣṇava* is. Er zijn figuren, die erkennen, dat Śrī Baladeva Vidyābhūṣaṇa zich in de lijn van Śrī Śyāmānanda bevindt en desondanks ontkennen, dat hij een *rūpānuga Vaiṣṇava* is of dat hij is gekwalificeerd voor het hoogste gevoel van dienstverlening in *unnata-ujjala-rasa*. Dergelijke figuren zijn ongetwijfeld slechts begoochelde schoffeerders. Terwijl Śrī Baladeva Vidyābhūṣaṇa door Śrī Rādhā-Dāmodara dāsa werd ingewijd in *pañcarātrika-dikṣā*, heeft hij ook *sikṣā* in *Śrīmad-Bhāgavatam* en in de literatuur van de Gosvāmī's aanvaard.

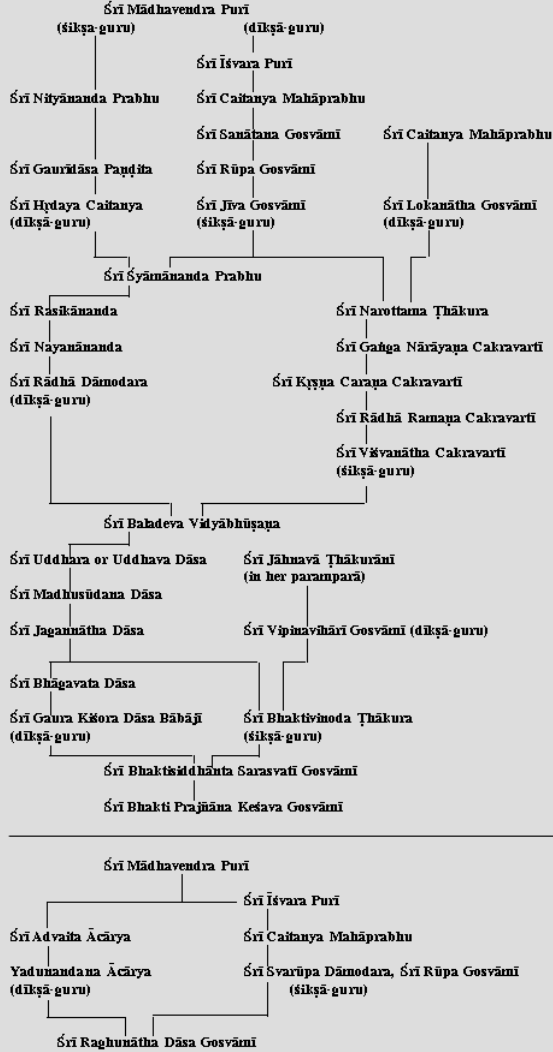
PAÑCARĀTRIKA-PARAMPARĀ BEHOORT TOT
DE BHĀGAVATA-PARAMPARĀ

Het systeem van *bhāgavata-paramparā* is bovengeschild aan dat van *pañcarātrika-paramparā* en is gebaseerd op de mate van competentie in *bhajana (bhajana-niṣṭhā)*. De schoonheid en superioriteit van *bhāgavata-paramparā* is, dat *pañcarātrika-paramparā* erin is ingesloten. In *bhāgavata-paramparā* bestaat geen restrictie met betrekking tot tijd. Gezien in het perspectief van *suddha-bhakti* onderwijzen de doctrines van *pañcarātrika* en *bhāgavata* beide dezelfde leer met hetzelfde objectief. In *Śrī Caitanya-caritāmṛta* wordt gezegd, “*pañcarātra bhāgavate ei lakṣana kaya* – Deze symptomen worden in vedische literatuur beschreven, zoals de Pañcarātra’s en *Śrīmad-Bhāgavatam (Śrī Caitanya-caritāmṛta, Madhya-līlā 19.169)*.”

De leden van de *prākṛta-sahajiyā sampradāya* beweren weliswaar volgelingen te zijn van Śrīla Rūpa Gosvāmī, maar ze stapelen overtredingen op tegen de lotusvoeten van Śrīla Jīva Gosvāmī. Op dezelfde manier zien de *jāti-gosvāmīs* en degenen, die hun restanten aanvaarden, zoals verscheidene leden van de *sahajiyā, kartābhajā, kiśoribhaja* en *bhajanākhājā sampradāyas*, zichzelf tegenwoordig als volgelingen van Śrīla Cakravartī Ṭhākura, maar belasteren de commentator Śrī Baladeva Vidyābhūṣaṇa. Op deze manier ontwikkelen ze een toenemende haat en begeven zich richting de hel.

Hieronder staat een diagram van de *pañcarātrika-guru-paramparā* en de *bhāgavata-paramparā*. Dit stelt de lezers in staat om de specialiteit van *śrī bhāgavata-paramparā* te appreciëren en te zien, hoe *pañcarātrika-guru-paramparā* tot de *bhāgavata-paramparā* behoort.

Pañcarātrika Guru-paramparā and Bhāgavat-paramparā

Met behulp van het diagram hierboven zullen we een verslag geven van de *pañcarātrika-guru-paramparā* en *bhāgavata-paramparā* van Śrī Śyāmānanda Prabhu, Śrī Narottama dāsa Ṭhākura, Śrī Raghunātha dāsa Gosvāmī, Śrī Baladeva Vidyābhūṣaṇa, Śrīla Bhaktivinoda Ṭhākura, Śrī Bhaktisiddhānta Sarasvatī Ṭhākura en andere Vaiṣṇava *ācāryas*.

Śrī Śyāmānanda Prabhu – In de *pañcarātrika-guru-paramparā* is de discipel van Śrī Nityānanda Prabhu Gauridāsa Paṇḍita en zijn discipel, Hṛdaya Caitanya, is de *dīkṣā-guru* van Śrī Śyāmānanda Prabhu. In de *bhāgavata-paramparā* is de discipel van Śrī Caitanya Mahāprabhu Śrī Sanātana Gosvāmī, de discipel van Śrī Sanātana is Śrī Rūpa Gosvāmī en Śrī Rūpa's discipel is Śrīla Jīva Gosvāmī. Śrī Śyāmānanda Prabhu is de *śikṣā* leerling van deze zelfde Śrīla Jīva Gosvāmī. We overdrijven niet, als we zeggen, dat Śrīla Jīva Gosvāmī superieur was aan Śrī Hṛdaya Caitanya in *tattva*, *rasa*, *bhajana* en zo waar in alle opzichten. Om deze reden stuurde Śrī Hṛdaya Caitanya Śrī Śyāmānanda Prabhu persoonlijk naar Śrīla Jīva Gosvāmī voor gevorderde instructie voor de beoefening van *bhajana* en Śrī Śyāmānanda Prabhu heeft de *anugatyā* (leiding) van Śrīla Jīva Gosvāmī aanvaard. Dus de ernstige vraag, die onze aandacht verdient, is hier: welke van de twee is superieur, *pañcarātrika-guru-paramparā* of *bhāgavata-paramparā*?

Sri Narottama Ṭhākura – Volgens de *pañcarātrika-guru-paramparā* is de *guru* van Śrī Narottama Ṭhākura Śrī Lokanātha dāsa Gosvāmī. Er is echter nergens documentatie te vinden van de *pañcarātrika-dīkṣā-guru* van Śrī Lokanātha dāsa

Gosvāmī. Teksten, zoals *Śrī Gauḍīya Vaiṣṇava Abhidhana*, hebben gesteld, dat Śrī Kṛṣṇa Caitanya Mahāprabhu de *guru* is van Śrī Lokanātha dāsa Gosvāmī, maar het is een bekend feit, dat Śrīman Mahāprabhu niemand als Zijn discipel heeft aanvaard volgens de *pañcarātrika-praṇālī* (methode). Dit betekent, dat – indien Śrīman Mahāprabhu werkelijk de *guru* van Śrī Lokanātha Gosvāmī was – dit alleen op basis van *bhāgavata-paramparā* is geweest. In ieder geval was Śrī Narottama Ṭhākura, afgezien dat hij de *pañcarātrika* leerling van Śrī Lokanātha Gosvāmī was, ook de discipel van Śrīla Jīva Gosvāmī in *bhāgavata-paramparā*. Het gebeurde in de *anugatyā* van Śrīla Jīva Gosvāmī, dat Śrī Narottama Ṭhākura in *bhajana-sikṣā* verzadigd raakte.

Śrī Raghunātha dāsa Gosvāmī – In *pañcarātrika-paramparā* is Śrī Raghunātha dāsa Gosvāmī een leerling van Śrī Yadunandana Ācārya, die zich in de *pañcarātrika-sākhā* (tak) van Śrī Advaita Ācārya bevindt. Als we echter de levensgeschiedenis van Śrī Raghunātha dāsa Gosvāmī diepgaand vanuit een ander gezichtspunt beschouwen, treffen we de duidelijke en onuitwisbare invloed van de *bhajana-sikṣā* van Śrī Svarūpa Dāmodara en Śrīla Rūpa Gosvāmī aan, die zijn *gurus* zijn in *bhāgavata-paramparā*. Als we *pañcarātrika-paramparā* vergelijken met *bhāgavata-paramparā* zien we hier ook, dat de superioriteit van *bhāgavata-paramparā* zo stralend schijnt als de zon.

Śrī Baladeva Vidyābhūṣaṇa – Volgens de *pañcarātrika-guru-paramparā* is Śrī Baladeva Vidyābhūṣaṇa een *pañcarātrika*

leerling van Śrī Rādha-Dāmodara in de *paramparā* van Śrī Śyāmānanda Prabhu. Tegelijkertijd is hij in *bhāgavata-paramparā* een leerling van Śrīla Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura, met wie hij *Śrīmad-Bhāgavatam* en alle verscheidene Gosvāmī literatuur bestudeerde en van wie hij gevorderde instructie in *bhajana* ontving. De leiding van Śrīla Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura in het leven van Śrī Baladeva Vidyābhūṣaṇa is wijd en zijd bekend. Alleen onder zijn leiding heeft hij de Śrī Vaiṣṇava's aan het koninklijk hof van Galtā verslagen en de dienst en verering van Śrī Śrī Rādha-Govindajāī in tact weten te houden. Nadat Śrī Govindadeva, de vererenswaardige Godheid van Śrī Rūpa Gosvāmī, hem Zijn genade had gegeven, heeft Śrī Baladeva Vidyābhūṣaṇa ter plekke *Śrī Govinda-bhāṣya* geschreven. Het lijkt geen twijfel, dat Śrī Baladeva Vidyābhūṣaṇa een *rūpānuga* Vaiṣṇava was, want hij stond onder leiding van Śrīla Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura, die zelf zeer zeker een *rūpānuga* Vaiṣṇava was. Verder is het een welbekend feit, dat Śrī Baladeva Vidyābhūṣaṇa de genade kreeg van Śrī Govindadeva, de gekoesterde levensadem van Śrīla Rūpa Gosvāmī, die hem van de continuïteit van Zijn dienst verzekerde. Aangezien hij de genade van Śrīla Rūpa Gosvāmī en van zijn *ārādhya* Śrī Govindajāī had ontvangen, vragen we ons af, welke twijfel er in dit perspectief mogelijkwijs nog kan bestaan over het feit, dat hij een *rūpānuga* Vaiṣṇava was.

Śrīla Bhaktivinoda Ṭhākura – Volgens de *pañcarātrika-guru-paramparā* is de *dīkṣā-guru* van Śrīla Bhaktivinoda Ṭhākura Śrī Vipina Bihārī Gosvāmī, die zich in de *pañcarātrika-*

paramparā van Śrī Jāhnavā Ṭhākuraṇī bevindt. Gezien vanuit ons andere gezichtpunt kan niemand ontkennen, dat het leven van Śrīla Bhaktivinoda Ṭhākura is bedrukt met het stempel van de *anugatya* (leiding) van Śrīla Jagannātha dāsa Bābāji Mahārāja. Vaiṣṇava Sarvabhauma Śrīla Jagannātha Mahārāja is een discipel van de beroemde Mādhusūdana dāsa Bābāji Mahārāja in de *paramparā* van Śrī Baladeva Vidyābhūṣaṇa. Het behoeft geen vermelding, dat Vaiṣṇava Sarvabhauma Śrīla Jagannātha dāsa Bābāji Mahārāja in *tattva-jñāna*, *bhajanā-sikṣā* enzovoort superieur is aan Śrī Vipina Bihārī Gosvāmī.

Sri Bhaktisiddhānta Sarasvatī Ṭhākura – Volgens de *pañcarātrika-guru-paramparā* is de *dikṣā-guru* van Śrī Bhaktisiddhānta Sarasvatī Ṭhākura Śrī Gaura-kīśora dāsa Bābāji Mahārāja, die een nakomeling is in de *pañcarātrika-guru-paramparā* van Śrī Jāhnavā Ṭhākuraṇī. Śrīla Gaura-kīśora dāsa Bābāji Mahārāja had de kleding van een wereldverzaker (*veśa*) aanvaard van een discipel van Śrīla Jagannātha dāsa Bābāji Mahārāja genaamd Śrī Bhāgavata dāsa Bābāji Mahārāja. Dus volgens de *bhāgavata-paramparā* bevindt Śrī Gaura-kīśora dāsa Bābāji Mahārāja zich in de tak van Śrīla Jagannātha dāsa Bābāji Mahārāja. Volgens de analyse op basis van de *pañcarātrika-paramparā* bevindt Śrīla Sarasvatī Ṭhākura zich in de *paramparā* van Śrī Jāhnavā Ṭhākuraṇī en in de *bhāgavata-paramparā* is hij verbonden met Śrīla Jagannātha dāsa Bābāji Mahārāja.

Het is aan de levensgeschiedenis van Śrīla Sarasvatī Prabhupāda duidelijk te zien, dat de grondbeginselen en *bhājana-praṇālī* van Śrīla Bhaktivinoda Ṭhākura zijn eigen leven en ziel waren en dat hij de vervulling van de aspiraties van de Ṭhākura tot het enige doel van zijn leven heeft gemaakt. Dus zijn *guru* in *bhāgavata-paramparā* was Śrīla Bhaktivinoda Ṭhākura, wiens *guru* Śrīla Jagannātha dāsa Bābāji Mahārāja was. Er bestaat daarom niet de minste rechtvaardiging om met een vinger te wijzen naar de *guru-paramparā* van Śrīla Sarasvatī Ṭhākura, de Stichter-Ācārya van de Śrī Gauḍīya Māṭha.

Diverse toegevoegde feiten met betrekking tot het onderwerp *pañcarātrika-guru-paramparā* en *bhāgavata-paramparā* zijn onze aandacht waard.

- 1) De *guru* van een lagere *rasa*** – Als een *pañcarātrika-dikṣā-guru* in zijn *siddha-svarūpa* (constitutioneel spirituele gedaante) zich in een *rasa* bevindt, die lager is dan die van zijn leerling, hoe kan hij dan *bhājana-sikṣā* gericht op een meer verheven *rasa* geven? In die situatie moet de leerling elders zijn heil zoeken en zijn toevlucht nemen tot een Vaiṣṇava, die wel is gekwalificeerd om geschikte, superieure leiding te geven. Bijvoorbeeld, Śrī Hṛdaya Caitanya is een metgezel in *sakhya-rasa* in *kṛṣṇa-līlā*, terwijl zijn leerling, Śrī Śyāmānanda Prabhu (Duḥkhī Kṛṣṇa dāsa) een metgezel in *mādhurya-rasa* is. Daarom stuurde Śrī Hṛdaya Caitanya Duḥkhī Kṛṣṇa dāsa persoonlijk naar Śrīla Jīva Gosvāmī, die hem hogere *bhājana-sikṣā* kon geven, die gericht was op *mādhurya-rasa*.

- 2) **De lager gekwalificeerde guru** – Het kan gebeuren, dat *guru* en leerling in *pañcarātrika-guru-paramparā* zich in dezelfde *rasa* bevinden, maar dat de *guru* niet zo hoog gekwalificeerd is als de leerling. Onder dergelijke omstandigheden moet de leerling vertrekken en zijn toevlucht nemen tot een *uttama* Vaiṣṇava voor hogere *bhajana-sikṣā* en deze Vaiṣṇava zal in *bhāgavata-paramparā* zijn *guru* worden genoemd. Aan deze twee overwegingen kunnen we zien, dat het proces van *pañcarātrika* enkele inherente defecten vertoont, terwijl de *bhāgavata-paramparā* volkomen vrij is van deze defecten en in alle opzichten foutloos is.
- 3) **Śrīman Mahāprabhu is van niemand *pañcarātrika-guru*** – Alle leden van de Gauḍīya Sampradāya aanvaarden Śrī Caitanya Mahāprabhu als *jagad-guru* en beschouwen zichzelf als Zijn volgelingen. Waarop is deze overtuiging gebaseerd? Er bestaat nergens een gedocumenteerd verslag, waarin Śrīman Mahāprabhu iemand *dikṣā-mantra* geeft. Dit betekent, dat Śrīman Mahāprabhu in *pañcarātrika-paramparā* van niemand de *guru* is, hoewel Hijzelf een discipel van Śrī Īsvara Purī is. Dus als de gemeenschap van Gauḍīya Vaiṣṇava's de *anugātya* en het discipelschap van Śrī Caitanya Mahāprabhu aanvaardt, kan dat alleen plaatsvinden op één basis en die basis is *bhāgavata-paramparā*.
- 4) **Alle Gauḍīya Vaiṣṇava's zijn *rūpānuga* op basis van *bhāgavata-paramparā* alleen** – Iedere Gauḍīya Vaiṣṇava is er trots op zichzelf "*rūpānuga*" te noemen. Maar laten we

het volgende punt eens in overweging nemen. Hoeveel discipelen heeft Śrī Rūpa Gosvāmī volgens de *pañcarātri-ka* methode geïnitieerd? Het is een feit, dat Śrīla Jīva Gosvāmī zijn enige *dikṣā* leerling was en dat hijzelf eigenlijk geen *dikṣā* leerling van Śrī Caitanya Mahāprabhu is geweest. Op basis waarvan aanvaarden leden van de Gauḍīya Vaiṣṇava gemeenschap Śrīla Rūpa Gosvāmī als hun *guru*? Hoe is het mogelijk om een volgeling van Śrīla Rūpa Gosvāmī en tegelijkertijd een volgeling van Śrī Caitanya Mahāprabhu te zijn? Zelfs Śrīla Sanātana Gosvāmī, die de *sikṣā-guru* is van Śrīla Rūpa Gosvāmī, heeft geen probleem om zichzelf *rūpānuga* te noemen. Er is slechts één basis voor al deze voorbeelden – *bhāgavata-paramparā*. Alleen op basis van *bhāgavata-paramparā* is Śrīla Rūpa Gosvāmī de leerling van Śrī Caitanya Mahāprabhu en beschouwt de gemeenschap van Gauḍīya Vaiṣṇava's Śrīla Rūpa Gosvāmī als haar *guru*. Wie is de *pañcarātri-ka-dikṣā-guru* van Śrīla Kṛṣṇadāsa Kavirāja Gosvāmī? Dat kunnen we niet zeggen, want hij heeft de naam van zijn *pañcarātri-ka-dikṣā-guru* in geen van zijn werken genoemd, maar hij heeft wel zijn *sikṣā-gurus* in *Śrī Caitanya-caritāmṛta* genoemd,

*ei chaya guru, sikṣā-guru ye āmāra
taṅ-sabāra pāda-padme koṭi namaskāra*

Śrī Caitanya-caritāmṛta (Ādi-līlā 1.37)

Deze zes *gurus* (de Zes Gosvāmī's van Vṛndāvana) zijn mijn *sikṣā-gurus* en ik bied ontelbaar veel eerbetuigingen aan hun lotusvoeten.

Aan het eind van ieder hoofdstuk van *Śrī Caitanya-caritāmṛta* heeft hij geschreven,

*śrī-rūpa-raghunātha-pade yāra āśa
caitanya caritāmṛta kahe kṛṣṇa dāsa*

In deze uitspraken heeft hij Śrīla Rūpa Gosvāmī en Śrī Raghunātha dāsa Gosvāmī als zijn belangrijkste *sikṣā-gurus* aanvaard. Ook hij heeft hen dus aanvaard als *gurus* op basis van *bhāgavata-paramparā*.

Uit deze feiten wordt grondig duidelijk, dat *bhāgavata-paramparā*, waartoe *pañcarātrika-paramparā* behoort, altijd stralend schijnt. Wat kunnen we dan nog zeggen van degenen, die deze feiten veronachtzamen, van degenen, die de *guru-praṇālī* van Śrī Baladeva Vidyābhūṣaṇa, Śrīla Bhaktivinoda Ṭhākura en Śrī Bhaktisiddhānta Sarasvatī Ṭhākura belasteren en van degenen, die eraan twijfelen, dat ze *rūpānuga* Vaiṣṇava's zijn? Dergelijke figuren zijn zeker getrouwe tegenstanders van Śrī Caitanya Mahāprabhu en geheimagenten van Kali.

[Hier eindigt het uittreksel van het artikel “Gauḍīya Vedantācārya Śrī Baladeva” door Śrī Bhakti Prajñāna Keśava Gosvāmī Maharāja.]

Dus iedere opvatting, die mijn meest eerbiedwaardige Śrīla Gurudeva (Śrīla Bhakti Prajñāna Keśava Gosvāmī Mahārāja) heeft geschreven over het onderwerp van de *guru-praṇālī* van Śrī Baladeva Vidyābhūṣaṇa en ook met betrekking tot *pañcarātrika-guru-paramparā* is zowel logisch als volkomen in overeenstemming met de gevestigde conclusies van de geschriften (*śāstra-siddhānta*).

Hoofdstuk Drie

De Gauḍīya Sampradāya is in
de lijn van Madhavācārya

DE VOLGELINGEN VAN ŚRĪ CAITANYA MA-hāprabhu aanvaarden de Śrī Gauḍīya Vaiṣṇava Sampradāya krachtens de *guru-paramparā* als de Brahma-Madhva-Gauḍīya Vaiṣṇava Sampradāya. Dit wordt vermeld door de vooraanstaande Gauḍīya Vaiṣṇava Ācārya's, Śrīla Gopāla Bhaṭṭa Gosvāmī, Śrī Kavi-karṇapūra en Gauḍīya Vedānta Ācārya Śrī Baladeva Vidyābhūṣaṇa. Dus Gauḍīya's beschouwen zichzelf als een tak van de Śrī Madhva Sampradāya. Ook Vaiṣṇava Ācārya's, zoals Śrīla Jīva Gosvāmī, Śrīla Kṛṣṇadāsa Kavirāja Gosvāmī, Śrīla Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura, Śrīla Bhaktivinoda Ṭhākura en Jagadguru Śrī Bhaktisiddhānta Sarasvatī hebben deze opvatting aanvaard. Tegenwoordig echter proberen sommige mensen hun eigen uitgedokterde mening te vestigen, dat de Śrī Gauḍīya Vaiṣṇava

Sampradāya een onafhankelijke *sampradāya* is, waarvan Śrī Caitanya Mahāprabhu de oorspronkelijke stichter is.

Śrī Sundarānanda Vidyāvinoda (die zich ging verzetten tegen zijn eigen *guru*, Śrī Ananta Vāsudeva) heeft samen met enkele andere personen getracht te bewijzen, dat de *sampradāya* van Śrīman Mahāprabhu niet behoort tot de Śrī Brahma-Madhva Sampradāya. Ze zeggen, dat hij tot de impersonalistische *advaita-vādī sampradāya* behoort. Aanvankelijk heeft Śrī Sundarānanda Vidyāvinoda Mahodaya in zijn *Ācārya Śrī Madhva* wel aanvaard, dat de *sampradāya* van Mahāprabhu tot de Śrī Madhva Sampradāya behoort. Daarna echter dacht hij, dat zijn eigen voorgaande bewijsvoering niet authentiek was. In zijn latere boek, *Acintya-bhedābheda*, heeft hij zonder succes trachten te bewijzen, dat de Śrī Gauḍīya Sampradāya een onafhankelijke *sampradāya* is. Alle argumenten van de strijdende partij zijn in dit boek duidelijk. Paramārādhya Śrī Śrīmad Bhakti Prajñāna Keśava Gosvāmī Mahārāja, die als een leeuw is voor de ketters als olifanten, schreef zijn eigen essay getiteld “Acintya-bhedābheda”, waarin hij schriftuurlijke bewijsvoering en onweerlegbare redenering gebruikt om alle argumenten in het boek van Sundarānanda Vidyāvinoda te pareren. Dit essay is gepubliceerd geworden in verscheidene uitgaven van de Bengaalse *Śrī Gauḍīya Patrikā* en de Hindi *Śrī Bhāgavata Patrikā*. We zullen nu in het kort enkele van die argumenten en bewijsvoeringen vermelden.

DE ŚRĪ GAUḌĪYA VAIṢṆAVA SAMPRADĀYA IS
IN DE LIJN VAN ŚRĪ MADHVA

Eerst gaan we twee huidige prominente argumenten noemen, die Śrī Sundarānanda Vidyāvinoda naar voren heeft gebracht.

Bezwaar (1) – “Volgens *Śrī Caitanya-caritāmṛta* en *Śrī Caitanya-candroḍaya-nātaka* heeft Śrī Caitanyadeva *sannyāsa veśa* aanvaard van een *kevalādvaita-vāda sannyāsī*, Śrī Keśava Bhārati, en heeft Hij naar Zichzelf verwezen als een *māyāvāda sannyāsī*. Bovendien heeft Prakāśānanda Sarasvatī, die de *guru* van de *māyāvāda sannyāsīs* van Kāśī was, hem ook beschreven als een *sannyāsī* van de *māyāvādī sampradāya*.

*keśava bhāratīra śiṣya tahe tumi dhanya
sāmpradāyī sannyāsī tumi raha ei grāme*

“Sarvabhauma Bhaṭṭa Ācārya heeft dit ook aanvaard,

*bhāratī sampradāya ei hayena madhyama
Śrī Caitanya-caritāmṛta (Madhya-lilā 6.72)”*

Weerlegging – Dit argument van de tegenpartij is om de volgende redenen volslagen ongegrond.

Nadat de *jīva* zich heeft gerealiseerd, dat het materiële bestaan in de kettingreactie van geboorte en dood zinloos en pijnlijk is, is hij in staat te erkennen, dat het krijgen van dienstverlening aan de lotusvoeten van Bhagavān het allerhoogste voordeel oplevert. Daarom zal iemand, die extreem fortuinlijk is, *dikṣā* en *śikṣā* aanvaarden van een persoon, die grondig op de hoogte is met *śabda-brahma*, die is getooid met realisatie van Bhagavān en die niet is gehecht aan lustbevre-

diging. Die *jīva* gaat vervolgens *paramārtha* binnen, het verwerven van zijn hoogste spirituele objectief. In de *nara-līlā* (menselijk spel) van Śrī Caitanya Mahāprabhu ging Hij naar Gayā Dhāma onder voorwendsel een offer (*pitṛ-srāddha*) uit te voeren voor het welzijn van zijn overleden vader. Daar heeft Hij Zich volkomen overgeleverd aan de lotusvoeten van Śrī Īśvara Purīpāda, de knop van de wensboom van *prema*. Hij was ook een uitermate *rasika* en *bhāvuka* discipel van Śrī Mādhavendra Purī, de wortel van die wensboom van *prema*.

prabhu bale gayā yātrā saphala āmāra
yatra kṣane dekhilāñ caraṇa tomāra
Śrī Caitanya Bhāgavata (Ādi 17.50)

saṁsāra-samudra haite uddhāraha more
eī āmi deha samarpilāñ tomāre
kṛṣṇa-pāda-padmera amṛta-rasa pāna
āmāre karāo tumi ei cāhi dāna
āra dine nibhṛte īśvara purī sthāne
mantra dīkṣā cāhilena madhura-vacane
Śrī Caitanya Bhāgavata (Ādi 17.54)

tahe tāna sthāne śikṣā-guru nārāyaṇā
karilena daśākṣara mantrera grahaṇa
Śrī Caitanya Bhāgavata (Ādi 17.107)

Volgens deze sectie van Śrī Caitanya Bhāgavata voerde Śrī Nimāi Paṇḍita het spel uit van de overgave van zijn hart aan de voeten van Śrī Īśvara Purī. Hij bad aan hem om de *dīkṣā-mantra* te krijgen, zodat Hij verlichting zou krijgen van het materiële bestaan, om Śrī Kṛṣṇa *prema* te krijgen en Śrī Purī-

pāda gaf hem met grote genegenheid *dikṣā* met de *mantra* van tien lettergrepen.

Enige tijd later heeft Śrī Nimāi Paṇḍita *sannyāsa veśa* aanvaard in Kaṭva van de *advaita-vāda sannyāsī* Śrī Keśava Bhārati. Nadat Hij *sannyāsa* had aanvaard vertrok Hij naar Vṛndāvana en was verzadigd van de waanzin van *prema*. Toen Hij in Rādhā-deśa aankwam, was hij geabsorbeerd in *prema* en chantte een vers uit *Śrīmad-Bhāgavatam*.

*etāṁ sa āsthāya parātmaniṣṭhām
adhyāsitāṁ pūrvatamair mahārṣibhiḥ
aharṁ tariṣyāmi durantapāraṁ
tamo mukundāṅghri niṣevayaiva*

Śrīmad-Bhāgavatam (11.23.57)

Ik zal de onoverkomelijke oceaan van onwetendheid gemakkelijk kunnen oversteken door dienst aan de lotusvoeten van Śrī Kṛṣṇa te verlenen. Dit werd gebillijkt door de grote *ṛṣis* uit de Oudheid, die stevig waren verankerd in toewijding aan Mukunḍa.

*prabhu kahe sādhu ei bhikṣuka-vacana
mukunda sevanavrata kaila nirdhāraṇa
parātmāniṣṭhāmātra veśa-dhāraṇa
mukunda-sevāya haya saṁsāra-tāraṇa
sei veśa kaila ebe vṛndāvana giyā
kṛṣṇa-niṣevana kari' nibhṛte vasiyā*

Śrī Caitanya-caritāmṛta (*Madhya-līlā* 3.7.9)

Nadat Hij *sannyāsa* had aanvaard, zei Mahāprabhu, “Deze belofte van de *tridaṇḍi-bhikṣu* is zeer waar, want de gelofte om de lotusvoeten van Śrī Kṛṣṇa te dienen wordt verankerd

door deze *veśa* te aanvaarden. Na de toewijding aan materiële zintuigobjecten te hebben verzaakt is het doel van het accepteren van deze *veśa parātmā-niṣṭha*, eenpuntige devotie voor de lotusvoeten van Śrī Kṛṣṇa. Ik heb deze *veśa* aanvaard, dus nu ga Ik naar Vṛndāvana en ga de lotusvoeten van Kṛṣṇa dienen.”

In het bovenstaande vers is de zin “*parātmaniṣṭhāmātra veśa-dhāraṇa*” in het bijzonder de aandacht waard. Het wijst erop, dat Mahāprabhu alleen *veśa* van Śrī Keśava Bhārati heeft aanvaard, omdat het gunstig was voor het cultiveren van *bhagavad-bhakti*. Hij heeft geen *mantra* of doctrine van *advaita-vāda* geaccepteerd. In tegendeel, Hij heeft juist Zijn hele leven *kevalādvaita-vāda* en de conclusies van *māyāvāda* weerlegd. Het is duidelijk, dat Śrī Caitanya Mahāprabhu alleen Śrī Īśvara Purī als zijn ware *guru* heeft aanvaard, omdat Hij Zijn leven lang de *suddha-bhakti* van Śrī Īśvara Purī heeft gepredikt en gepropageerd. Śrī Mādhavendra Purīpāda en Śrī Īśvara Purīpāda behoren tot de Madhva Sampradāya, dus Śrī Caitanya Mahāprabhu en Zijn volgelingen, de Gauḍīya Vaiṣṇava’s, behoren ook tot de Madhva Sampradāya. Bovendien zijn de tijdgenoten in het spel van Śrī Caitanya Mahāprabhu, Śrī Nityānanda Prabhu, Śrī Advaita Ācārya, Śrī Puṇḍarīka Vidyānidhi, Brahmānanda Purī en anderen ook volgelingen van de Śrī Madhva Sampradāya, want ze behoren allemaal tot de lijn van Śrī Mādhavendra Purī.

Śrīman Mahāprabhu heeft de discipelen van Śrī Mādhavendra Purī altijd als zijn *gurus* gerespecteerd en Hij behandelde de discipelen van Śrī Īśvara Purī als Godbroeders. “*Guru ājñā haya avicāranīya* – Men mag niet beraadslagen over de gel-

digheid van de order van de *guru*.” Op basis van deze conclusie heeft Hij Govinda als Zijn dienaar aanvaard. Hiermee is aangetoond, dat Īśvara Purī in feite Zijn *guru* was.

Een ander punt is als volgt. Śrī Madhva Ācārya heeft *sannyāsa* aanvaard van Acyutaprekṣa, die ook een *kevalādvaita-vādī* was. Stel voor, dat we louter omwille van het argument de opvatting van de tegenpartij accepteren. Als in dat geval Mahāprabhu een *kevalādvaita-vādī sannyāsī* zou zijn, zou op basis van dezelfde logica ook Madhva Ācārya dat zijn. Waar is dan de belemmering voor Śrīman Mahāprabhu in de Madhva Sampradāya, als zij beiden de *advaita-vādī sampradāya* van Śaṅkara hebben aanvaard?

Hier is nog een tweede punt. Śrī Madhva Ācārya heeft *eka-daṇḍa* (de enkelvoudige staf van verzaking) aanvaard volgens het gebruik en de regulerende principes van de Śaṅkara Sampradāya. Het zou logischerwijs consistent zijn om te zeggen, dat Śrī Caitanya Mahāprabhu zijn ideale voorbeeld heeft gevolgd en ook *eka-daṇḍa sannyāsa* van een *sannyāsī* van de Śaṅkara Sampradāya heeft aanvaard, namelijk Śrī Keśava Bhārati. Hieruit blijkt duidelijk, dat Gauḍīya Vaiṣṇava’s zich in de lijn van Śrī Madhva Ācārya bevinden.

Bezwaar (2) – “Gauḍīya Vaiṣṇava Ācārya Śrī Jīva Gosvāmī heeft geen enkele vorm van relatie tussen de Gauḍīya Sampradāya en de Madhva Sampradāya waar dan ook in zijn literatuur genoemd, zoals *Tattva-sandarbhā* of *Sarva-saṁvādinī*. Dit idee werd door Śrī Baladeva Vidyābhūṣaṇa geïntroduceerd, die vroeg in zijn leven werd geïnitieerd in de Madhva Sampradāya en pas later naar de Gauḍīya Sampradāya is ge-

gaan. Om deze reden had hij een natuurlijke neiging naar de Madhva Sampradāya. Daarom heeft Śrī Baladeva Vidyābhūṣaṇa de kwestie uit het vooroordeel geforceerd en heeft de Śrī Madhva Sampradāya in zijn commentaar op *Tattva-sandharbha* genoemd. In zijn *Prameya Ratnāvalī* heeft hij een *guru-paramparā* uitgestippeld, die Śrī Caitanya Mahāprabhu en Zijn *sampradāya* in de Śrī Madhva Sampradāya insluit.”

Weerlegging – Deze beschuldigingen zijn volslagen ongefundeerd en zijn denkbeeldige fabrikaten. Jiva Gosvāmī heeft in feite de *tattva-vāda* erkend van Śrī Madhva Ācārya, die de *guru* van *tattva-vāda* is, en heeft ermee zijn *Tattva-sandharbha*, *Bhāgavata-sandharbha* enzovoort ondersteund. Dat niet alleen, hij heeft in zijn literatuur ook de fundamentele *pramāṇa* of onderbouwende verzen van *tattva-vāda*, zoals “*vādanti tat tattva-vidas tattvam*” (*Śrīmad-Bhāgavatam* 1.2.11) geciteerd. Van de vier *vaiṣṇava sampradāya-ācāryas* is alleen Madhva Ācārya gevierd met de aanduiding *tattva-vādī*. Aangezien Śrīla Jiva Gosvāmī *tattva-vāda* persoonlijk heeft gevestigd, zijn de Vaiṣṇava’s van de Madhva-Gauḍīya Sampradāya daarom *tattva-vādīs*. In de derde *śloka* van de *maṅgalācaraṇa* (heilzame aanroeping) van *Tattva-sandharbha* verheerlijkt Śrīla Jiva Gosvāmī zijn *guru* Śrīla Rūpa Gosvāmī en zijn *paramguru* Śrīla Sanātana Gosvāmī als “*tattvajñāpakau*” (de *ācāryas*, die *tattva* verkondigen). Op dezelfde manier heeft hij de kroon van de dynastie van *vaiṣṇava ācāryas*, Śrī Baladeva Vidyābhūṣaṇa Prabhu, Śrīla Rūpa Gosvāmī en Śrīla Sanātana Gosvāmī, ook aangeduid als “*tattvavid-uttamau*” (de hoogste kenners van *tattva*) in zijn commentaar op dezelfde *śloka*.

Hieruit mag duidelijk worden, dat Śrīla Jīva Gosvāmī respect heeft geboden aan Śrī Madhva Ācārya en dat Śrī Baladeva Vidyābhūṣaṇa Jīva Gosvāmī heeft gevolgd in de eerbiediging van Madhva Ācārya. Śrī Baladeva Vidyābhūṣaṇa Prabhu heeft geen enkel vooroordeel jegens Madhva Ācārya getoond. In tegendeel, als we Jīva Gosvāmī vergelijken met Baladeva Vidyābhūṣaṇa, zien we dat Baladeva Vidyābhūṣaṇa de twee Gosvāmī's Śrī Rūpa en Sanātana meer heeft verheerlijkt dan Jīva Gosvāmī heeft gedaan. Het lijkt geen enkele twijfel, dat Śrī Baladeva Vidyābhūṣaṇa zich bevindt in de *āmnāya-dhārā* (de transcendente stroom van beproefd bewijs) of de *paramparā* van Śrī Gaura-Nityānanda Prabhu's en van Śrīla Jīva Gosvāmīpāda, die hen onmiddellijk volgt. Śrī Baladeva Vidyābhūṣaṇa bevindt zich volgens *bhāgavata-paramparā* in de negende generatie vanaf Śrī Nityānanda Prabhu en volgens *pañcarātrika-paramparā* in de achtste generatie. Historici hebben deze *pañcarātrika-paramparā* als volgt aanvaard: Śrī Nityānanda, Śrī Gaurīdāsa Paṇḍita, Hṛdaya Caitanya, Śyāmānanda Prabhu, Sasikānanda Prabhu, Nayanānanda Prabhu en Śrī Rādhā-Dāmodara. Śrī Baladeva Prabhu is de geïnitieerde discipel van deze Śrī Rādhā-Dāmodara en is tevens de meest prominente *sikṣā*-leerling van Śrī Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura.

Geschiedkundigen hebben verklaard, dat in geen enkele tak van de Madhva *guru-paramparā* zich dergelijk briljante geleerden bevonden met een dergelijk wijdverspreide faam als Baladeva. Trouwens, in die tijd kon niemand in geen enkele *sampradāya* waar dan ook in India de kennis van logica, Vedānta en *sāstra*, zoals de Purāṇa's en Itihāsa's, van Śrī Ba-

ladeva evenaren. Het is waar, dat hij zich enkele dagen heeft opgehouden in de meest vooraanstaande *matha* gesticht door Śrī Madhva Ācārya in Uḍḍupī en dat hij het commentaar van Śrī Madhva op de Vedānta heeft bestudeerd; echter de Śrī Gauḍīya Sampradāya heeft op hem een grotere invloed gehad dan de Śrī Madhva Sampradāya.

Het is voor geleerde persoonlijkheden, die in de werelden vererenswaardig zijn en die de voorgangers zijn van grote principes, een natuurlijke zaak om in het lotusvoetspoor te volgen van de *vaiṣṇava ācāryas* van de zeer invloedrijke Madhva-Gauḍīya Sampradāya. Śrī Baladeva heeft het commentaar van Madhava diepgaand bestudeerd en heeft ook een nauwgezette studie gemaakt van de commentaren van Śaṅkara, Rāmānuja, Bhāskara Ācārya, Nimbārka, Vallabha en anderen. Het is onlogisch om te zeggen, dat hij tot al deze *sampradāyas* behoorde, omdat hij die groepen filosofen had bestudeerd.

Śrī Baladeva Prabhu heeft historische gebeurtenissen beschreven en de conclusies van de voorgaande Gauḍīya Vaiṣṇava *ācāryas* geciteerd in vele werken, zoals zijn *Govinda-bhāṣya*, *Siddhānta-ratnam*, *Prameya-ratnāvalī* en zijn commentaar op *Tattva-sandharba*. Hij heeft alle filosofen ter wereld in staat gesteld te begrijpen, dat de Śrī Gauḍīya Vaiṣṇava Sampradāya tot de Madhva Sampradāya behoort. In dit verband hebben alle geleerden ter wereld, uit het Oosten en het Westen, uit de Oudheid en de moderne tijd, hun hoofd in eerbied gebogen en hebben unaniem de *siddhānta* en opinies aanvaard van Śrī Baladeva Vidyābhūṣaṇa Prabhu.

Śrī Baladeva Vidyābhūṣaṇa werd door Śrīla Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura als afgezant gestuurd om de eer van de Gauḍīya Vaiṣṇava Sampradāya te beschermen in de Galatā Gaddi in Jaipura. Daar heeft hij de strijdende *paṇḍitas* van de Śrī Sampradāya in schriftuurlijk debat verslagen. Hierover zijn geen andere opvattingen, dan dat hij ze heeft verslagen. Is dit niet het bewijs, dat Śrīla Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura zijn *sikṣā* leerling, Śrī Baladeva Vidyābhūṣaṇa, persoonlijk inspireerde te bewijzen, dat de Gauḍīya Vaiṣṇava's zich in de lijn van Madhva Ācārya bevinden? Śrīla Cakravartī Ṭhākura stuurde zijn *dikṣā* discipel, Śrī Kṛṣṇadeva Sarvabhauma, met Śrī Baladeva mee om hem te helpen. Als Śrīla Cakravartī Ṭhākura in die tijd niet zo oud en zwak was geweest, zou hij zeker zijn meegegaan naar Jaipura om aan dit debat over de *sampradāya* deel te nemen. Hij zou ook precies dezelfde conclusie hebben gevestigd als Śrī Baladeva Vidyābhūṣaṇa. Er is geen duidelijk bewijs om aan te tonen, dat Śrī Baladeva Vidyābhūṣaṇa eerst een *ācārya* of een discipel in de Madhva Sampradāya was. Men kan het hebben van horen zeggen, of er zijn ingebeeelde geruchten, maar niemand heeft er ooit substantieel bewijs van geleverd.

De tegenpartij heeft verondersteld, dat Śrīla Jīva Gosvāmī nergens in zijn literatuur heeft vermeld, dat Gauḍīya Vaiṣṇava's zich in de lijn van de Madhva Sampradāya bevinden. Deze beschuldiging komt voort uit onwetendheid en is absurd in extremo. Op talloze plaatsen in *Tattva-sandarbhā* zegt Śrīla Jīva Gosvāmī dat hij zich in de lijn van Madhva bevindt. Terwijl hij *Ṣaṭ-sandarbhā* componeerde, heeft hij de leiding van *ācāryas* in de Śrī Madhva Sampradāya aanvaard, zoals Vijay-

adhvaja, Śrī Brahmaṇyatīrtha en Vyāsātīrtha, en heeft veel schriftuurlijk bewijsmateriaal uit hun literatuur aangedragen. Het is waar, dat hij op veel plaatsen ook de uitspraken heeft geciteerd van Śrī Rāmānuja Ācārya en Śrīdhara Svāmipāda, maar hij heeft deze *ācāryas* niet beschouwd als voorgaande *ācāryas* van de Śrī Gauḍīya Sampradāya. Śrīla Jīva Gosvāmī heeft zelfs de uitspraken aanvaard van heiligen uit verschillende filosofische scholen, zoals Kapila en Pātañjali, voor zover ze gunstig waren voor *bhakti*. Dat wil overigens niet zeggen, dat hij zich in die *sampradāyas* bevindt. Men kan een specifiek element van *siddhānta* vestigen, als dat de gezichtspunten van een *ācārya* van een bepaalde *sampradāya* onderbouwt. Maar dat wil niet zeggen, dat men daardoor een lid is van die *sampradāya*. Alleen wanneer de *siddhānta* wordt gevestigd door alle opinies van de leerling en klein-leerling van de *ācārya* te bevestigen, wordt iemand beschouwd zich in die *sampradāya* te bevinden, anders niet.

Een deel van het werk van Śrīla Jīva Gosvāmī met betrekking tot dit onderwerp wordt hieronder geciteerd.

atra ca sva-darsītārtha-viśeṣa-prāmāṇyāyaiva. na tu śrīmad-bhāgavata-vākya-prāmāṇyāya pramāṇāni śruti-purāṇādi vacanām yathā dṛṣṭam evodāharaṇī yāni. kvacit svayamad-ṣṛtākarāṇi ca tattva-vāda-gurunāmā-dhunikānām śrīmac chāṅkarācārya śisyatām labhva' pi śrī bhagavatapaksapatena tato vicchidya, pracura-pracārīta vaisnavatama-viśeṣānām daksinādi-deśavik-hyāta- 'śisyopāśisya-bhūta' - 'vijayadhvaja' - 'jāyatīrtha' - 'brahma nya-tīrtha' - vyāsātīrthādi-veda-vedārtha vidvadvarānām 'śrī-madhvacārya-caranām' bhāgavata tātparyā-bhārata-tātparyā, brahma-

*sūtra-bhāsyādibhyah saṅgrhītāni. laiscairamuktaṁ bhārata
tātparye (2.1.8)*

*śāstrāntarāṇi sañjānan vedāntasya prasādataḥ
deṣe deṣe tathā granthān dr̥ṣṭvā caiva pṛthag vidhān
yathā sa bhagavān vyāsaḥ sāksān nārāyaṇaḥ prabhuḥ
jagāda bhāratādyeṣu tathā vakṣye tadikṣayā iti*

Tattva-sandarbha (97-98)

*tatra taduddhatā śrutiś caturveda śikhādyā, purāṇaṇ ca
gāruḍādīnāṁ saṁprati sarvatrā-pracaradrūpamaṁsā-
dikarṇ; saṁhitā ca mahāsaṁ hitādikā; taṅtraṇca taṅtra bhā-
gavataṁ brahma tarkadikamiti jñeyam.*

Ik (Jīva Gosvāmī) heb in de *Ṣaṭ-sandarbha* literatuur diverse authentiek schriftuurlijke uitspraken als bewijs geciteerd. Dit is om de authenticiteit van mijn eigen interpretatie of opinie te vestigen, die ik in deze literatuur tot uitdrukking heb gebracht; het is niet om te trachten te bewijzen, dat de uitspraken of conclusies van *Śrīmad-Bhāgavatam* authentiek zijn. *Śrīmad-Bhāgavatam*, evenals de Veda's, is vanzelfsprekend (*svataḥ-pramāṇa*) en is daardoor niet afhankelijk van een tweede bewijsvoering. In deze literatuur heb ik verscheidene uitspraken uit de originele teksten van Śruti, Smṛti, de Purāṇa's enzovoort als bewijsvoering geciteerd, precies zoals ik ze persoonlijk in die literatuur heb zien staan. Afgezien daarvan hebben mijn voorgaande *ācāryas* uit de *guru-varga* van *tattva-vāda* bewijs geciteerd, dat ik, de auteur van *Tattva-sandarbha* (*tattva-vādī*) ook heb geciteerd, hoewel er verscheidene originele teksten zijn, die ik niet persoonlijk heb ingezien. Deze voorganger-*gurus* van *tattva-vādī*, zoals Śrī Mādhavendra Purī, hebben de *śiṣyatva* van Śrī Śāṅkara Ācārya aanvaard door *sannyāsa* van *ācāryas* in de Śāṅkara Sampradāya te aanvaarden. Vanwege

hun sterke neiging tot Bhagavān bleven ze niettemin volkomen afzijdig van de doctrines van Śaṅkara. Ze hebben de *vaiṣṇava* doctrines van *ācāryas*, welke diverse specialiteiten van de conclusies van de *ācāryas* bevatten, wijd en zijd bevorderd. De leerlingen en klein-leerlingen van de vermaarde Ānanda-tīrtha, Vijayadhvaṇa, Brahmaṇya-tīrtha en Vyāsa-tīrtha hebben bewijsmateriaal verzameld uit literatuur, zoals *Bhāgavata-tātparya*, *Bhārata-tātparya* en *Brahma-sūtra-bhāṣya* gecomponeerd door Śrīman Madhva Ācārya, de beste van degenen, die de Veda's en hun innerlijke intentie kennen.

In zijn *Bhārata-tātparya* heeft Śrīman Madhva Ācārya ook geschreven, “Met de genade van de Vedānta en de Upaniṣaden ga ik de *siddhānta* vestigen, omdat ik het vertrouwelijke mysterie van diverse andere *śāstras* ken, omdat ik literaire variëteiten uit verschillende landen heb onderzocht en omdat ik eerbied heb voor conclusies, die tot uitdrukking zijn gebracht in teksten, zoals *Mahābhārata* geschreven door de directe manifestatie van Nārāyaṇa, Śrī Kṛṣṇa-dvaipāyana Vedavyāsa.”

Ik (Jīva Gosvāmī) ben *Tattva-sandarbha* aan het componeren in navolging van de bovengenoemde uitspraken van Śrīman Madhva Ācārya. Ik aanvaard de uitspraken, die door hem zijn geciteerd en door degenen in zijn lijn, zonder de originele documenten van veel van die teksten persoonlijk te hebben ingezien. Hiertoe behoren *tantra*, zoals *saṁhitā* en *mahāsaṁhitā*, *tantra-bhāgavata* en *brahmatarka*.”

Dit toont duidelijk aan, dat Śrīla Jīva Gosvāmī alleen Śrīman Madhva Ācārya heeft aanvaard als voorganger-*ācārya* van de Śrī Gauḍīya Sampradāya. Nergens doet Śrīla Jīva Gosvāmī een dergelijk helderde uitspraak met betrekking tot Śrī Rāmaṇuja Ācārya en Śrīdhara Svāmīpāda. Hij heeft niet de con-

clusies van de leerlingen en klein-leerlingen van *sampradāya ācāryas* aanvaard behalve die van Madhva. Śrī Rāmānuja Ācārya had vele discipelen en klein-discipelen en Śrīdhara Svāmī had ook veel discipelen, maar Jīva Gosvāmī heeft hun naam nergens vermeld. Laat staan dat hij de naam van Nimbārka Ācārya heeft genoemd; we kunnen zelfs waar dan ook in de literatuur van Jīva Gosvāmī geen spoor van zijn bestaan vinden.

Bezwaar (3) – “Śrīla Jīva Gosvāmī heeft de glorie van Śrīman Mahāprabhu beschreven in een vers in de *maṅgalācaraṇa* van zijn *Sarva-saṁvādinī*. In zijn gebed aan Mahāprabhu heeft hij Hem beschreven als “*sva-sampradāya-sahasrādhidaiva*” (de eeuwigdurend presiderende Godheid van duizenden en duizenden *sampradāyas* door Hem gesticht). Hoe kan Hij dan worden ingesloten in een andere *sampradāya*? Hij is persoonlijk de stichter van de onafhankelijke Gauḍīya Sampradāya.”

Weerlegging – Dit bezwaar is lachwekkend. Het volledige vers van *maṅgalācaraṇa* van *Sarva-saṁvādinī* is als volgt.

durlabha-prema-piyūṣagaṅgā-pravāha-sahasraṁ sva-sampradāya-sahasrādhidaivaṁ śrī kṛṣṇa caitanyadeva nā-mānaṁ śrī bhagavāntam

Śrī Sundarānanda Vidyāvinoda en andere tegenstanders hebben “*sva sampradāya-sahasrādhidaivam*” in dit vers geïnterpreteerd als “de presiderende Godheid van duizenden *sampradāyas*, die Śrīman Mahāprabhu persoonlijk heeft geïnaugureerd”. Het op de voorgrond tredende punt is hier, dat Śrī-

man Mahāprabhu niet duizenden *sampradāyas* heeft gesticht; Hij heeft slechts één *sampradāya* gevestigd, namelijk de Śrī Madhva-Gauḍīya Vaisvana Sampradāya. Daarom is hun interpretatie helemaal verkeerd.

Śrī Rasikamohama Vidyābhūṣaṇa Mahodaya heeft “*sva-sampradāya-sahasrādhidaiva*” op een andere manier geïnterpreteerd als “de hoogste presiderende Godheid van zijn eigen *sampradāya*”. Deze betekenis is zeer juist en alle Gaudiya Vaiṣṇava’s hebben het aanvaard. Men kan zeggen, “Śrīman Mahāprabhu is Svayaṁ Bhagavān en is rechtstreeks Śrī Kṛṣṇacandra. Is het voor Svayaṁ Bhagavān Gauracandra noodzakelijk om iedere andere persoonlijkheid als Zijn *guru* te beschouwen en *dīkṣā* en *sikṣā* van hem te aanvaarden?” Het antwoord is, “Ja, het is noodzakelijk, wanneer Śrī Bhagavān zijn *nara-līlā* (menselijk spel) uitvoert.” Śrī Rāmacandra heeft het spel van het aanvaarden van *dīkṣā* en *sikṣā* van Vaśiṣṭha Muni vertoond, Śrī Kṛṣṇa van Sāndīpani Muni en Śrīman Mahāprabhu van Īśvara Purīpāda. Deze activiteiten hebben niet het minste effect op Hun *bhagavatā* (Godheid). Svayaṁ Bhagavān voert dergelijk spel uit om de wereld instructies te geven.

Er is geen sprake van, dat de *tattva* van Śrīman Mahāprabhu verloren gaat, als Hij tot een *sampradāya* behoort. Het is niet de persoonlijke plicht van Bhagavān om een *sampradāya* te stichten. Dat doen Zijn toegewijden. De geschiedenis laat zien, dat in alle gevallen alleen Viṣṇu-*śakti* of de dienaren van Viṣṇu ooit een *sampradāya* hebben gesticht. Toegegeven, Śrī Bhagavān is de oorspronkelijke, eeuwige persoonlijkheid van *sanātana-dharma*, die Hijzelf vestigt, zo-

als duidelijk wordt uit schriftuurlijke uitspraken, zoals “*dharman tu sāksāt bhagavat pranītam*” (*Śrīmad-Bhāgavatam* 6.3.19) en “*dharmo jagannāthaḥ sāksāt nārāyaṇāḥ*” (*Mahābhārata, Śānti-parva* 348.54). Niettemin toont de uitspraak “*akartā caiva kartā ca karyam kāraṇam eva ca*” (*Mahābhārata, Śānti-parva* 348.7) aan, dat Bhagavān Zich niet rechtstreeks bemoeit met het vestigen van een *sampradāya*. Hij bewerkstelligt die taak via zijn bekrachtigde vertegenwoordigers. Als dat niet het geval zou zijn, zouden er in plaats van de Brahmā, Rudra, Sanaka en Śrī Sampradāya’s de Vāsudeva, Saṅkarṣaṇa en Nārāyaṇa Sampradāya’s zijn.

Bezwaar (4) – “Toen Śrīman Mahāprabhu door Zuid-India reisde, ging Hij naar Uḍḍipī. Daar heeft Hij een gesprek gehad met een *tattva-vādī ācārya*, die zich in de *sampradāya* van Śrī Madhva Ācārya bevond. Mahāprabhu ontzenuwde de gezichtspunten van de *tattva-vādīs*, dus Hij kan nooit tot die *sampradāya* behoren.”

Weerlegging – Śrīman Mahāprabhu heeft niet direct de ideeën over *śuddha-bhakti* van Madhva Ācārya weerlegd. Hij heeft juist de verminkte opinies van de *tattva-vādīs* ontzenuwd, die in de loop der tijd de Madhva Sampradāya waren binnengeslopen. De lezers kunnen dit begrijpen door eenvoudig in deze sectie van *Śrī Caitanya-caritāmṛta* (*Madhya* 9.276-7) te kijken.

*prabhu kahe – karmī, jñānī, dui bhaktihīna
tomara sampradāye dekhi sei dui cihna*

*sabe eka guṇa dekhi tomāra sampradāye
satya-vigraha īśvare karaha niścaye*

Karmīs en *jñānīs* kennen geen devotie en we zien, dat beiden in jouw *sampradāya* worden gerespecteerd. Desondanks is in jouw *sampradāya* één zeer grote kwaliteit aanwezig – de aanvaarding van de gedaante van Bhagavān of *śrī vigraha*. Dit niet alleen, maar *śrī vigraha* is ook aanvaard geworden als Vrajen-dra-nandana Śrī Kṛṣṇa Zelf. Hij wordt in jouw *sampradāya* vereerd in de gedaante van Nṛtya-Gopāla.

Dit toont aan, dat Śrīman Mahāprabhu verdraaiingen afwees, die later in de loop der tijd de Madhva Sampradāya zijn binnengeslopen. Hij heeft niet de opinies over *suddha-bhakti* van Madhva Ācārya afgewezen of de fundamentele conclusies, die hij in zijn commentaren tot uitdrukking bracht. In tegendeel, we hebben reeds aangetoond, dat literatuur, zoals *Tattva-sandarbha* en *Sarva-saṁvādinī* gebaseerd zijn geworden op de conclusies van Śrī Madhva en zijn discipelen en kleindiscipelen. In dit verband moeten we erop wijzen, dat een verschil van *sampradāya* over het algemeen niet ontstaat uit een klein verschil van mening. Het verschil tussen *sampradāyas* is afkomstig uit verschillen in de theorie omtrent het belangrijkste object van verering.

Bezwaar (5) – “Tot de doctrine van Madhva Ācārya behoren de volgende specifieke punten, (a) bevrijding wordt alleen verkregen door *brāhmaṇas*, die zijn geboren in een *brāhmaṇa* dynastie; (b) onder toegewijden zijn de *devas* prominent; (c) alleen Brahman smelt samen met Viṣṇu; (d) Lakṣmījī bevindt zich in de categorie van *jīva*; en (e) de *gopīs* bevinden zich in

de categorie van de *āpsarās* van Svarga. Volgens de opvatting van Śrī Caitanya Mahāprabhu en de Vaiṣṇava *ācāryas* in zijn lijn zijn deze ideeën van Madhva in strijd met de conclusies van *suddha-bhakti*. Waarom zou Śrī Caitanyadeva onder deze omstandigheden de Madhva Sampradāya aanvaarden? Aangezien dit het geval is, hoe kunnen de *ācāryas*, die in zijn Gauḍīya Sampradāya volgen, tot de Madhva Sampradāya behoren?”

Weerlegging – Toen Śrī Baladeva Vidyābhūṣaṇa in Galtā Gaddī in Jaipur was, heeft hij *sastrisch* bewijs en onweerlegbare logica gebruikt om al deze argumenten van de tegenpartij aan stukken te slaan. Hij citeerde de conclusies van Madhva Ācārya en die van zijn discipelen en klein-discipelen, zoals Vijayadhvaja, Brahmaṇyatīrtha en Vyāsātīrtha. Śrī Baladeva Vidyābhūṣaṇa heeft al dergelijke beschuldigingen in zijn literaire composities, zoals zijn commentaar op *Tattva-sandarbha*, zijn *Govinda-bhāṣya*, *Siddhānta-ratnam* en *Prameya-ratnāvalī*, gefalsificeerd en heeft aangetoond, dat de Śrī Gaudiya Sampradāya tot de Madhva Sampradāya behoort.

In de bijeenkomst in Galtā Gaddī heeft Baladeva laten zien, dat Madhva Lakṣmījī als de dierbare metgezellin van Viṣṇu beschouwde. Madhva heeft onderwezen, dat haar spirituele lichaam is samengesteld uit kennis en plezier en evenals Viṣṇu is ze ook compleet vrij van gebreken, zoals de ellende van opsluiting in de baarmoeder voor de geboorte. Ze is alomtegenwoordig en ze maakt plezier in ongelimiteerde gedaanten samen met de ongelimiteerde gedaanten van Viṣṇu. Wanneer de *avatāra* van Viṣṇu neerdaalt, daalt Lakṣmī ook

af en blijft schitterend aanwezig in de gedaante van de geliefde metgezellin van die *avatāra*.

Evenals Viṣṇu heeft Lakṣmījī ook verscheidene namen en gedaanten (*Bṛhad-āranyaka Bhāṣya* 3.5, geschreven door Śrī Madhva). Verder is Lakṣmīdevī Viṣṇu's ondergeschikte belichaming van alle kennis. Ze is ook superieur aan en hoger gekwalificeerd dan Caturmukha Brahmā. Ze bevindt zich stralenderwijs op de ledematen van Bhagavān in de vorm van diverse soorten ornamenten en zij is degene, die alle faciliteiten voor het plezier van Viṣṇu manifesteert, zoals zijn bed, zitplaats, troon, ornamenten, enzovoort (dit is afkomstig uit Śrī Madhva Ācārya's uitleg van *Brahma-sūtra* 4.2.1 onderbouwd door *Śrīmad-Bhāgavatam* 2.9.13). Nergens heeft Śrī Madhva Śrī Lakṣmījī beschreven als behorend tot de categorie van *jīva*.

Ook de ideeën, dat alleen *brāhmaṇas* bevrijding krijgen, dat de *devas* de prominente toegewijden zijn, dat alleen Brahmā met Viṣṇu samensmelt, enzovoort, zijn vreemd aan de Madhva Sampradāya. Met betrekking tot dit onderwerp heeft Śrīla Bhaktivinoda Ṭhākura in *The Teachings of Śrīman Mahāprabhu* uitgelegd, waarom Śrī Caitanya Mahāprabhu de Madhva Sampradāya heeft aanvaard.

“Śrī Jīva Gosvāmī, die de authenticiteit heeft vastgesteld van iemand, die de waarheid spreekt, heeft ook de authenticiteit van de Purāṇa's vastgesteld. Uiteindelijk heeft hij bewezen, dat *Śrīmad-Bhāgavatam* het kroonjuweel is van alle bewijsmateriaal. Hij heeft laten zien, dat dezelfde karakteristieken, die *Śrīmad-Bhāgavatam* kwalificeren als het hoogste bewijs, ook van toepassing zijn op de geschriften, die zijn gecer-

tificeerd door Brahmā, Nārada, Vyāsa, Śukadeva en na hen Vijayadhvaja, Brahmaṇyatīrtha, Vyāsātīrtha en hun *tattva-guru*, Śrīman Madhva Ācārya, in deze volgorde. Deze geschriften bevinden zich daarom ook in de categorie authentieke literatuur.

“Hieruit mag duidelijk blijken, dat de Brahma-Madhva Sampradāya de *guru-praṇālī* (systeem, methode) is van de Gauḍīya Vaiṣṇava’s, die hun toevlucht hebben genomen tot Śrīman Mahāprabhu. Kavi karnaṇpūra heeft hetzelfde idee bevestigd in zijn opsomming van de *guru-paramparā* in zijn *Gaura-ganoddeśa-dīpikā*. De commentator van *Vedānta-sūtra*, Śrī Baladeva Vidyābhūṣaṇa, heeft ook dezelfde opvolging aanvaard. Het lijkt geen enkele twijfel, dat degenen, die deze opvolging niet aanvaardden, vooraanstaande vijanden zijn van Śrī Caitanya Mahāprabhu en de Gauḍīya Vaiṣṇava’s, die in Zijn voetspoor volgen.

“De doctrine van *bhedābheda* of *dvaitādvaita*, die Nimbārka doceerde is incompleet. Door het aanvaarden van de lessen van Śrī Caitanya Mahāprabhu heeft de *vaiṣṇava* wereld de complete perfectie van de leer van *bhedābheda* bereikt. De belangrijkste fundering van *acintya-bhedābheda* is *sac-cid-ānanda vigraha* en omdat Śrī Madhva Ācārya de *sac-cid-ānanda vigraha* heeft aanvaard, heeft Śrī Caitanya Mahāprabhu de Śrī Madhva Sampradāya aanvaard.

“Er is een technisch verschil tussen de filosofische ideeën, die de vroegere Vaiṣṇava *ācāryas* hebben gepropageerd, want er bevindt zich een lichte incompleetheid in die filosofische ideeën. Het verschil in *sampradāya* is te wijten aan dit technische verschil. Śrī Caitanya Mahāprabhu, die direct *para-tattva*

is, heeft de wereld mededogen getoond en heeft Zijn eigen door-en-door zuivere en gerealiseerde doctrine van *acintya-bhedhābheda* gegeven. Krachtens Zijn alwetendheid heeft Hij al die opvattingen, die te lijden hadden van enig gebrek, ge-completeerd en feilloos gemaakt, bijvoorbeeld, Madhva's *saccid-ānanda nitya-vigraha*, Rāmānuja Ācārya's *śakti-siddhānta*, Viṣṇu Svāmī's *śuddhādvaita siddhānta* en *tādīya sarasvatva* en Nimbarka's *nitya dvaitādvaita siddhānta*" (*The Teachings of Śrīman Mahāprabhu*, p. 110).

Een andere reden voor de aanvaarding van Madhva's opvatting door Śrīman Mahāprabhu is, dat de leer van Madhva *māyāvāda* of *kevalādvaita-vāda* in alle toonaarden afwijst, omdat deze *māyāvāda* in alle opzichten in strijd is met *bhakti-tattva*. Een derde punt is, dat Śrī Madhva Ācārya in Uḍupī Nanda-nandana Nartaka-Gopāla had gemanifesteerd en vereerde. Toen Śrī Caitanya Mahāprabhu *darśana* van het Godsbeeld kreeg, raakte Hij overweldigd door extatische liefde en begon te dansen. Hij had een dergelijk Godsbeeld nergens anders tijdens Zijn reis door Zuid-India gezien. Dit incident vormt ook een krachtig bewijs voor het feit, dat Hij Zich in de lijn van Madhva bevindt.

Śrī Guṇarāja Khān schreef in zijn *Śrī Kṛṣṇa Vijaya* de regel, "*Nanda-nandana kṛṣṇa – mora praṇanātha – Nanda-nandana Kṛṣṇa is de Heer van mijn leven*" (geciteerd in *Śrī Caitanya-caritāmṛta*, *Madhya* 15.100) en vanwege deze uitspraak heeft Śrī Caitanya Mahāprabhu Zich voor altijd uitgeleverd aan Śrī Guṇarāja Khān's nakomelingen. Waarom zou Hij dan niet verkocht zijn aan de *paramparā* van die leerlingen en kleinleerlingen, voor wie Nanda-nandana Nartaka-Gopāla de

meest vererenswaardige Heer is? Ook dit vormt specifiek bewijs voor het feit, dat de Gauḍīya Sampradāya zich in de lijn van Madhva bevindt.

Ofschoon er enig licht verschil van opinie bestaat tussen Gauḍīya Vaiṣṇava's en Śrī Madhva met betrekking tot Brahman, *jīva* en *jagat*, is dit simpele verschil van mening niet de grondslag voor een verschil in *sampradāya*. Het verschil tussen Vaiṣṇava *sampradāyas* is aangelegd op basis van een verschil in *upāśya-tattva* (het object van verering), of op basis van gradaties van uitmuntendheid tussen aspecten van *para-tattva*. Zelfs al bestaat er enig licht verschil met betrekking tot *sād-hya*, *sādhana* en *sādhaka-tattva* wordt dit zelden beschouwd als oorzaak voor een verschil in *sampradāya*. Het betreft eigenlijk het verschil in de realisatie van *para-tattva* of *upāśya-tattva* (de vererenswaardige Allerhoogste Waarheid), dat de belangrijkste oorzaak is van te onderscheiden *sampradāyas*. Dit was de reden, waarom Śrīman Mahāprabhu de filosofische verschillen met de *tattva-vādīs* over het hoofd zag en door Zich te richten op de verering van *para-tattva* Nartaka-Gopāla heeft Hij Śrī Madhva Ācārya aanvaard als de vooraanstaande *sampradāya ācārya*.

Bezwaar (6) – Sommige personen in onwetendheid van *sampradāya-tattva* zeggen, “Śrī Mādhavendra Purī en Īśvara Purī kunnen geen *sannyāsīs* van de Madhva *Sampradāya* zijn, omdat ze de aanduiding “Purī” dragen, terwijl *sannyāsīs* in de Madhva *Sampradāya* “Tirtha” worden genoemd. Indien Śrī Mādhavendra Purī niet in de Madhva *Sampradāya* wordt in-

gesloten, is er geen grond om te beweren, dat Śrīman Mahāprabhu de Madhva Sampradāya heeft aanvaard.”

Weerlegging – Śrī Mādhavendra Purīpāda’s titel “Purī” is zijn *sannyāsa* naam. Eigenlijk was hij de geïnitieerde discipel van Lakṣmīpati Tīrtha, die zich in de Śrī Madhva Sampradāya bevond. Śrī Mādhavendra Purīpāda heeft later *sannyāsa* aanvaard van een *sannyāsī*, die de naam “Purī” droeg, precies zoals Śrīman Mahāprabhu eerst *dikṣā* van Śrī Īśvara Purī heeft aanvaard en later het spel manifesteerde van het aanvaarden van *sannyāsa* van Śrī Keśava Bhārati. Er bestaat geen regel, dat de *dikṣā-guru* en *sannyāsa-guru* dezelfde persoon moet zijn. In sommige gevallen wel, in andere niet. Śrī Madhva Ācārya zelf werd eerst geïnitieerd in een Vaiṣṇava *sampradāya* door middel van de Viṣṇu *mantra* en heeft daarna *sannyāsa-veśa* aanvaard van een *advaita-vādī*, Acyutaprekṣa. Na enkele dagen had Śrī Madhva Ācārya invloed uitgeoefend op Acyutaprekṣa en bracht hem naar het Vaiṣṇava concept. Zelfs nadat hij *sannyāsa* van een *advaita-vādī* had genomen, heeft Śrī Madhva Ācārya *advaita-vāda* niet aanvaard. In tegendeel, hij ontzenuwde alle ideeën van *advaita-vāda* en nadat hij *tattva-vāda* had gevestigd, predikte en verspreidde hij het overal. Hetzelfde zien we ook in het leven van Śrī Caitanya Mahāprabhu.

Het is waar, dat *sannyāsīs* in de Madhva Sampradāya “Tīrtha” worden genoemd, maar “Tīrtha” is in die *sampradāya* geen titel voor *gṛhastha-vaiṣṇavas* of *brahmacārīs*. Aangezien Śrī Mādhavendra Purī niet de titel “Tīrtha” had, voordat hij *sannyāsa* nam, moest zijn titel “Purī” zijn, nadat hij *veśa* van

een *sannyāsī* in de *advaita-sampradāya* had aanvaard. Dit is geenszins onlogisch.

Bezwaar (7) – Sommigen zeggen, “De *sādhya* (doel) en *sādhana* (praktijk) van de Śrī Madhva Sampradāya verschillen van de Śrī Gauḍīya Sampradāya. Daarom kan de Śrī Gauḍīya Sampradāya niet worden beschouwd te behoren tot de Śrī Madhva Sampradāya.”

Weerlegging – Dit bezwaar is grondig verkeerd en is geworteld in onwetendheid. De doctrine van Madhva erkent in alle opzichten *bhagavata-bhakti* als de *sādhana*. Evenals bij de Śrī Gauḍīya Vaiṣṇava’s is de *sādhana*, die wordt voorgeschreven aan *kaniṣṭha-adhikārī sādhakas* (beginnende beoefenaren), het offeren van de resultaten van zijn baatzuchtige activiteiten aan Kṛṣṇa (*kṛṣṇa-karmārpanam*). *Bhagavat-parama-prasāda sādhana* (i.e. *śuddha-bhakti*) is als de belangrijkste beoefening gevestigd geworden. Śrī Madhva Ācārya heeft *bhakti* gevestigd, zoals we kunnen zien in zijn *Sūtra-bhāṣya* (3.3.53), “*bhaktir evainam nayati bhaktir evainam darśayati bhaktivaśaḥ puruṣo bhaktir eva bhūyasi iti maṭharaśrutaḥ*.” In *sūtra* 3.3.45 schrijft hij, “*varāhe ca guru-prasādo balavānna tasmād valavattaram/ tathāpi śravanādiś ca karttavayo mokṣa-siddhaye* – De genade van Śrī Gurudeva is sterker dan al het andere om de perfectie van bevrijding in de vorm van dienst aan de lotusvoeten van Viṣṇu te bereiken. Toch is zijn zegen nog meer nodig bij de beoefening van de onderdelen van *sādhana-bhakti*, zoals *śravaṇa* en *kīrtana*.” In zijn tekst *Mahābhārata-tātparya-nirṇaya* (omschrijving van de betekenis van *Ma-*

hābhārata) wordt de positie van *bhakti* gezien door heel *sneho bhaktir iti proktastayā muktir na cānyathā* (1.105) en *bhaktyai-va tuṣyati hariḥ pravanatvam eva* (2.59). Meer bewijs zullen we niet leveren eenvoudig wegens gebrek aan ruimte.

In de Madhva Sampradāya is liefde voor Bhagavān de enige *sādhya*. Hoewel Śrīman Madhva Ācārya op sommige plaatsen *mokṣa* als doel heeft geaccepteerd, is zijn definitie van *mokṣa*, “*viṣṇav-āṅghri lābhaḥ mukti* – Bevrijding is het bereiken van dienstverlening aan de lotusvoeten van Viṣṇu.” Dus de Śrī Madhva Sampradāya aanvaardt de definitie van *mukti* gesproken door *Śrīmad-Bhāgavatam*, “*muktir hitvānyathā rūpaṁ svarūpeṇa vyavasthiṭḥ* – De *jīva* draagt het idee van “ik” en “mijn”, dat voortkomt uit grove en subtiele aanduidingen, die worden bewerkstelligt door de actie van *māyā*. *Mukti* betekent verlost te zijn van deze valse identiteit en gevestigd te zijn in het leveren van liefdevolle dienstverlening aan Bhagavān in zijn zuivere, grondrechtelijke gedaante.”

De *mukti* van Madhva Ācārya is niet de *sāyujya* (samen-vloeien met Brahman), waarover Śaṅkara spreekt. Het is juist gebaseerd op liefde voor Bhagavān. Hij heeft nergens *sāyujya* in de vorm van eenheid van Brahman en *jīva* aanvaard. Integendeel, hij heeft het op iedere mogelijke manier ontzenuwd. Madhva staat bekend als *bheda-vādī*, omdat hij de *jīva* en Brahman aanvaardt als verschillend zowel in de staat van gebondenheid als in bevrijding, *abhedaḥ sarva-rūpeṣu jīvabhedāḥ sadaiva hi*.

Ofschoon Śrīman Madhva *bheda* (verschil) benadrukt, veronachtzaamt hij in geen geval de *śrutis*, die wijzen op *abheda* (niet-verschil); in plaats daarvan heeft hij hun compatibiliteit

(uitwisselbaarheid) aanvaard. Met andere woorden, we treffen een hint aan van de aanvaarding van *acintya-bhedābheda*, zoals Śrīla Jīva Gosvāmī heeft gesuggereerd in zijn *Sandarbha* literatuur. Volgens *Vedānta-sūtra*, “*śakti śaktimator abhedah* – Het vermogen en de vermogende zijn niet verschillend.” Een indicatie van *acintya-bhedābheda* wordt aangetroffen in een uitspraak van *Brahma-tarka*, die door Śrī Madhva wordt gesteund,

*viśeṣasya viśiṣṭasyāpy abhedas tadvad eva tu
sarvam ca cintya-śaktitvād yujyate paramēśvare
tac chaktyaiva tu jīveṣu cid-rūpa-prakṣrtāvāpi
bhedābhedau tad-anyatra hy ubhayor api darśanāt*

Brahma-tarka

Er bestaat dus geen typisch verschil tussen Madhva Ācārya en Śrī Caitanya Mahāprabhu met betrekking tot *sādhya* en *sādhana*. Ieder licht verschil, dat opvalt, is slechts wederzijds *vaiśiṣṭya* (specifiek onderscheid).

Er bestaat wel een zeer specifieke overeenkomst tussen de Madhva en Gauḍīya Sampradāya's. De *sannyāsīs*, die presidenten over de acht *maṭhas* van de *tattva-vādīs* in Uḍḍipī, voeren *bhajana* uit in de stemming van de *gopīs* onder leiding van de acht geliefde *nāyikās* (heldinnen) van Kṛṣṇa in Vraja. Over dit onderwerp heeft Śrī Padmanābhacārī, auteur van de biografie van Śrī Madhva Ācārya, geschreven, “De monikken, die om de beurt voor Kṛṣṇa zorgen, zijn zoveel *gopīs* van Vṛndāvana, die met een onbeschrijflijke gevoelsintensiteit van Śrī Kṛṣṇa hielden en nu wedergeboorten nemen voor het privilege van Zijn verering” (*Life and Teachings of Śrī Madhva Ācārya* by C.M. Padmanābhacārī, Chapter XII, page 145).

Zelfs vandaag de dag wordt de dienst van Yaśodānandana Nṛtya-Gopāla aangetroffen in de vooraanstaande *maṭha* in Uḍūpī. Śrīla Madhva Ācārya heeft zijn *iṣṭadeva* Nartaka Gopāla Śrī Kṛṣṇa op deze manier geprezen in het vijfde vers, hoofdstuk zes van zijn *Dvādasa stotram*.

devakinandana nanda-kumāra
vṛndāvanāñjana gokulacandra
kandaphalāśana sundara-rūpa
nanditagokula vanditapāda

Op dezelfde wijze is in de Śrī Gauḍīya Vaiṣṇava Sampradāya de dienst aan Śrī Kṛṣṇa onder leiding van de *gopīs* als de *sādhyā* vastgesteld geworden in de werken van Śrīla Rūpa, Sanātana, Raghunātha, Kṛṣṇadāsa Kavirāja Gosvāmī en anderen. Door de meningen van de Gauḍīya Vaiṣṇava *ācāryas* van de eerste tot de laatste te evalueren kan men de conclusie trekken, dat de Śrī Gauḍīya Vaiṣṇava Sampradāya tot de Śrī Madhva Sampradāya behoort en dat dit in alle opzichten met redenering consistent is.

Bezwaar (8) – “De Madhva Sampradāya is *bheda-vādī*, terwijl de Gauḍīya Sampradāya *acintya-bhedābheda-vādī* is. Daardoor bestaat er een groot verschil van opvatting tussen deze twee.”

Weerlegging – We hebben eerder gezegd, dat de Madhva Sampradāya vijf soorten *bheda* aanvaardt tussen Brahman, *jīva* en *jagat* en dat er toch een hint van *acintya-bhedābheda-vāda* in hun leer aanwezig is. De vedische geschriften voeren bewijs aan voor zowel *bheda* als *abheda* met betrekking tot

Brahman, *jīva* en *jagat*. Hoewel er zowel *bheda* als *abheda* aanwezig is, hebben we echter alleen ervaring van *bheda* niet van *abheda*. Op het gebied van *bhakti* is het verschil (*bheda*) tussen *upāsya* (het object van verering) en *upāsaka* (de aanbieder) de ruggegraat van de verering en deze *bheda* wordt zowel in het stadium van *sādhana* als in *siddha* bewezen. Als er anders geen verschil zou zijn tussen de aanbieder en het object van verering, zou verering niet mogelijk zijn. Hoewel er enig wederzijds verschil kan zijn tussen de Śrī Gauḍīya en Madhva Sampradāya's, kan dit niet de oorzaak vormen van een verschil in *sampradāya*. Het object van verering is Bhagavān, de methode van verering is *bhakti* en het doel is *mokṣa* in de vorm van *bhagavat-sevā*.

Vaiṣṇava's van de vier Vaiṣṇava *sampradāyas* houden er licht verschillende meningen op na met betrekking tot deze *tattvas*, maar we kunnen niet zeggen, dat ze fundamenteel verschillend zijn. Ze hangen allemaal dezelfde religieuze principes aan.

Het verschil tussen Vaiṣṇava *sampradāyas* is alleen aangelegd op basis van een verschil in *upāsya-tattva* (vererenswaardige Godheid) of op basis van een verschil in excellentie met betrekking tot *para-tattva*. Ofschoon er zelfs een verschil kan bestaan in *sādhya*, *sādhana* en *sādhaka-tattva*, wordt dit zelden beschouwd als de oorzaak van een verschil tussen *sampradāyas*. Eigenlijk is het verschil in realisatie van *para-tattva* en *upāsya-tattva* de belangrijkste oorzaak van verschillen tussen *sampradāyas*. De *upāsya-tattva* is superieur geacht geworden in proportie tot de mate van getoonde excellentie.

Śrī Murāri Gupta is een van de vertrouwelijke metgezellen van Mahāprabhu en hij wordt in de Gauḍīya Sampradāya beschreven als een *avatāra* van Hanumān. Hoewel Śrīman Mahāprabhu hem de inlichting gaf, dat Vrajendra-nandana Śrī Kṛṣṇa meer *mādhurya* (bekoring) heeft dan Bhagavān Śrī Rāmācandra, werd Murāri Gupta niet aangetrokken tot Kṛṣṇa *bhajana*. Zijn vererenswaardige Godheid was Rāma en hij bleef Śrī Rāma vereren tot het bittere eind. Śrī Caitanya Mahāprabhu was zeer verheugd om zijn toewijding aan zijn vererenswaardige Heer te zien. Śrīvasa Paṇḍita is ook een van de belangrijkste metgezellen van Mahāprabhu. Zijn vererenswaardige Godheid is Śrī Lakṣmī-Nārāyaṇa en Śrī Karṇapūra heeft hem als een *avatāra* van Śrī Nārada beschouwd. Het is bekend, dat hij persoonlijk de verering van Lakṣmī-Nārāyaṇa prefereerde boven de *unnata-ujjala rasa* van Śrīman Mahāprabhu.

Sommige onwetende en misleide personen zeggen, dat er een meningsverschil bestaat tussen Śrīla Rūpa Gosvāmī en Śrīla Jīva Gosvāmī, omdat Śrīla Jīva Gosvāmī de uiteenzetting van de *parakīya-rasa* van de Vraja *gopīs* door Śrīla Rūpa Gosvāmī heeft afgewezen en in plaats daarvan *svakīya-rasa* heeft gesteund. Deze beschuldiging is volslagen ongegrond en onjuist. De waarheid is, dat Śrīla Jīva Gosvāmī *svakīya-vāda* steunde ten behoeve van enkele volgelingen met een smaak voor *svakīya-rasa*. Zijn innerlijke overweging was, dat ongekwalificeerde personen, die binnengaan in de transcendentaal wonderbaarlijke *parakīya vraja-rasa* niet mochten vervallen in een of ander verdorven gedrag. Het is een overtreding om hem een tegenstander van de transcendente *vraja-rasa* te be-

schouwen en op basis van deze simpele discrepantie van gezichtpunten wordt hij niet gezien als buitenstaander van de Gauḍīya Sampradāya.

We zien ook meningsverschillen onder de *ācāryas* van de *māyāvādī* of *kevalādvaita-vādī sampradāya*; de *māyāvādīs* accepteren dit zelf ook. Ze bevinden zich echter wel binnen de *advaita-vādī* Śāṅkara Sampradāya. Sommigen geloven in *vivarta-vāda*, sommigen geloven in *bimba-pratibimba-vāda*, sommigen hebben *avicchinna-vāda* aanvaard, sommigen geven toe aan *ābhāsa-vāda* en hebben elkaars opinies afgewezen. Niettemin behoren ze tot dezelfde *sampradāya*. Op dezelfde manier zijn er enkele lichte, wederzijdse meningsverschillen tussen de Śrī Madhva en de Śrī Gauḍīya Sampradāya, toch is het volkomen juist om te accepteren, dat de Gauḍīya Vaiṣṇava Sampradāya Madhva Ācārya volgt.

Hoofdstuk Vier

Bābājī Veśa en Siddha Praṇālī

BHEKA-PRAṆĀLĪ EN SIDDHA-PRAṆĀLĪ

IN BENGALEN EN IN PLAATSEN, ZOALS Rādhā-kuṇḍa en Vṛndāvana in Vraja hebben recentelijk de gebruiken genaamd *bheka-dhāraṇa* en *siddha-praṇālī* de intrinsieke natuur van *suddha-bhakti* geperverteerd. Zonder kwalificatie of diskwalificatie in overweging te nemen geven deze mensen *siddha-praṇālī* en *bābājī veśa* aan verdorven figuren, schurken en gewone mensen, die onwetend zijn van *sāstra* en *siddhānta*. Door deze lage praktijk te hebben aangenomen vervallen deze figuren tot zelfs grotere diepten van corruptie en zedenbederf.

BHEKA-DHĀRAṆA (HET SYSTEEM VAN BĀBĀJĪ VEŚA)

Sinds wanneer is het gebruik van *bheka-dhāraṇa* (de formele aanvaarding van *bābājī veśa*) in omloop? Bij nader onderzoek

is gebleken, dat dit gebruik niet in omloop was in de tijd van de Zes Gosvāmī's, Śrīla Kṛṣṇadāsa Kavirāja Gosvāmī, Śrī Narottama dāsa Ṭhākura, Śrīla Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura enzovoort, omdat deze persoonlijkheden instinctief *paramahāṁsas* waren. Sri Sanātana Gosvāmī pakte van nature een oude *dhotī* van Tapana Miśra, scheurde hem aan stukken en droeg dit als *bahir-vāsa* en *ḍor-kaupīna* (lendedoek gedragen door *paramahāṁsa*). Er is in dit verband geen vermelding, dat er *siddha-praṇālī* (het proces waarin de geestelijk leermeester details geeft over de spirituele gedaante, de intrinsieke stemming, enzovoort) werd gegeven. De kleding van de bedelmonnik werd eenvoudig aangenomen als indicatie van een sterke toewijding aan *bhajana*. Men dient te begrijpen, dat dit ook gold voor de andere Gosvāmī's.

In zekere zin behoort dit tot de categorie van de *bhikṣuka* (bedelmonnik) *āśrama* of *sannyāsa*, omdat *paramahāṁsa mahātmās* geen vastgestelde kleding dragen. Ze bevinden zich boven de regels, de regulerende principes en de onderscheidende kenmerken van de *āśramas*, zoals *sannyāsa*. Omdat ze altijd verzonken zijn in *bhagavat-prema*, vormen reguleringen en verboden van de geschriften, zoals de Veda's, voor dergelijke *paramahāṁsas* geen prikkels. De mensen echter, die zich niet in het stadium van *paramahāṁsa* bevinden, accepteren *vaiṣṇava sannyāsa* volgens *sāttvata vaiṣṇava-smṛti*, zoals *Sat-kriyāsāra-dīpika*, of ze dragen witte bovenkleding en *ḍor-kaupīna* volgens dezelfde reguleringen. Dit is bedoeld voor een sterke toewijding aan *sādhana-bhajana* en wordt *bheka-dhāraṇa* genoemd. Het woord “*bheka*” is een gecorrumpeerde vorm van het Sanskriete woord “*bheṣa*”. Śrīla Bhaktivinoda

Ṭhākura heeft het volgende geschreven in zijn essay getiteld “Bheka-Dhāraṇa” (heruitgegeven in *Gauḍiya Patrikā*, jaargang 6, no. 2),

“Het woord “*bheka*” wordt op de juiste wijze begrepen als *āśrama* of *bhikṣuka* (bedelmonnik). De naam van de *sannyāsa āśrama* is *bhikṣu-āśrama*. *Sannyāsīs* associëren in dit leven nooit met vrouwen. Ze houden hun leven in stand met bedelen.

“Hier rijst de vraag: in welke *āśrama* bevinden de Vaiṣṇava’s zich, die *bheka* hebben aanvaard? Uit onze studie van *sāstra* en de instructies van Mahāprabhu blijkt, dat onthechte Vaiṣṇava’s zich in de *bhikṣu-āśrama* bevinden. Wanneer de associatie van vrouwen totaal is verboden, bevinden ze zich in de *sannyāsa āśrama*. Het kenmerk van *sannyāsa* is *kaupīna* (lendedoek). Als ze *ḍor-kaupīna* of *bahirvāsa* (bovenkleding) hebben aanvaard, bevinden ze zich definitief in de *sannyāsa āśrama*.

“*Sannyāsa* bestaat in twee soorten, gewone *sannyāsa* en *vaiṣṇava sannyāsa*. Er is een groot verschil tussen deze twee. In gewone *sannyāsa* heersen rust, vrede, zelfbeheersing, tolerantie, verzaking, kennis van hetgeen eeuwig en tijdelijk is en de ambitie om Brahman te bereiken. Wanneer deze *dharmas* in een individu zijn verschenen, is *sannyāsa* aanvaard geworden. De aanwezigheid van deze eigenschappen voorzien echter op zichzelf niet in de bekwaamheid voor *vaiṣṇava-sannyāsa*.

“Het proces om *rati* voor Bhagavān te ontwikkelen begint eerst met vertrouwen in onderwerpen met betrekking tot Bhagavān. Daarna ontwikkelt men verder door de stadia van

sādhu-saṅga, *bhajana-kriyā*, *anartha-nivṛtti* enzovoort te doorlopen. In het stadium, waarin *rati* voor Bhagavān in het hart verschijnt, neemt een *dharma* genaamd *virakti* (onthechting) zijn toevlucht tot de Vaiṣṇava. In dat stadium raakt de *vaiṣṇava-sādhaka* compleet onthecht van de *grhastha-āśrama*. Dan gaat hij *kaupīna* dragen om zijn persoonlijke behoeften te minimaliseren en zijn leven met bedelen in stand te houden. Dit wordt *vaiṣṇava-bheka* genoemd. Degenen, die simpel zijn en vrij zijn van bedrog en die *bheka* aanvaarden met de bedoeling om *bhagavat-bhajana* te doen, zijn waardig om de gebeden van de hele wereld te ontvangen. Dit type aanvaarding van *bheka* bestaat in twee soorten. Nadat ze onthechting hebben bereikt, die is ontstaan uit *bhāva*, aanvaarden sommige *sādhakas bheka* van een waardige *guru*; en sommigen trekken *ḍor-kaupīna* en *bahirvāsa* zelf aan. In de *sampradāya* van Śrīman Mahāprabhu is het gebruik van *bheka* extreem zuiver. Ik buig mijn hoofd met groot vertrouwen en bied een dergelijke traditie herhaaldelijk mijn eerbetuigingen aan.

“Het is echter zeer onfortuinlijk, dat dezer dagen de *bheka-āśrama* extreem gecorrumpeerd raakt. De overweging van bevoegdheid is totaal verdwenen. Er zijn mensen, die *bheka* willen dragen, hoewel ze ongekwalificeerd zijn, scheren hun hoofd, trekken *ḍor-kaupīna* aan en aanvaarden *bheka* als een bevlieging.

“In deze tijd [ca. 1850] zijn een aantal perversies het systeem van *sannyāsa* binnengekomen. Welke zijn dat?

- 1) Sommige *grhastha* Vaiṣṇava's worden *bābājīs*, scheren hun hoofd en trekken *kaupīna* aan. Wat is schadelijker dan dit? Hun actie is strijdig met *sāstra* en aan de belangen

van de samenleving. Als ze werkelijk onthecht zijn van het materiële leven, kunnen ze *bheka* aanvaarden in ware verzaking. Anders onteren ze *vaiṣṇava-dharma* en in het volgende leven gaan ze de resultaten ervaren.

- 2) Er is onder *bābājīs* een vreselijke en rampzalige gewoonte om dienstmeiden in hun *āśramas* te houden. In sommige *āśramas* kan een *bābājī* zelfs zijn eigen vrouw uit zijn voorgaande *āśrama* als dienstmeid bij zich houden. Deze mensen associëren met vrouwen onder voorwendsel van dienstverlening aan God en dienstverlening aan *sādhus*.
- 3) *Bābājīs* die werkelijk in verzaking zijn, wijzen de gretigheid naar vrouwen, rijkdom, eetwaren enzovoort compleet af. Tegenwoordig verliezen gewone mensen hun vertrouwen in het *vaiṣṇavisme*, omdat ze zien, dat deze gebreken zich onder verondersteld verzakende mensen verspreiden. De essentie van deze kwestie is, dat degenen, die de symbolen van verzaking aanvaarden zonder de ware onthechting te hebben ontwikkeld, die voortkomt uit *rati* (liefde voor *Bhagavān*), een verstoring in de samenleving en een blamage voor *vaiṣṇava-dharma* zijn. Hun eigen val en de eerroof van *vaiṣṇava-dharma* zijn beide gegarandeerd, als ze *bheka* aanvaarden, voordat ze zijn gekwalificeerd om dat te doen.”

Na Śrīla Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura en Śrī Baladeva Vidyābhūṣaṇa heeft een duistere eeuw in de Gauḍīya Sampradāya van Śrīman Mahāprabhu aangevangen, waarin de stroom van *śrī rūpanuga-bhakti* enigszins geperverteerd is geraakt. Verscheidene soorten speculatieve wanpraktijken en opvat-

tingen tegen *suddha-bhakti* raakten vermengd met de ware begripsvorming. In die tijd was de situatie zo catastrofaal, dat de opgeleide en beschaafde sectie van de samenleving zelfs de naam Gauḍīya vaiṣṇavisme begon te haten door getuige te zijn van het wangedrag van zijn volgelingen. Op die manier raakte de Gauḍīya Vaiṣṇava Sampradāya gedistantieerd van de intelligentia en het gerespecteerde deel van de bevolking.

Op dat moment verschenen de Zevende Gosvāmī, Saccidānanda Bhaktivinoda Ṭhākura, en Śrīla Bhaktisiddhānta Sarasvati. Deze twee persoonlijkheden hebben een revolutionaire transformatie in de Gauḍīya Vaiṣṇava Sampradāya teweeg gebracht en hebben zijn verloren waardigheid hersteld. Aan deze twee *mahā-puruṣas* en hun volgelingen wordt het hele krediet toegeschreven voor iedere verspreiding van de *nāma-saṅkīrtana* en de *suddha-bhakti* van Śrīman Mahāprabhu, die heeft plaats gehad onder de geleerde en respectabele sector van de samenleving, niet alleen in India maar ook in de hele wereld. Ze hebben de Gauḍīya Maṭha predikcentra van *suddha-bhakti* overal gevestigd; ze hebben de literatuur over *suddha-bhakti* samen met tijdschriften en kranten in alle grote werelddalen gepubliceerd en hebben in een zeer kort tijdsbestek de gemeenschap van Gauḍīya Vaiṣṇava's gerevolutioneerd.

Na het verdwijnen van Jagadguru Śrīla Prabhupāda verschenen deze ongepaste praktijken openlijk in alle vooraanstaande plaatsen van Śrī Vraja-maṇḍala, Gauḍa-maṇḍala en Kṣetra-maṇḍala. Deze groepen *bābājīs* begonnen beschuldigingen te uiten tegen Śrīla Prabhupāda en de *suddha-vaiṣṇavas* onder zijn hoede. Ze zeiden, dat Vaiṣṇava's van de

Gauḍīya Maṭha eenvoudig *jñānīs* zijn zonder kennis van *rasa-tattva* en dat hun aanvaarding van rode kleding en *sannyāsa* geen juist gevestigde procedures zijn. Paramārādhyatama Śrīla Gurudeva (Bhakti Prajñāna Keśava Gosvāmi) heeft deze beschuldigingen met schriftuurlijk bewijs en krachtige argumenten ontzenuwd en heeft overal *suddha-bhakti* gepredikt. Met dit doel heeft hij de essays, die waren geschreven door Śrīla Bhaktivinoda Ṭhākura en Jagadguru Śrīla Bhaktisiddhānta Sarasvatī Prabhupāda opnieuw gepubliceerd in zijn *Śrī Gauḍīya-Patrikā* en *Bhāgavat-Patrikā*. Hij heeft een literair werk gepubliceerd getiteld *Sahajiyā-dalana* (vernietiging van de *sahajiyā* theorie) en heeft ook argumenten tegen deze punten aangevoerd in zeer grote bijeenkomsten op vele plaatsen in Vraja-maṇḍala, Gauḍa-maṇḍala en Kṣetra-maṇḍala. Het gevolg was, dat de tegenpartij een geding aanspande bij de rechtbank om hem te vervolgen voor het verlies van reputatie. Uiteindelijk moesten ze hem in dezelfde rechtbank om vergeving smeken.

SIDDHA PRAṆĀLĪ

Siddha-praṇālī wordt tegenwoordig op bepaalde plaatsen in Vraja-maṇḍala, Gauḍa-maṇḍala en Kṣetra-maṇḍala ernstig misbruikt. Sommige mensen worden zelfs mishandeld en uit hun huis gezet, wanneer hun vrouw is overleden. Hoewel ze verstoken zijn van *tattva-jñāna* en onbewust zijn van *vaidhī-bhakti-sādhana*, hebben ze midden in de nacht hun hoofd geschoren, een *kaupīna* aangetrokken en snel *siddha-praṇālī* genomen. Tegenwoordig kan *siddha-praṇālī* heel gemakkelijk voor een halve rupee worden verkregen. Deze mensen den-

ken, “Het kan nooit gunstig uitpakken voor *sādhakas*, totdat ze *siddha-praṇālī* krijgen. *Vaidhī-bhakti sādhana*, *tattva-jñāna* en *anartha-nivṛtti* zijn allemaal niet nodig. De *rāgānuga-bhakta* moet *siddha-praṇālī* krijgen, voorat hij door *anartha-nivṛtti* gaat. Op die manier kan hij vermijden, dat hij wordt getroffen door het ongemak van *vaidhī-bhakti*.” Het idee van deze mensen is precies hetzelfde als te denken, dat een vrucht uit een blad groeit, voordat er een bloem verschijnt.

Ongeveer vijftig jaar geleden deden we Vraja-maṇḍala *parikramā* met Paramārādhya-tama Śrīla Gurudeva. Ongeveer vierhonderd pelgrims, die aan de *parikramā* deelnamen, logeerden in een grote *dharmā-salā* in Mathurā. Gurudeva had daar een groot feest georganiseerd, waarvoor alle plaatselijke *sādhus*, heiligen en Vaiṣṇava’s waren uitgenodigd. Ook *bābājīs*, die *bheka* hadden aanvaard, verzamelden zich daar in zeer grote aantallen. Toen ze Śrīla Gurudeva tegenkwamen, werd hij benieuwd en vroeg hen, “Wat is het doel van jullie Kṛṣṇa *bhajana*?” Ze stonden bij het horen van deze vraag even met een mond vol tanden, maar nadat ze erover hadden nagedacht, zeiden ze, “Door Kṛṣṇa *bhajana* uit te voeren krijgen we *mukti* en smelten we samen met Kṛṣṇa.” Toen Guruji hun antwoord vernam, werd hij helemaal bedroefd. Toen hij hen nader ondervroeg, kwam hij erachter, dat ook vrouwen als dienstmeiden in hun *āśramas* woonden. Vanaf die dag heeft hij de gelofte afgelegd om deze wanpraktijken, die zich in de hele gemeenschap van Gauḍīya Vaiṣṇava’s had verspreid, te hervormen. Hierop heb ik eerder gewezen. Ondanks dat hij zijn hele leven is druk geweest met het prediken van *suddha-bhakti*, heeft hij deze kwestie nooit vergeten. Een groot aan-

deel van de verdienste voor de verbetering en hervorming van deze situatie gaat uit naar deze *mahā-puruṣa*. Hier presenteer ik de gezichtspunten, die ik van hem over dit onderwerp heb vernomen.

Śrīla Rūpa Gosvāmī heeft de volgorde gedefinieerd, die we moeten volgen om in het gebied van *bhakti* binnen te gaan.

*ādau śraddhā tataḥ sādhu-saṅga ‘tha bhajana-kriyā
tato ‘nartha-nivṛttiḥ syāt tato niṣṭhā rucis tataḥ
athāsaktis tato bhāvas tataḥ premābhyudaṅcati
sadhakānām ayaṁ premnaḥ prādurbhāve bhavet kramaḥ*

Bhakti gaat ver op de vlucht, wanneer de *sādhaka* deze volgorde overschrijdt. Daarom is het hoogst noodzakelijk om de eerste *aṅga* van *sādhana-bhakti* uit te voeren, namelijk *vaidhī-bhakti* of gereguleerde toegewijde dienst, om het gebied van *prema* binnen te gaan. *Vaidhī-bhakti* is niet direct de oorzaak van het bereiken van Kṛṣṇa *prema*. Toch is het noodzakelijk de onderdelen van *vaidhī-bhakti* in acht te nemen om binnen te gaan in *rāga-mārga*. *Vaidhī-bhakti* is gevestigd op de stabiele fundering van schriftuurlijk bewijs en beschikt over krachtige gedragscodes. Bovendien bestaat er geen verschil tussen de uitvoering van onderdelen van *rāgānuga sādhanā-bhakti* en *vaidhī-bhakti*. Het enige verschil bestaat in de toewijding aan de inachtneming ervan. Dus de *aṅgas* van *vaidhī-bhakti sādhanā* kunnen niet geheel worden veronachtzaamd. Toen Śrī Caitanya Mahāprabhu instructies gaf aan Śrīla Sanātana Gosvāmī over *prajoyana-tattva*, *kṛṣṇa-prema*, zei Hij,

*kona bhagye kona jīvera ‘śraddhā’ yadi haya
tabe sei jīva ‘sādhu-saṅga’ ye karaya*

*sādhu-saṅga haite haya 'śravaṇa-kīrtana'
sādhana-bhaktye haya 'sarvānārtha-nivartana'*

*anārtha-nivṛtti haile bhaktye 'niṣṭha' haya
niṣṭha haite śravaṇādye 'ruci' upajaya*

*ruci haite bhaktye haya 'āsakti pracura
āsakti haite citte janme kṛṣṇe prity-aṅkura*

*sei 'bhāva' gadha haile dhare 'prema'-nāma
sei prema – 'prayojana' sarvānanda-dhāma*

Śrī Caitanya-caritāmṛta (Madhya-līla 23.9-13)

Als de *jīva* met groot geluk *śraddhā* ontwikkelt, gaat hij associëren met *sādhus* en in dat gezelschap houdt hij zich bezig met horen en chanten. Door *sādhana-bhakti* te volgen wordt hij vrij van alle *anarthas* en maakt vooruitgang in sterk vertrouwen (*niṣṭhā*), waarbij *ruci* (smaak) voor *śravaṇa*, *kīrtana* enzovoort ontwaakt. Na *ruci* verschijnt *āsakti* (diepe gehechtheid) en uit overvloedige *āsakti* wordt in zijn hart het zaad van *prīti* (genegenheid) geboren. Wanneer die emotie zich intensiveert, wordt het *prema* genoemd. Deze *prema* is het hoogste doel van het leven en is de woonplaats van alle vreugde en plezier.”

Het is voor iemand, die deze volgorde overschrijdt, niet mogelijk om het gebied van *bhakti* te betreden. Dus degenen, die dit domein willen binnengaan en de onderdelen van *vaidhī-sādhana-bhakti* willen overslaan, zijn in alle opzichten onbeheerst en bevinden zich buiten de conclusies van *sāstra*. Ze hebben totaal geen relatie met *śuddha-bhakti*.

Ook Śrīla Bhaktivinoda Ṭhākura heeft deze opvatting tot uitdrukking gebracht.

*vidhi-mārga rata jane svādhīnatā ratna-dāne
rāga-mārga karāna praveśa*

Als we de gradatie van *sādhya-vastu* (doelstellingen) in overweging nemen, zien we, dat de *prema* van Śrīmatī Rādhikā voor Kṛṣṇa het kroonjuweel is. Verder heeft Śrī Caitanya Mahāprabhu uitgelegd, dat de *sādhya* voor de levende wezens Rādhā *dāsya* is, diensverlening aan Śrīmatī Rādhikā verzadigd van *parakīya-bhāva*. Om die *sādhya-vastu* te verkrijgen is *sādhana* noodzakelijk.

*sādhya-vastu sādhana vinā keha nāhi pāya
kṛpā kari kahā rāya pābāra upāya
Śrī Caitanya-caritāmṛta (Madhya-līlā 8.197)*

Het doel van het leven kan niet worden bereikt, tenzij men het juiste proces (*sādhana*) aanvaardt. Als je Me nu genadig bent, wil je Me dan de methode uitleggen, waarmee dit doel kan worden bereikt.

In antwoord hierop zegt Śrī Rāya Rāmānanda,

*rādhā-kṛṣṇera līlā ei ati gūḍhatara
dāsya-vatsalyādi-bhāve nā haya gocara
sabe eka sakhī-ganera ihāñ ādhikāra
sakhī haite haya ei līlāra vistāra
sakhī vinā ei līlā puṣṭa nāhi haya
sakhī līlā vistāriyā, sakhī āsvādaya
sakhī vinā ei līlāya anyera nāhi gati
sakhī-bhāve ye tāñre kare anugati*

*rādhā-kṛṣṇa kuñja-sevā-sādhya sei pāya
sei sādhya pāite āra nāhika upāya*

Śrī Caitanya-caritāmṛta (Madhya-lilā 8.201-5)

Het spel van Rādhā en Kṛṣṇa is zeer vertrouwelijk en kan niet worden begrepen in de relaties van dienstbaarheid, broederlijke liefde of ouderlijke genegenheid. Eigenlijk hebben alleen de *gopīs* het recht om dit bovenzinnelijke spel te appreciëren en alleen uit hen kan dit spel en vermaak worden uitgebreid. Zonder de *gopīs* kan dit spel tussen Rādhā en Kṛṣṇa niet worden gevoed. Alleen door hun medewerking wordt dergelijk spel en vermaak aan de grote klok gehangen. Het is hun zaak om de smaken te proeven. Zonder de hulp van de *gopīs* kan men dit spel niet binnengaan. Alleen iemand, die *bhajana* doet in de extase van de *gopīs* en in hun voetspoor volgt, kan zich met de dienstverlening van Śrī Śrī Rādhā-Kṛṣṇa in de loofhutten van Vṛndāvana bezighouden. Dan alleen kan men de amoureuze liefde tussen Rādhā en Kṛṣṇa begrijpen. Er bestaat geen andere procedure om dit te begrijpen.

*ataeva gopī-bhāva kari angikara
ratri-dina cinte rādhā-kṛṣṇera vihara*

*siddha-dehe cinti' kare tahanni sevana
sakhī-bhāve paya rādhā-kṛṣṇera caraṇa*

Śrī Caitanya-caritāmṛta (Madhya-lilā 8.228-9)

Daarom dient men het gevoel van de *gopīs* in hun dienstverlening te aanvaarden. Met een dergelijk bovenzinnelijk gevoel dient men altijd aan het spel van Śrī Rādhā en Kṛṣṇa te denken. Na een lange tijd te hebben gemediteerd op Rādhā en Kṛṣṇa in het innerlijk waargenomen spirituele lichaam krijgt men de gelegenheid om de lotusvoeten van Rādhā-Kṛṣṇa te dienen als een van de Vraja *devīs*.

De kern van de zaak is, dat de met liefde geladen *lilā* van Rādhā-Kṛṣṇa zo vertrouwelijk is en zo vol mysterie, dat het onopgemerkt blijft, zelfs voor degenen in de relaties van *dā-sya* en *vātsalya*. Alleen de *sakhīs* zijn hierin bekwaam. Daarom kan niemand de dienst aan Śrīmatī Rādhikā of de *kuñja-sevā* van Śrī Rādhā-Kṛṣṇa Yugala verkrijgen door middel van *sādhana* zonder *anugatyā* van de *sakhīs*, hetgeen betekent onder hun leiding te blijven. Dus de enige manier om deze hoogste *sādhya* te verkrijgen is dag en nacht te mediteren op de *lilās* van Rādhā-Kṛṣṇa met de innerlijk waargenomen *siddha-deha* en met het gevoel van de *sakhīs*. Om deze reden heeft Śrīla Rūpa Gosvāmī de volgende instructie gegeven in zijn *Bhakti-rasāmṛta-sindhu* in het gedeelte over *sādhana* van *śrī rāgānuga-bhakti*,

*kṛṣṇaṁ smaran janaṅ cāsya preṣṭhaṁ nija samūhitam
tat-tat kathā rataś cāsau kuryād vāsaṁ vraje sadā
sevā sādha-ka-rūpeṇa siddha-rūpeṇa cātra hi
tad bhāva lipsunā kāryā vraja-lokānusārataḥ
śravaṇotkīrttanādīni vaidhī bhakty uditāni tu
yānyaṅgāni ca tānyatra vijñeyāni maṇiṣibhiḥ*

Hier heeft Śrīla Rūpa Gosvāmī twee typen *sādhana* in *rāgānuga-bhakti-sevā* genoemd,

*sevā sādha-ka-rūpeṇa siddha-rūpeṇa cātra hi
tad bhāva lipsunā kāryā vraja-lokānusārataḥ*

Wanneer er *lobha*, gretigheid voor *rāgātmikā bhakti* verschijnt, wordt *rāgānuga-bhakti* op twee manieren uitgevoerd: in de *sādha-ka-rūpa*, het externe lichaam, waarin men zich op

dit moment bevindt, en in de *siddha-rūpa*. Als men gretig verlangt om *rati* voor Kṛṣṇa of *bhāva* (extatische sentimenten) voor zijn verkozen metgezellen van Kṛṣṇa te krijgen, moet men de metgezellen van Vrajaloka volgen, zoals Lalitā, Viśākhā, Rūpa Mañjarī en hun volgelingen, zoals Śrīla Rūpa Gosvāmī en Śrīla Sanātana Gosvāmī. Men moet lichamelijke dienst verlenen met de *sādhaka-rūpa* door de grote autoriteiten te volgen, die in Vraja wonen, zoals Śrī Rūpa en Sanātana. En in de *siddha-rūpa* moet men *mānasī-sevā* verlenen door de Vrajavāsī's te volgen, zoals Śrī Rūpa Mañjarī en anderen. De betekenis van het vers hierboven is op deze manier gegeven in *Śrī Caitanya-caritāmṛta*,

bāhya, antara – ihāra dui ta' sādhana
'bāhye' sādha-ka-dehe kare śravaṇa-kīrtana
'mane' nija-siddha-deha kariyā bhāvana
rātri-dine kare vraje kṛṣṇera sevana
Śrī Caitanya-caritāmṛta (Madhya-līlā 22.156-7)

Deze *rāgānuga bhakti* wordt op twee manieren uitgevoerd: extern en intern. Uiterlijk, in zijn *sādhaka* lichaam, houdt de toegewijde zich bezig met horen en chanten. In zijn geest, in zijn innerlijk waargenomen, geperfectioneerde, spirituele lichaam, dient hij Kṛṣṇa dag en nacht in Vraja.

Dus *rāgānuga-bhakti sādhas* dienen in alle opzichten *bhāva-sambandhi sādhana* uit te voeren, zoals *śravaṇa*, *kīrtana*, dienstverlening aan *tulasī*, het dragen van *tilaka*, het afleggen van geloften te beginnen met Śrī Ekādaṣī en Janmāṣṭamī, enzovoort, want al deze activiteiten voeden de eigen gekoesterde *bhāva*. Tegelijkertijd moet men ook dienst verlenen aan

Rādhā-Kṛṣṇa in Vraja, door in het hart op zijn eigen *siddha-deha* te mediteren. Het lichaam van een *gopī*, dat geschikt is om dienst te verlenen aan Rādhā-Govinda, wordt *siddha-deha* genoemd. Wanneer de *bhajana* compleet is, geeft de *jīva* het indolente, materiële lichaam op en krijgt het lichaam van een *gopī*, dat overeenkomt met zijn eeuwige, intrinsieke gedaante.

Śrīla Narottama Ṭhākura heeft gezegd,

*sādhane bhābiba jāhā siddha-dehe pāba tāhā
rāga pathera ei se upāya*

Śrī Prema Bhakti-candrika (5.6)

Ieder object, waarop tijdens de uitvoering van *sādhana* constant wordt gemediteerd, vormt hetzelfde object van de prominente meditatie op het moment van de dood en dat neemt de *citta* (het hart) in beslag.

De bestemming op het moment van de dood correspondeert exact met het onderwerp, dat men zich op dat moment herinnert. Rājarsi Bhārata kreeg op het moment van de dood het lichaam van een hert, dus welke twijfel kan er bestaan over het verkrijgen van het lichaam, dat geschikt is om dienst te verlenen aan het Goddelijk Paar, waaraan men in zijn innerlijk waargenomen *siddha-deha* constant heeft gedacht?

Met betrekking tot de *siddha-deha* is in de *Sanat-Kumāra Saṁhitā* gezegd,

*ātmānam cintayet tatra tāsām madhye manoramām
rūpayauvanasamprannām kiṣorīm premodākṛtim
rādhikānuñcarī nityam tat sevana parāyaṇām
kṛṣṇād apy adhikam prema rādhikāyām prakurvatīm*

Sadāśiva geeft instructie aan Nāradaĵī over het onderwerp *siddha-deha*, dat geschikt is om dienst te verlenen aan het Goddelijke Paar. “O Nārada! Mediteer op deze manier op jouw eigen *svarūpa* temidden van de geliefde metgezellen van Śrī Kṛṣṇa, die er trots op zijn om in de *aprākṛta* Vṛndāvana Dhāma Zijn maîtresse te zijn. ‘Ik ben een uiterst bekoorlijke en hoogst zegenrijke *kiśorī* (adolescent meisje) met een jeugdige schoonheid. Ik ben een eeuwig dienstmeisje van Śrīmatī Rādhikā. Ik heb voor de meest dierbare meesteres van Śrī Kṛṣṇa, Śrīmatī Rādhikā, geregeld, dat Ze Hem kan ontmoeten en ik maak Hen beiden gelukkig. Daarom ben ik het dienstmeisje van Rādhikā, de grootste geliefde van Kṛṣṇa. Terwijl ik altijd betrokken blijf in de dienst van het Goddelijk Paar, mag ik meer liefde voor Śrīmatī koesteren dan voor Kṛṣṇa.’

Nu moeten we opmerken, dat de beschrijvingen van *siddha-deha*, die *śāstra* en de *mahājanas* hebben gegeven, bestemd zijn voor *sādhakas* van een bepaald niveau. Overal waar *siddha-deha* is genoemd, staat het in de context van *rāgānuga-bhakti*. Dergelijke instructies zijn specifiek bestemd voor de zeer fortuinlijke *sādhakas*, in wier hart *lobha*, ware gretigheid om *rāgātmikā-bhakti* te verkrijgen, reeds is verschenen dankzij *saṁskāras* (indrukken) uit dit leven en voorgaande levens.

Hier is een andere kwestie, die een overweging waard is. Het is één ding om de excellentie van een bepaalde *rasa* te begrijpen op basis van het onderscheid gegeven in *śāstra*. Maar het iets totaal anders om *lobha* voor die *rasa* te hebben. Als iemand *lobha* voor een bepaalde *rasa* heeft, worden ook de symptomen van *lobha* in die *sādhaka* duidelijk. Wanneer *lobha* verschijnt, begint *rāgānuga-bhakti sādhana* vanaf het stadium van *ruci*. Hieruit mag worden afgeleid, dat de *nāmā-*

parādha, de *sevāparādha* en diverse andere *anarthas* van een *sādhaka* voor het grootste deel reeds ver verwijderd zijn. Hij heeft reeds de zes aandringen onder controle, die worden genoemd door Śrīla Rūpa Gosvāmī in *Śrī Upadesāmṛta* (Vers 1); hij is praktisch vrij van de zes fouten (Vers 2); hij beschikt over de zes kwaliteiten te beginnen met *utsāhān niscayaṭ* (enthousiasme en vertrouwen) (Vers 3); doordat hij de drie typen Vaiṣṇava's heeft herkend, kan hij zich gepast met hen gedragen (Vers 5); en hij is tevens gevestigd geraakt in de intentie van het vers, dat begint met *tan nāma rūpa caritādi* (Vers 8). Met andere woorden, hij gedraagt zich in overeenstemming met dit vers.

In dit stadium gaat de *sādhaka* door met de uitvoering van *bhajana* en wanneer hij het stadium van *ruci* doorloopt en het stadium van *āsakti* binnengaat, wordt een schijn van de symptomen, die Śrīla Rūpa Gosvāmī in het vers *kṣāntir-avyartha-kālatvarī* noemt, in hem waargenomen. In het stadium van *āsakti* verschijnt een schijn (*ābhāsa*) van de *rati*, die zich in het stadium van *bhāva* aandient, en om die *rati* ten volle manifest te maken, gaat de *sādhaka bhajana* uitvoeren door te mediteren op zijn *siddha-deha*. Zodra deze *ratyābhāsa* transformeert in *rati* door de beoefening van *bhajana*, krijgt de *sādhaka* feitelijke ervaring van zijn eigen *svarūpa*. Dit wordt meditatie op *siddha-deha* genoemd, of het aanvaarden van *vaiṣṇava-bheka*. Iemand die beschikt over eenvoud en hiervoor *lobha* heeft, is voor de hele wereld vererenswaardig.

Bheka kan op twee manieren worden aanvaard. Een *sādhaka* kan *bheka* ontvangen van een geschikte *guru*; of, wanneer ware *vairāgya* verschijnt, zoals hiervoor genoemd, kan

hij *bheka* van zichzelf aanvaarden. Haridāsa Ṭhākura, de Zes Gosvāmī's, Lokanātha Gosvāmī en anderen zijn voorbeelden van het aanvaarden van *bheka* van zichzelf. Dit was ook de manier, waarop Śrīla Bhaktisiddhānta Sarasvatī Ṭhākura *sannyāsa veśa* heeft aanvaard, na het verdwijnen van Śrīla Gaurakīṣora dāsa Bābājī, van wie hij *dikṣā-mantra* had ontvangen. We zien aan deze voorbeelden, dat het aanvaarden van *bheka* op deze manier volkomen in overeenstemming is met *sāstra*. Śrī Rāmānuja Ācārya heeft na het verdwijnen van zijn *guru*, Śrīla Yanunā Ācārya, ook *tridaṇḍi-sannyāsa* van zichzelf aanvaard.

In ieder geval is meditatie op de *siddha-deha* afhankelijk van de genade van *guru*. De *guru* of *śikṣā-guru*, die is gevestigd in *rasa-vicāra* en een *svarūpa-siddha* is, zal op de details van de geperfectioneerde gedaante van de *sādhaka* wijzen. Als de *sādhaka* de volgorde verandert, die hierboven is aangegeven, kan hij geen perfectie bereiken. In tegendeel, zijn *bhakti* kan totaal worden geruïneerd en de begrippen van de *sampradāya* raken ook gecorrumpeerd. Dit zien we tegenwoordig overal gebeuren.

Sommige onwetende figuren zeggen, dat er geen *siddha-praṇālī* in de Gauḍīya Maṭha is. Deze kwaadaardige propaganda is in alle opzichten verkeerd. In de authentieke literatuur geschreven door Śrīla Gopāla Bhaṭṭa Gosvāmī getiteld *Sat-kriyā-sāra-dīpikā* en *Samśkāra-dīpikā*, dat een supplement is van *Śrī Hari-bhakti-vilāsa*, staat een verslag van de *tridaṇḍi-sannyāsa samśkāra*. Het originele manuscript, dat door Śrī Gopāla Bhaṭṭa Gosvāmī met de hand is geschreven, wordt zelfs vandaag nog beschermd in de Koninklijke Bibliotheek

van Jaipur. Een oude kopie van dezelfde literatuur wordt tot vandaag de dag ook in bewaring gehouden door de Gosvāmī's van Śrī Rādhā-Ramana. Deze literatuur vormt daardoor gezaghebbend bewijs. Volgens *Samskāra-dīpikā* wordt onder Gauḍīya's *tridaṇḍi-sannyāsa veśa* gegeven. In deze *sannyāsa saṁskāra* worden ook *ḍor-kaupīna*, *bahir-vāsa* en de *sannyāsa mantra* gegeven om zijn toevlucht tot *gopī-bhāva* te nemen. De *eka-daśa-bhāva* (elf aspecten van *gopī-bhāva*), namelijk *sambandha*, *vayaḥ*, *nāma*, *rūpa*, *yūtha*, *veśa*, *ājñā*, *vāsa*, *sevā*, *parākāṣṭhā-śvāsa* en *pālya-dāśī-bhāva* bevinden zich in deze *gopī-bhāva*. De identiteit van de *siddha-deha* wordt bepaald door de instructies van Śrī Guru in overeenstemming met de ruci van de *sādhaka*. Zijn eigen *nāma*, *rūpa*, *vayasa*, *veśa*, *sambandha*, *yūtha*, *ājñā*, *vāsa*, *parākāṣṭhā-śvāsa* en *pālya-dāśī bhāva* gegeven door *guru* worden *siddha-praṇālī* genoemd. Naarmate de *sādhaka* doorgaat met de uitvoering van deze soort *sādhana*, ontwikkelt de perfectie van zijn *svarūpa* parallel aan het bereiken van *śuddha-rati* in zijn hart.

Śrīla Bhaktivinoda Ṭhākura heeft zijn *siddha-svarūpa* op deze manier beschreven.

varaṇe tadīt vāsa tārāvalī
kamalā mañjarī nāma
sāḍe bāra varṣa vayasa satata
svānanda sukhada dhāma
karpūra sevā lalitāra guṇa
rādhā yūtheśvarī hana
mameśvarī-nātha śrī nanda-nandana
āmāra parāṇa dhana

*śrī rūpa mañjarī prabhṛtira sama
yugala sevāya āśa*

*avaśya se-rūpa sevā pāba āmi
parākāṣṭhā suviśvāsa*

*kabe bā e dāsī saṁsiddhi labhibe
rādhā-kuṇḍe vāsa kari'*

*rādhā-kṛṣṇa sevā satata karibe
pūrva smṛti parihari'*

Mijn lichaamskleur lijkt op een lichtflits en mijn kleding is bedekt met twinkelende sterren. Mijn naam is Kamala Mañjarī en ik ben eeuwigdurend twaalfeneenhalf jaar oud. Mijn woonplaats is Svānanda Sukhada Kuñja. Mijn *sevā* is Śrī Yugala te voorzien van kamfer. Ik dien in de *gaṇa* van Lalitā en Śrī Radha is mijn *yūtheśvari*. De Geliefde van mijn Svāminī, de zoon van Nanda Mahārāja, is de schat van mijn leven. Mijn aspiratie is om Śrī Yugala te dienen, zoals Rūpa Mañjarī en anderen en ik vertrouw erop, dat ik deze dienst zeker zal krijgen. Dit is mijn hoogste aspiratie. Oh, wanneer bereikt deze dienstmaagd haar hoogste perfectie en, terwijl ze in Śrī Rādhā-kuṇḍa woont, wanneer dient ze Śrī Rādhā-Kṛṣṇa in volkomen vergetelheid van haar verleden?

Samenvattend, welk gebruik van de aanvaarding van *bheka* ook onder *bābājīs* wordt waargenomen, is geen vijfde *āśrama*, het is eerder een tweede uitvoering van de vierde *āśrama*, namelijk de *sannyāsa āśrama*.

Hoofdstuk Vijf

De bekwaamheid om Rāsa-līlā Kathā te horen

SRĪMAD-BHĀGAVATAM IS EEN DIRECTE MANIFESTATIE van de Allerhoogste Persoonlijkheid Gods. Het is een ambrozijnen, overstromende oceaan van nectarliefde (*prema-rasa*) voor Svayam Bhagavān Vrajendra-nandana Śrī Kṛṣṇa, de personificatie van goddelijke *rasa*. *Rasika* en *bhāvuka bhaktas* verdrinken constant in deze oceaan. *Śrīmad-Bhāgavatam* is de volkomen rijpe vrucht van de wensboom van vedische literatuur, die het totaal van het Indiase gedachtengoed omvat. In *Śrīmad-Bhāgavatam* is *gopī-prema* vastgesteld als hoogste objectief.

Er worden enkele torenhoge golven van *gopī-prema* waargenomen in het onderdeel *Veṅu-gīta* van *Śrīmad-Bhāgavatam*. *Rasika-bhaktas* verdrinken zich in deze golven en verliezen zelfs het bewustzijn van hun eigen lichaam. Gretigheid om in deze nectarooceaan te worden ondergedompeld ontkiemt zelfs

in het hart van trouwe toegewijden, die zich aan de kust van deze oceaan bevinden.

Śrī Caitanya Mahāprabhu, de gecombineerde gedaante van *Rasārāja* en *Mahābhāva* stralend met het gevoel en de lichaamskleur van Śrī Rādhā, proefde de nectar van *Veṇu-gīta* met Sri Svarūpa Dāmodara en Śrī Rāya Rāmānanda in Śrī Gambīra. Śrīla Sanātana Gosvāmī en Śrīla Jīva Gosvāmī hebben een paar druppels van deze nectar verzameld in hun commentaar op *Śrīmad-Bhāgavatam* respectievelijk getiteld *Bṛhat-vaiṣṇava-toṣaṇī* en *Laghu-vaiṣṇava-toṣaṇī*. Śrīla Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura heeft met zijn commentaar genaamd *Sārārtha-darsinī* dezelfde nectar in de vorm van de restanten van hun *mahāprasāda* in de hele wereld verspreid.

Er zijn mensen, die geloven, dat ongekwalficeerde *sādhakas* ongeschikt zijn om over de onderwerpen van *Śrī Veṇu-gīta*, *Śrī Rāsa Pañcādhyāya*, *Yugala-gīta*, *Bhramara-gīta* enzovoort, zoals beschreven in Canto Tien van *Śrīmad-Bhāgavatam*, te horen. Deze overweging is volkomen gelegitimeerd. Maar volgens hun begrip is alleen een *sādhaka*, die de zes aandringen (*kāma*, *krodha*, enz.) heeft overwonnen, die vrij is van alle *anarthas* en geheel gezuiverd is van de hartziekte van lust, geschikt om dergelijke onderwerpen te horen, terwijl anderen dat recht niet hebben. We gaan dit onderwerp nu in groter detail onderzoeken.

Śrīla Rūpa Gosvāmī, die de innerlijke hartewens van Śrī Caitanya Mahāprabhu heeft gevestigd en vervuld, componeerde *Sri Bhakti-rasāmṛta-sindhu*, *Śrī Ujjvala-nīlamanī* en andere heilige teksten. Śrīla Kṛṣṇadāsa Kavirāja Gosvāmī heeft *Śrī Caitanya-caritāmṛta* geschreven. Terwijl ze aan het

schrijven waren, werden ze diep bezorgd, omdat deze vertrouwelijke teksten over *rasa* niet in handen van ongekwaliificeerde personen mochten vallen. Als dit zou gebeuren, zou het een grote verstoring voor de wereld betekenen. Een glimp van dit onderwerp wordt aangetroffen in *Śrī Caitanya-caritāmṛta (Ādi-līlā 4.231-7)*, zoals gezegd door Śrīla Kṛṣṇadāsa Kavirāja Gosvāmī,

*e saba siddhānta gūḍha, -- kahite nā yuyāya
nā kahile, keha ihāra anta nāhi āya*

*ataeva kahi kichu kariṇa nigūḍha
bujhibe rasika bhakta, nā bujhibe mūḍha*

*hṛdaye dharaye ye caitanya-nityānanda
e saba siddhānte sei āibe ānanda*

*e saba siddhānta haya āmrera pallava
bhakta-gaṇa-kokilera sarvadā vallabha*

*abhakta-uṣṭrera ithe nā haya praveśa
tabe citte haya mora ānanda-viśeṣa*

*ye lāgi kahite bhaya, se yadi nā jāne
ihā vai kibā sukha āche tribhuvane*

*ataeva bhakta-gaṇe kari namaskāra
niḥśaṅḍke kahiye, tāra hauk camatkāra*

De esoterische en confidentiële conclusies met betrekking tot het amoureuze spel van Rasarāja Śrī Kṛṣṇa samen met de *gopīs*, de belichaming van *mahābhāva*, zijn niet geschikt om te worden geopenbaard aan de gewone man. Maar zonder ze te openbaren kan niemand dit onderwerp binnentreden. Ik zal deze onderwerpen daarom op een versleutelde wijze beschrij-

ven, zodat alleen *rasika-bhaktas* in staat zijn ze te begrijpen en onbevoegde dwazen niet.

Een ieder, die Śrī Caitanya Mahāprabhu en Śrī Nityānanda Prabhu in zijn hart heeft gesloten, krijgt transcendente zegen door al deze conclusies te horen. Deze hele doctrine is zo zoet als pas ontloken mangospruiten, die alleen door toegewijden kunnen worden geproefd, die met koekoeks worden vergeleken. Voor niet-toegewijden als kamelen bestaat er geen mogelijkheid om tot deze onderwerpen te worden toegelaten. Daardoor heerst er een speciale vreugde in mijn hart.

Als degenen, voor wie ik bevreesd ben, zelf onvermogen zijn om deze onderwerpen te begrijpen, wat zou dan een grotere bron van vreugde in alle drie de werelden zijn? Nadat ik de toegewijden eerbetuigingen heb aangeboden, openbaar ik dit onderwerp zonder aarzelen.

Door over deze onderwerpen te horen en te lezen kan iedereen het hoogste voordeel behalen. Śrīla Kṛṣṇadāsa Kavirāja Gosvāmi heeft dit onderwerp verhelderd door het volgende vers uit *Śrīmad-Bhāgavatam* te citeren,

*anugrahāya bhaktānām mānuṣaṁ deham āsthitaḥ
bhajate tādṛśiḥ krīḍā yāḥ śrutvā tat-aro bhavet*

Śrīmad-Bhāgavatam (10.33.36)

Met het doel om de toegewijden en de geconditioneerde zielen genade te schenken heeft Bhagavān Śrī Kṛṣṇa Zijn menselijke gedaante gemanifesteerd en voert dermate buitengewoon spel (*rāsa-līlā*) uit, dat iedereen, die erover hoort, exclusief aan Hem raakt toegewijd (geciteerd in: *Śrī Caitanya-caritāmṛta, Ādi-līlā* 4.34).

Hier wijst Śrīla Kṛṣṇadāsa Kavirāja Gosvāmī erop, dat het werkwoord “*bhavel*” in het bovenstaande vers in de gebiedende wijs staat. Dit betekent, dat het voor de *jīvas* verplicht is om over dergelijk spel te horen, zoals in de volgende *śloka* wordt uitgelegd,

*‘bhavel kriyā vidhiliṅḍ, sei ihā kaya
kartavya avaśya ei, anyathā pratyavāya*

Śrī Caitanya-caritāmṛta (Ādi-līlā 4.35)

In het bovenstaande vers staat het werkwoord “*bhavel*” in de gebiedende wijs. Daarom moet dit zeker worden gedaan. Het nalaten hiervan zou een discrepantie betekenen.

Ter informatie aan de lezer, ik wijst hier op het *Vaiṣṇava-toṣaṇī* commentaar van Śrīla Jīva Gosvāmī op het hierboven geciteerde vers uit *Śrīmad-Bhāgavatam* (10.33.36).

*tatra loka dhiṣṭhārtvena kṛṣṇākhyā narākāra parabrahma-
ṇaḥ śrī gopair anubhūtatvāt evaṁ bhak tānugrahārthaṁ tat
krīḍety abhipretam. āptakāma tve pi bhaktānugraho yujya-
te. viśuddha sattvasya tathā svabhāvāt. yad bhāva bhāvite
cānyatra dṛśyate sau.*

*tathā rahugaṇānugrahake śrī jaḍa bharata charite, yathā vā
bhagavad anugrahake mayīti ca. tatra bhakta śabdena braja
devyo braja janās ca sarve kāla-traya sambandhino nye ca
vaiṣṇavā gṛhītām—braja devīnām pūrva-rāgādibhir braja
janānām janmādibhir anyeṣāñ ca bhakta darsana sravaṇā-
dibhir apūrvatva sphuraṇāt. ataeva tādṛśa bhakta prasaṅḍ-
gena tādṛśiḥ sarva cittākarsīniḥ krīḍā bhajate, yāḥ sādharma-
eir api śrutvā bhaktebho nyo pi janas tatparo bhavel. kimuta
rāsa līlā rūpām imām śrutvety arthaḥ. vakṣyate ca—*

*vikrīḍitaṁ vrajavadhūbhir idaṅ ca viṣṇoḥ (S.B. 10.33.39)
ityādi. yad vā, mānuṣaṁ deham āśritaḥ sarvo pi jīvas tat pa-
ro bhavet, martya loke śrī bhagavad avatārāt tathā bhajane
mukhyatvāc ca manuṣyānām eva sukheṇa tac chravaṇādi
siddheḥ. bhūtānām iti pāṭhe nijāvatāra kāraṇa bhakta sam-
bandhena sarveṣāṁ eva janānām viṣayinām mumukṣūṅām
muktānāṅ cety arthaḥ. iti parama kārūṇyam eva kāraṇam
uktam. tathāpi bhajana sambandhenaiva sarvānugraho
jñeyah. anyattaiḥ. tatra bahirmukhānapīti tat paryantatvaṁ
vivakṣitam, parama prema parākāṣṭhā mayatayā śrī śukasy-
āpi tad varṇanātisaya pravṛtteḥ gopīnām ity asyārthāntare tv
evam vyākhyeyam.*

De woorden *anugrahāya bhaktānām mānuṣaṁ deham āsthitaḥ* wijzen erop, dat Bhagavān Śrī Kṛṣṇa in Zijn oorspronkelijke, menselijke gedaante verschijnt en allerlei spel uitvoert om Zijn toegewijden te begunstigen. Hoewel Śrī Kṛṣṇa in Zichzelf voldaan (*āptakāma*) is, is het tonen van Zijn vriendelijkheid jegens de toegewijden heel betamelijk. Dit is het onderscheidende kenmerk van *viśuddha-sattva* (zuivere goedheid). Bhagavān is altijd bereid de toegewijden te belonen met een resultaat, dat consistent is met de uitvoering van hun *bhajana*. De gunst getoond aan Koning Rahugaṇa door Śrī Jaḍa Bharata en de gunst van Bhagavān jegens mij (Śukadeva) illustreren dit.

In het vers onder discussie wordt gezegd, dat Bhagavān Zijn gedaante en spel manifesteert om een gunst aan Zijn toegewijden te schenken. Het woord *bhakta*, dat hier is gebruikt, verwijst naar de *vraja-devīs (gopīs)*, de *vraja-vāsīs* (inwoners van Vraja) en alle andere Vaiṣṇava's – verleden, he-

den en toekomst. Om de *vraja-devīs* een gunst te verlenen voert Svayam Bhagavān Śrī Kṛṣṇa op liefdevolle wijze dergelijk spel uit als *pūrva-rāga* (gehechtheid in anticipatie op de ontmoeting met Kṛṣṇa vóór hun vereniging). Om genade te schenken aan alle inwoners van Vraja voert Hij Zijn geboorte en ander spel uit en met al Zijn activiteiten schenkt Hij gunsten aan verleden, hedendaagse en toekomstige toegewijden via het medium van het horen van *līlā-kathā*.

Śrī Kṛṣṇa manifesteert al dit spel en vermaak om de toegewijden te begunstigen. Door dit te doen worden zelfs gewone personen (anderen dan de toegewijden), die het meer algemene spel horen, door Bhagavān ademloos geboeid. Door het horen over de hoogst ambrozijnen *rāsa-līlā* raken gewone mensen zeker exclusief aan Bhagavān toegewijd – hierover bestaat geen twijfel. Dit feit zal uitgebreid worden besproken in volgende verzen, zoals *vikrīḍitaṁ vraja-vadhūbhir idam ca viṣṇoḥ* (*Śrīmad-Bhāgavatam* 10.33.39).

De woorden *mānuṣaṁ deham āsthitaḥ* kunnen er ook op wijzen, dat de *jīvas*, die de menselijke levensvorm hebben bereikt, in staat zijn al dit spel te horen en daardoor exclusief worden toegewijd aan de Allerhoogste Persoonlijkheid Gods. Dit is het geval, omdat Bhagavān uitsluitend op aardse planeten (*martya loka*) incarneert en omdat alleen hier die verering van Bhagavan zijn overheersende vorm krijgt. Het gevolg is, dat de menselijke wezens, die op aardse planeten wonen, deze vertellingen over het spel van Bhagavān gemakkelijk te horen kunnen krijgen.

Het woord *bhaktānām* verschijnt in dit vers. Maar in enkele andere uitgaven staat in plaats daarvan *bhūtānām*. In dat ge-

val zou de betekenis als volgt zijn. Bhagavān incarneert alleen omwille van de toegewijden. Het gevolg is, dat de toegewijden de grondoorzaak zijn van Bhagavāns verschijning. God verschijnt ook in Zijn oorspronkelijk menselijke gedaante om Zijn gunst aan bevrijde zielen (*muktas*) te schenken, aan aspiranten voor bevrijding (*mumukṣus*), aan levensgenieters (*viśayīs*) en aan alle levende wezens in overeenstemming met hun relatie met de toegewijden. Gods mededogen is naar zeggen de oorzaak van Zijn verschijning. Niettemin moet worden begrepen, dat Gods gunst jegens andere levende wezens alleen te wijten is aan hun relatie met Zijn toegewijden. Met andere woorden, Bhagavān schenkt gunsten aan andere *jīvas* alleen vanwege hun verbinding met toegewijden.

Śrīla Śrīdhara Svāmī heeft geschreven in zijn commentaar op *Bhāgavatam*, dat bekend is als *Bhāvārtha-dīpikā*, dat behalve toegewijden zelfs materialistische personen van hun materiële absorbtie worden bevrijd door over het spel van Bhagavān te horen en daardoor exclusief op Hem gefixeerd raken. Śrīla Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura legt dit vers uit in zijn commentaar bekend als *Sārārtha darśinī*,

*bhaktānām anugrahāya tādṛśiḥ krīḍāḥ bhajate yāḥ śrutvā
mānuṣaṁ deham āśrīto jīvaḥ tatparas tad viśayakaḥ
śraddhāvān bhaved iti krīḍāntar ato vailakṣaṇyena mad-
hura rasamayāḥ asyāḥ krīḍāyās tādṛśī maṇi-mantrama-
hauṣadhānām iva kācid atarkyā śaktir astīty avagamyate.*

Sārārtha darśinī

God voert verschillend spel uit om genegenheid aan Zijn toegewijden te tonen. Hij heeft de menselijke levensvorm

aangenomen en levende wezens, die over dit spel horen, raken exclusief aan Hem toegewijd. Met andere woorden, ze ontwikkelen sterk vertrouwen in het horen van vertellingen over Gods activiteiten. Wat moet ik nog meer zeggen over het belang van het horen van *līlā-kathā*? En deze *rāsa-līlā*, die geheel is verzadigd van *mādhurya rasa*, onderscheidt zich op eminente wijze zelfs van Gods ander spel en vermaak. Deze *rāsa-līlā* is als een juweel, een *mantra*, of een krachtig medicijn, dat beschikt over een dergelijk rotsvast, verbazingwekkend vermogen, dat alle personen in de menselijke gedaante aan de Allerhoogste Persoon raken toegewijd door erover te horen. Daarom worden alle soorten toegewijden, die de beschrijvingen van dit spel en vermaak horen, succesvol en krijgen het hoogste plezier. Kan hierover enige twijfel in dit verband bestaan?

In deze context kunnen we het volgende vers uit *Śrīmad-Bhāgavatam* citeren,

*naitat samācarej jātu manasāpi hy anīśvaraḥ vinācyaty
ācaran mauḍhyād yathārudro bdhi-jaṁ viṣam*

Śrīmad-Bhāgavatam (10.33.30)

Met andere woorden, degenen, die niet *īśvara*, de Allerhoogste Persoonlijkheid Gods, zijn, die machteloos zijn en onderhevig zijn aan *karma*, mogen nooit het spel van Bhagavān imiteren, zelfs niet in hun geest. Als iemand op dwaze wijze Śrī Śiva imiteert en het vergif uit de oceaan drinkt, gaat hij zeker ten onder.

De kern van de commentaren van Śrīla Jīva Gosvāmī en Śrīla Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura op dit vers is, dat levende wezens, die onderhevig zijn aan het materiële lichaam en *anī-*

śvara zijn – verstoken zijn van het beheersende vermogen van Bhagavān – zich nooit op die manier mogen gedragen, zelfs niet mentaal. Wat valt er te zeggen van het uitvoeren van dergelijke activiteiten, men mag zelfs niet het verlangen koesteren om dat te doen. Met andere woorden, dergelijke handelingen uitgevoerd door God in overtreding van religieuze codes mag zelfs niet mentaal worden gecontempleerd.

Het woord *samācaraṇa* (gedrag) ontleed in onderdelen (*samyak* en *ācaraṇa*) wijst op compleet gedrag. Hier is het gebruikt om totaal verbod van dergelijke activiteit aan te geven. De betekenis is daardoor, dat dergelijk gedrag zelfs niet in het minst mag worden aangenomen. Laat staan het uitvoeren van dergelijke activiteiten door middel van spraak of zintuigen, men mag dergelijke activiteiten zelfs niet mentaal overdenken.

Het woord *hi* wijst erop, dat dit zeker *niet* kan worden gedaan. Als men zich op die manier gedraagt, wordt men totaal vernietigd. Het belang van het woord *mauḍhyād* (stupiditeit) is, dat iemand, die zich niet bewust is van de almacht van God en van zijn eigen onvermogen en op een dwaze manier dergelijk gedrag overneemt, totaal wordt geruïneerd, evenals iemand, die – afgezien van Śrī Śiva – zo dom is om dodelijk vergif in te nemen en onmiddellijk wordt vernietigd. Maar Śrī Śiva wordt niet vernietigd ondanks het drinken van vergif; integendeel, hij krijgt zelfs meer faam en schittering dan Nilakaṇṭha, degene wiens keel blauw kleurde door het drinken van vergif.

In dit vers wordt de imitatie van dergelijk gedrag verboden, toch wordt duidelijk uit dit vers, dat volgt (10.33.36) – *yāḥ*

śrutvā tatparo bhavet – dat niet alleen toegewijden, maar zelfs ook anderen, die dit spel met vertrouwen horen, volkomen raken toegewijd aan Bhagavān. Dit is nader uitgelegd in het volgende vers uit *Śrīmad-Bhāgavatam* (10.33.39),

*vikrīḍitaṁ vraja vadhūbhir idaṁ ca viṣṇoḥ
śraddhānvito nuṣṅṇuyād atha varṇayed yaḥ
bhaktiṁ parāṁ bhagavati pratilabhya kāmam
hṛd-rogam āśv apahinoty acireṇa dhīraḥ*

Een nuchter persoon, die in het begin met vertrouwen en continu van zijn *guru* vertellingen hoort over de ongekende *rasa*-dansen van Bhagavān Śrī Kṛṣṇa met de jonge vrouwen (*gopīs*) van Vraja en dat spel later beschrijft, krijgt heel snel *parā-bhakti* of *prema-bhakti* voor de Allerhoogste Persoonlijkheid Gods en wordt competent om de hartziekte lust snel te verdrijven.

Hier geeft Śrīla Jīva Gosvāmī zijn commentaar in *Vaiṣṇava-toṣaṇī*,

śraddhayā viśvāvasenānvita iti. tad viparītāvajñā-rupā-parādha-nivrīty arthaṅca nairantaryārthaṅca. tac ca phala vaiśiṣṭyārtham, ataeva yo nu nirantaram ṣṅṇuyāt, athānantaram svayaṁ varṇayec ca, upalakṣaṇaṁ caitat smarec ca, bhaktiṁ premalakṣaṇam parāṁ śrī gopikā premānusāritvāt sarvot tama jātyām; pratikṣaṇam nūtanatvena labdhā; hṛd-roga-rūpam kāmam iti bhagavad viṣayaḥ kāma viśeṣo vya-vacchinnaḥ, tasya parama prema rūpatvena tad vaiparītyāt. kāmam ity upalakṣaṇam anyeṣām api hṛd-rogaṅām. anyatra śrūyate (śrī gītā, 18.54) —“brahma bhūtaḥ prasannātmā na śocati na kāṅkṣati, samaḥ sarveṣu bhūteṣu mad bhaktiṁ labhate parām.” iti atra tu hṛd-rogāpahānāt pūr vām eva pa-

rama bhakti prāptiḥ tasmāt parama balavadevedam sādhanam iti bhāvaḥ.

Nadat Śukadeva Gosvāmī de vertelling van *rasa-līlā* had afgerond, werd hij diep ondergedompeld in spirituele extase. In dit vers beschrijft hij de vruchten van het horen en zingen van *rasa-līlā* en begunstigt daarmee alle toekomstige toehoorders en voordrachtgevers. Degenen, die onophoudelijk en met vertrouwen Śrī Kṛṣṇa's *rasa-līlā* met de jonge vrouwen van Vraja horen en dat spel later reciteren, krijgen snel *parā-bhakti* voor Bhagavān Śrī Kṛṣṇa en laten de hartziekte van wellust los.

Śraddhānvita betekent horen met sterk vertrouwen. Dit woord is gebruikt om de overtreding te voorkomen, die resulteert uit wantrouwen (*aviśvasa*) of veronachtzaming (*ava-jñā*) van de uitspraken van *sāstra* in volkomen tegenstand met het principe van horen met vertrouwen. Het is ook gebruikt om constant horen te bevorderen. Met dit woord is gewezen op het belang van horen. De woorden *atha varṇayed* wijzen erop, dat door constant over de *rasa-līlā* gepaard aan ander speciaal spel te horen men dat spel persoonlijk gaat beschrijven. Met *upalakṣaṇa*, of indirecte implicatie, wordt er verder op gewezen, dat men na het te hebben gehoord en te hebben gereciteerd men dat spel ook zal herinneren en er verrukt van raakt. Met andere woorden, horen, zingen, herinneren, verrukking ervaren enzovoort worden allemaal geïmpliceerd door de woorden *śraddhanvitaḥ anuśṛṇuyāt atha varṇayed* (herhaaldelijk met vertrouwen horen en dan beschrijven).

Parā-bhakti betekent *bhakti*, die volgt in het kielzog van de *gopīs* van Vraja. De *bhakti*, waarnaar hier wordt verwezen is

prema-bhakti van het hoogste niveau. Het woord *pratīlabhya* (herhaaldelijk verkregen) samen met het woord *parā-bhakti* wijzen erop, dat eerst *parā-bhakti* (beschikking over onderscheidende kenmerken van *prema*) ieder moment in telkens nieuwe variaties in het hart wordt verkregen. Daarna geeft men de hartziekte lust snel op.

Hier wordt het verschil tussen *kāma* (materiële lust) als een hartziekte en *kāma* (spirituele liefde) in relatie tot Bhagavān duidelijk gemaakt. Deze twee zijn verschillend van elkaar. Het woord *kāma* impliceert hier indirect, dat alle ziekten van het hart snel worden verdreven.

In *Bhāgavad-gītā* (18.54) wordt gezegd, “Iemand die zich in de transcendente positie bevindt boven de besmetting van de drie geaardheden van de natuur (*brahma-bhūta*), die geheel in zichzelf is voldaan, die niet klaagt noch ergens naar hunkert en die alle levende wezens met gelijke blik beziet, krijgt *parā-bhakti* voor Mij.”

In dit vers van de *Gītā* wordt gezegd, dat men *parā-bhakti* alleen krijgt na het verdwijnen van de ziekten van het hart, maar in het bovenstaande vers wordt gezegd, dat men *parā-bhakti* krijgt zelfs voordat de genezing heeft ingezet. Hieruit begrijpen we, dat het horen en chanten over *rāsa-līlā* een van de meest krachtige vormen van *sādhana* is.

Śrīla Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura zegt in zijn commentaar, *Sārārtha-darsinī*, over dit vers (10.33.39) het volgende.

*anudinaṁ vā śṅṅuyāt. atha varṇayet kīrttayet. svakavitayā
kāvyā-rūpatvena nibadhnītetī vā. parāṁ prema lakṣaṇaṁ
prāpyeti ktvā pratyayena hṛd-rogavatī apy adhikāriṇī prat-
ham ataeva premṇaḥ praveśas tatas tat prabhāvenaivācirato*

*hṛd roga nāsa iti premāyaṃ jñāna yoga iva na durbalaḥ pa-
 ratantraś ceti bhāvah. hṛd-roga-rūpaṃ kāmam iti bhagavad
 viṣayakaḥ kāma viśeṣo vyavacchinnaḥ tasya premāmṛta rū-
 patvena tad vaiparityāt. dhīraḥ paṇḍita iti hṛd roge satyapi
 katham premā bhaved ity anāstikya lakṣaṇena mūrkhatvena
 rahita ity arthaḥ. ataeva śraddhānvita iti sāstrāvisvāsinām
 nāmā parādhinām premāpi nāṅgīkarotīti bhāvah.*

Het voorvoegsel *anu* (herhaaldelijk of methodisch) toegepast op *śṛṇuyāt* (horen) wijst op constant horen. Door constant te horen van de lippen van de *śravaṇa-guru* en Vaiṣṇava's en door daarna (dat spel) te reciteren, te vertellen of te beschrijven in eigen dichterlijke compositie krijgt men *parā-bhakti*, met andere woorden *bhakti* met de aard van *prema* (*prema-lakṣaṇa-bhakti*).

Het achtervoegsel *ktvā* is in de formulering van het werkwoord *pratilabhya* (verkregen) op deze manier gebruikt: *prati* + *labh* + *ktvā*. Volgens de regels van de Sanskriete grammatica wordt *ktvā* vervangen door *yap*, wanneer het achtervoegsel *ktvā* wordt toegepast op een werkwoordstam met een voorvoegsel. Vervolgens vervalt de letter 'p', waardoor de uiteindelijke formulering van het woord (*pratilabhya*) wordt verkregen. Het achtervoegsel *ktvā* wordt toegepast op de eerste van twee werkwoorden uitgevoerd door hetzelfde instrument om achtereenvolgende actie te tonen (i.e., na *prema* te hebben bereikt laat hij de wellustige verlangens van het hart los). In dit geval is de eerste actie *pratilabhya* (het bereiken van *prema*) en de tweede actie is *apahinoti* (verzaking van wellustige verlangens van het hart).

Ofschoon lust en ander kwaad zich nog in het hart bevinden, wijst het achtervoegsel *ktvā* in het werkwoord *pratilabhya* erop, dat *prema-bhakti* het hart eerst binnengaat en door zijn buitengewone invloed al het kwaad aan de wortel uitroeit. Met andere woorden, horen en reciteren van *rāsa-līlā* beschikken over een dermate verbazingwekkende kracht, dat de lust in het hart van de vertrouwensvolle *sādhaka* wordt vernietigd en dat hij *prema* krijgt. Hoewel deze twee gelijktijdig plaatsvinden, manifesteert de invloed van *prema* zich eerst en vanwege zijn effect worden alle wellustige verlangens van het hart verdreven.

Dus als gevolg van het horen en zingen van de vertellingen over het spel van Bhagavān krijgt men eerst *prema* voor de lotusvoeten van Bhagavān en daarna wordt het hart verlost van wellustige verlangens en andere besmetting. Met andere woorden, hij wordt volkomen zuiver, omdat *prema* niet zwak is, zoals de processen van *jñāna* en *yoga*. *Bhakti* is almachtig en hoogst onafhankelijk.

De woorden *hṛd-roga kāma* wijzen op het verschil tussen wellustige verlangens van het hart en de *kāma* in relatie tot Bhagavān. *Kāma*, die in relatie staat tot de Allerhoogste Persoon, heeft dezelfde aard als de nectar van *prema* (*premāmṛta svarūpa*), terwijl de wellustige verlangens van het hart precies het tegenovergestelde zijn. Daarom zijn deze twee intenties van elkaar verschillend. Dit wordt onderbouwd door het gebruik van de woorden *hṛd-roga kāma*.

Het woord *dhīra* betekent een *pañḍita*, of iemand die geleerd is in *sāstra*. Iemand die geen geloof hecht aan de uitspraak van dit vers en denkt, “Zolang de ziekte van wellust in

het hart aanwezig is, kan *prema* niet worden bereikt,” beschikt naar zeggen over een atheïstisch temperament. Iemand, die vrij is van een dergelijke dwaze atheïstische houding, heet een *paṇḍita*, of een nuchter persoon (*dhīra*). Per gevolg worden alleen degenen, die sterk vertrouwen hebben in de *sāstra*, als *dhīra* gekend. Degenen, die geen vertrouwen hebben in de uitspraken van de *sāstra*, zijn atheïsten en schoffeerders van de heilige naam. Dergelijke personen kunnen nimmer *prema* bereiken.

In het hart van de *sādhakas*, die heilig geloven in de uitspraken van *sāstra*, verschijnt vertrouwen door het horen van *rāsa-līlā* en andere vertellingen als gevolg ervan. Alleen in het hart van dergelijke trouwhartige toegewijden manifesteert *prema* zijn invloed als gevolg van het horen van *līlā-kathā*. Daarna worden lust en alle kwaad, die in het hart van de toegewijde aanwezig zijn, aan de wortel uitgeroeid.

Het commentaar van Śrīla Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura op *Śrīmad-Bhāgavatam* (10.47.59) is ook voor deze discussie relevant. Daarin wordt gezegd, dat *bhakti* de enige oorzaak is van hogere kwaliteiten, die in een individu worden aangetroffen. Soberheden, geleerdheid, kennis enzovoort zijn niet de oorzaak van superieure kwaliteiten. *Bhakti* is zelf hoogst excellent en verschijnt niet alleen in de meest uitzonderlijke individuen met alle goede kwaliteiten. In tegendeel, het kan zich zelfs manifesteren of aanwezig blijven in de meest vervloekte en verfoeilijke personen. Verder geeft *bhakti* door-en-door verdorven en gevallen personen alle goede kwaliteiten, waardoor ze het respect van iedereen waardig zijn en de hoogste en meest zeldzame associatie krijgen.

Om deze reden is de opvatting, dat Bhakti-devī het hart alleen binnengaat, nadat alle *anarthas*, *aparādhās*, lust en andere aandoeningen van het hart zijn verdreven, niet juist. In tegendeel, door de genade van Bhagavān of de toegewijden, of door trouwhartig *sādhana* en *bhajana* uit te voeren gaat deze zeldzame *bhakti* eerst het hart binnen en daarna worden alle *anarthas* automatisch opgelost – deze conclusie is zeer genoeglijk.

Dus alleen trouwhartige *sādhakas* met sterk geloof in de verklaringen van *sāstra*, *guru* en Vaiṣṇava's zijn bekwaam om de *līla-kathā* van *Śrīmad-Bhāgavatam* te horen, die van *rasa* verzadigd is. En omgekeerd, degenen die geloven, dat alleen *sādhakas*, die volkomen vrij zijn van *anarthas*, bekwaam zijn om het bovengenoemde spel te horen, zullen nooit vrij worden van *anarthas*, noch de bekwaamheid verwerven om te horen – zelfs niet na miljoenen levens.

Een ander punt ter overweging is, dat – indien dit argument wordt aanvaard – wij *sādhakas*, die nog onderhevig zijn aan *anarthas*, ofschoon ze over vertrouwen beschikken, nooit de heilige boeken zou mogen lezen of horen van *rasika* Gauḍīya Vaiṣṇava *ācāryas*, zoals Śrīla Sanātana Gosvāmī, Śrīla Rūpa Gosvāmī, Śrīla Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura en Śrīla Bhaktivinoda Ṭhākura. Onder die omstandigheden zouden we voor altijd gedepriveerd blijven van de uiterst confidentiële en verheven waarheden van *bhakti*, die door deze *ācāryas* tot uitdrukking zijn gebracht. Er zou geen mogelijkheid bestaan, dat de spruit van gretigheid naar *rāgānuga-bhakti* ooit in ons hart gaat ontwaken. Dan zouden we voor altijd worden afgeschermd van datgene, dat voorheen niet was gegeven, de *pre-*

ma-rasa van de meest vrijgevigē Śrī Śacī-nandana, de schenker van *kṛṣṇa-prema*. Wat zou de Śrī Gauḍīya Vaiṣṇava's, die hun toevlucht hebben gezocht bij Śrī Caitanya Mahāprabhu, dan onderscheiden van Vaiṣṇava's van andere *sampradāyas*?

Een derde punt ter overweging is het volgende. In Śrī *Caitanya-caritāmṛta* wordt het volgende vers geciteerd uit *Padyā-valī*,

*kṛṣṇa-bhakti-rasa-bhāvitā matiḥ
krīyatām̃ yadi juto pi labhyate*

*tatra laulyam api mūlyam ekalam̃
janma-koṭi-sukṛtair na labhyate*

Śrī *Caitanya-caritāmṛta* (*Madhya-līlā* 8.70)

Hier wijzen de woorden *laulyam api mūlyam ekalam* (zowaar de enige prijs is gretigheid) erop, dat deze hoogst zeldzame gretigheid zelfs niet kan worden opgewekt door vrome activiteiten verzameld over miljoenen en miljoenen levens. Hoe kan deze gretigheid dan worden verkregen? De woorden, *kṛṣṇa-bhakti-rasa-bhāvitā matiḥ* wijzen op iemand, wiens intelligentie of perceptie voor *kṛṣṇa-bhakti-rasa* is ontwaakt. Hier is de implicatie, dat door het trouwhartig horen van de vertellingen van het spel van Śrī Kṛṣṇa, dat verzadigd is van *rasa*, van de lippen van *rasika* Vaiṣṇava's, in wie *kṛṣṇa-bhakti-rasa* is verschenen, of door vol vertrouwen en aandachtig de literatuur over het spel van Śrī Kṛṣṇa te bestuderen, die door hen is gecomponeerd, deze gretigheid kan worden verkregen. Behalve dit is er geen andere manier.

Een ander argument, namelijk dat er op dit moment geen *sādhaka* is, die volkomen vrij van *anarthas* is en dat daarom

niemand bekwaam is en dat ook in de toekomst niemand bekwaam zal zijn, is volslagen onlogisch. Vrijheid van lust en andere *anarthas* is op zichzelf geen kwalificatie om in *rāgānuga-bhakti* binnen te gaan. Integendeel, gretigheid voor Bhagavāns *mādhurya* (bevalligheid) is de enige kwalificatie om *rāgānuga-bhakti* binnen te gaan. Noch bestaat er enige zekerheid, dat alleen door de routinematige inachtneming van de onderdelen van *vaidhī-bhakti* automatisch gretigheid voor *rāgānuga-bhakti* ontwaakt. Hiervan wordt nergens bewijs aangetroffen. Daarom is onze hoogste plicht het volgen van de intentie van de commentaren van de voorgaande *ācāryas* op de bovengenoemde verzen van *Śrīmad-Bhāgavatam*.

Door inspiratie van Zijn Goddelijke Genade Śrīla *guru-pāda-padma nitya-līlā-praviṣṭa om viṣṇupāda aṣṭottara-śata Śrī Śrīmad Bhakti Prajñāna Keśava Gosvāmī Mahārāja* en de herhaaldelijke verzoeken van vele toegewijden, die als hommeltes zijn, presenteer ik *Śrī Veṇu-gīta* aan de lezers vergezeld van een betekenisgeving van de commentaren van Śrīla Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura en Śrīla Jīva Gosvāmī respectievelijk genaamd *Sārārtha-darsinī* en *Śrī Vaiṣṇava-toṣaṇī*. Door met vol vertrouwen over dit onderwerp te lezen zal de gretigheid om binnen te gaan in *rāgānuga-bhakti* in het hart van trouwhartige toegewijden zeker ontkiemen. Dit is op zichzelf het enige doel van het menselijk leven.

Addendum Een

“De Verschijningsdag van Śrīla Bhaktisiddhānta Sarasvatī Ṭhākura Prabhupāda”

LEZING GEGEVEN IN DUITSLAND OP 21 FEBRUARI 2003
DOOR TRIDAṄḌISVĀMĪ ŚRĪ ŚRĪMAD
BHAKTIVEDĀNTA NĀRĀYAṆA MAHĀRĀJA

VANDAAG IS EEN ZEER GUNSTIGE DAG. Het is de heilige geboortedag van Śrīla Prabhupāda Bhaktisiddhānta Sarasvatī Gosvāmī Ṭhākura en tevens de Verdwijningsdag van Śrīla Gour Govinda Mahārāja. Vanavond gaan we hen verheerlijken, dus alle toegewijden dienen zich voor deze oproep gereed te houden.

Ik wil iets zeggen over de glorie van Śrī Bhaktisiddhānta Sarasvatī Prabhupāda. Als deze *mahā-puruṣa*, grote zelfgerealiseerde ziel, niet naar deze wereld was afgedaald, had niemand de betekenis van zuivere *bhakti* gekend. Niemand had de identiteit van Śrīla Bhaktivinoda Ṭhākura gekend, het

boek *Śrī Caitanya-caritāmṛta*, of de boeken en glorie van de Gosvāmī's.

Śrīla Bhaktivinoda Ṭhākura heeft ons twee juwelen gegeven. De ene is de heilige geboorteplaats van Śrī Caitanya Mahāprabhu. Hij heeft Gaura-dhāma gemanifesteerd. Voordat hij verscheen, wist niemand, waar Śrī Caitanya Mahāprabhu was geboren. Niemand wist waar Śrīdhāma Māyāpura eigenlijk lag. Het tweede juweel was Śrī Bhaktisiddhānta Sarasvatī Ṭhākura, die in de wereld en het universum de glorie van Śrī Caitanya Mahāprabhu, Śrī Nityānanda Prabhu, de *rūpānuga vicara-dhara* (de beginselen van de disciplinaire lijn van Śrīla Rūpa Gosvāmī) en de glorie van Śrī Śrī Rādhā en Kṛṣṇa heeft gepredikt. Vóór de geboorte van Śrīla Bhaktisiddhanta Sarasvatī Gosvāmī en Śrīla Bhaktivinoda Ṭhākura en na het verdwijnen van Śrīla Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura, Śrīla Narottama Ṭhākura, Śrī Śyāmānanda Prabhu, Srinivas Ācārya en vóór Śrīla Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura en Śrī Baladeva Vidyābhūṣaṇa was zuivere *bhakti* afgedekt. Door heel Śrī Vraja-dhāma en Śrī Navadvīpa-dhāma waren de ideeën van de *sahajiyās* verspreid. Hun invloed blies de boventoon en er waren nauwelijks ware Vaiṣṇava's.

In naam van Śrī Caitanya Mahāprabhu, Zijn filosofie en Zijn *prema-dharma* was het karakter van de *sahajiyās* gedegradeerd en uiterst zondig. Het leven met andermans weduwen, met hen dansen en zingen, sigaretten roken en wijn met hen drinken was hun idee van *parakīya* en *vaiṣṇava-dharma*. Vanwege hun invloed wilden geleerde en aristocratische personen zelfs niet de naam “Gauḍīya Vaiṣṇava's” horen, laat staan hen volgen. Ze haatten Gauḍīya Vaiṣṇava's in de wereld

en in het universum. Er zijn elf *sahajiyā* groepen, zoals *gauranagari*, *sakhī-bekhi*, *Aul Baul*, enzovoort. In India was weduwen-*bhajana* hun belangrijkste functie. Ze hielden hun leven in stand door professionele *kīrtanas* bij begrafenissen uit te voeren. Na het volgen van een dood lichaam en gezang ontvingen ze een donatie van de nabestaanden. Ware *vaiṣṇava-dharma* is volkomen zuiver, maar alle aristocraten gingen het haten en waren daardoor in gevaar.

Op dat moment verscheen Śrī Bhaktisiddhānta Sarasvatī Prabhupāda in Śrī Jagannātha-dhāma als de zoon van Śrīla Bhaktivinoda Ṭhākura. Hij werd geboren met allerlei symptomen van de *mahā-puruṣa*, zoals natuurlijke *tilaka*-tekens op zijn lichaam en de indrukken van *kanti-mālā*. Śrīla Bhaktivinoda Ṭhākura zei tegen zijn vrouw Bhagavati-devī, “Hij is geen gewone jongen. Een gewone jongen kan deze natuurlijke *tilaka*-tekens, *kanti-māla* en andere tekenen niet dragen. Hij is geboren in Jagannātha Purī en ik heb gebeden aan Vimala-devī, de metgezellin van Śrī Jagannātha. Hij is door Haar genade gekomen. De Ṭhākura gaf deze jongen daarom de naam Vimala Prasāda. Prasāda betekent genade.

Na zes maanden was de baby gereed voor zijn *anna-prasanna mahotsava* (graanceremonie, waarin de baby voor het eerst graan, of zoete rijst, wordt gevoerd). Op hetzelfde moment had het Jagannātha Karfestival plaats. De drie karren, die Jagannātha, Baladeva en Subhadra vervoerden, stonden in processie en hadden drie dagen voor het huis van Śrīla Bhaktivinoda Ṭhākura stilgestaan. De Ṭhākura was de organisator van het hele festival. Zonder enig probleem of belemmering kon hij daarom zijn zoon op de kar zetten en plaatste

hem vóór Jagannātha-deva. Hij pakte daar een beetje *prasādam* en stopte het in de mond van Vimala Prasāda, toen de bloemenkrans van de hals van Jagannātha op het hoofdje van de baby viel. Het is een heel goed teken, wanneer de bloemenkrans van het Godsbeeld op die manier naar beneden valt, want het betekent, dat de ontvanger wordt gezegend door de genade van Śrī Jagannātha, Śrī Govinda-deva, Śrī Gopīnātha, of een andere Godheid. Dit gebeurde ook met Śrī Caitanya Mahāprabhu Zelf. Op die manier werd de *anna-prasana mahotsava* van Vimala Prasāda gevierd.

Geleidelijk groeide hij op. Toen hij een jongetje van vijf jaar was, gaf Śrīla Bhaktivinoda Ṭhākura hem zelf *harināma* en de *arcana mantra* voor Śrī Kurmadeva. Hij ging allerlei dingen leren. Hij was altijd bij Śrīla Bhaktivinoda Ṭhākura en droeg zijn vaders *Śrī Bhakti-rasāmṛta-sindhu*, *Śrī Ujvala-nilamani*, *Śrī Caitanya-caritāmṛta* en andere boeken op zijn hoofd, wanneer hij hem vergezelde naar diverse plaatsen voor predikwerk of lezingen. Dus vanaf het begin van zijn leven kwamen er hele goede *saṁskāras* naar hem toe. Dit was natuurlijk zijn *naravata-lilā* (menselijk spel), want hij was in feite de eeuwige metgezellin van Śrī Varṣabhanavi-devī *dayitaya*, dierbaar aan Varṣabhanavi, Śrīmatī Rādhikā. *Kṛṣṇa-pres-thaya*. Kṛṣṇa heeft zoveel liefde en genegenheid voor de *mañ-jarīs*, de meest dierbaren van Śrī Varṣabhanavi-devī.

Gaura-vani-pracarine. Wat is de betekenis van *gaura-vani*? Dit bijvoeglijk naamwoord is ook gebruikt in de *praṇāma mantra* van Parama-pujyapāda Śrīla Bhaktivedānta Svāmī Mahārāja, maar we gaan er niet diep genoeg op in om de betekenis erin te ontdekken. *Gaura-vani* wijst op hetgeen Gaura

(Sacinandana Gaurahari) heeft gepredikt en datgene, dat Hij in het hart van Śrīla Rūpa Gosvāmī legde – de verheerlijking van het gevoel van de *gopīs* en Śrīmatī Rādhikā. Gauracandra zei, “O Nityānanda, O Haridāsa Prabhu, jullie moeten van deur naar deur gaan en prediken, ‘*Bolo Kṛṣṇa, bhaja Kṛṣṇa, karo Kṛṣṇa*’ (chant Kṛṣṇa’s naam, vereer Hem en dien Hem). Dit is *Gaura-vani*. Dit is ook hetgeen Hij besprak met Śrī Rāya Rāmananda en Śrī Svarūpa Dāmodara in de Gambira, vooral Zijn verborgen openbaring van de betekenis van *ceto-darpaṇa-digdarsinī-vṛtti-marjana, yugayitam nimesena caksusa pravrsayitam* en *aslisya vā pada-ratam*. Dit is *Gaura-vani*. Het is ook de liefde en genegenheid, die wordt uitgelegd door Śrīla Rūpa Gosvāmī in *Śrī Bhakti-rasāmṛta-sindhu, Sri Ujjvala-nilamani, Śrī Vidagda-mādhava* en *Śrī Lalitā Mādhava*. Dit is *Gaura-vani*.

Onze hele *paramparā* is uit Goloka Vṛndāvana naar deze wereld neergedaald en Śrī Bhaktisiddhānta Sarasvatī Ṭhākura was een van de meest vooraanstaande *ācāryas*. Als hij niet was gekomen, was alles overgaan op sahajiïsme, waarvan alle filosofie *asat-sampradāya* is.

Als men zijn *gurudeva* niet dient, als men geen sterk vertrouwen heeft in zijn *gurudeva* en als hij zijn gedachtenlijn niet volgt, moet een dergelijk persoon *sahajīya* zijn; en dit gebeurt tegenwoordig. We zijn aan het prediken en daarom worden ze enigszins afgeremd, maar ik weet niet, wat er gaat gebeuren, nadat ik de wereld heb verlaten. Er komt een zeer gevaarlijk stadium aan.

Veel toegewijden van ISKCON hebben Śrīla Bhaktivedānta Svāmī Mahārāja, hun *guru*, Śrīla Prabhupāda, verlaten en

zijn naar Rādhā-kuṇḍa gegaan. Waarom? Ze wilden *aṣṭa-kāliya-līlā* herinneren als goopis – niet *gopīs*, maar goopis – en voor deze overtreding gingen ze naar de hel. Ze zijn “*bābājis*” geworden. Ze houden twee, drie of vier weduwen bij zich en gaan hun “*parakīya-bhajana*” proeven. Ik ken er niet alleen twee, of drie, of vier, maar zoveel. Ze willen springen – geen *bhakti-yoga* praktiseren. Ze willen *gopī* zijn door twee cent te betalen aan een of ander bogus figuur, die hen *siddha-deha* “geeft”, de geperfectioneerde persoonlijke identiteit, en die figuur zegt tegen hen, “Jij bent een *gopī*.” Ze geven een naam en alle andere informatie van die “*gopī*”. Dergelijke “discipelen” dromen dan na enige tijd te zijn verzonken in het meest vertrouwelijke spel van Śrī Śrī Rādhā en Kṛṣṇa in de *kuñjās*. Ga alsjeblijft niet proberen te doen wat zij doen – ga niet die richting uit.

Er zijn een paar personen met een slecht karakter uit de Gauḍīya Maṭha gezet, die ook naar Rādhā-kuṇḍa zijn gegaan om *bābāji* in die *asat-sampradāya* te worden. Dergelijke losbandige karakters of ongekwalificeerde personen beelden zich in verzonken te zijn in de *aṣṭa-kāliya-līlā* van Rādhā en Kṛṣṇa in Hun middernacht en eind-van-de-nacht spel - *nisan-ta-līlā*. Tijdens die episode ontmoeten Rādhā en Kṛṣṇa elkaar in een *kuñja*. Als Ze alleen zijn, half naakt en elkaar kussen, wat gaat die “mediterende” dan denken? Er komen zinnelijke gedachten zijn hoofd binnen. Hij is gebonden op deze manier te denken en dat is verkeerd. Rādhā-Kṛṣṇa *līlā* is bovenzinnelijk. Alleen een heilig persoon, zoals Śrī Śukadeva Gosvāmī, die vanaf zijn geboorte *brahmācari* was, of zoals Nārada Gosvāmī, een bevrijde ziel, of zoals Śrī Śaṅkara, die een ideale

persoonlijkheid is, kunnen de juiste gedachten hebben over *aṣṭa-kāliya-līlā*.

Je moet dergelijk spel *praṇāma* aanbieden en proberen *bhakti-yoga* te praktiseren, zoals onze voorgaande *ācāryas* ons hebben geleerd. Begin geleidelijk aan de wortel van de boom, word dan gekwalificeerd om te klimmen en bereik tenslotte de top. Dan kun je de vruchten plukken. Wat ga je anders krijgen? Niets anders dan deze bogus ideeën. Probeer Śrīla Bhaktisiddhānta Sarasvatī Prabhupāda te volgen en onze Gurudeva Śrī Śrīmad Bhakti Prajñāna Keśava Gosvāmī Mahārāja en Śrīla Bhaktivedānta Svāmī Mahārāja. Anders word je zoals die misleide figuren en dan ga je ook naar de hel.

Śrīla Bhaktivinoda Ṭhākura stuurde zijn zoon naar een Sanskriet universiteit en op de leeftijd van twaalf of zoiets behaalde hij een graad in astrologie en kreeg de titel Siddhānta Saravati. Hij was in heel Bengalen kampioen in astrologie geworden en daarom hebben alle verheven *paṇḍitas* (degenen die geleerd zijn in de geschriften) en wetenschappers hem die titel gegeven. Soms echter versloeg Śrīla Sarasvatī Ṭhākura de stellingen van zijn docenten en daarom is hij van dat college weggelopen. Onze Gurudeva heeft ook de universiteit verlaten. Ze zijn alletwee vertrokken, want ze konden niets van die leraren daar leren.

In die tijd was Asutosa Mukarji gouverneur van Bengalen. Toen de Indiase regering door de Britten werd bestuurd, hebben de Britten hem als gouverneur aangewezen. Hij was zeer gekwalificeerd. Hij heeft de Universiteit van Calcutta gesticht en daar had hij een leerstoel voor Śrī Bhaktisiddhānta Sarasvatī Ṭhākura gereserveerd. Hij verzocht hem, “Oh, kom als-

tublieft bij ons als hoofd van de afdeling. Weest u bestuurs-
hoofd. U bent hiervoor het best gekwalificeerd.” Sarasvatī
Ṭhākura antwoordde, “Ik ben niet naar deze wereld gekomen
om sterren te tellen. Ik ben ook niet gekomen om de zandkor-
rels op aarde te tellen. Ik kan niet aan uw wens voldoen.” Zo-
lang Śrīla Bhaktisiddhānta Sarasvatī in deze wereld is geble-
ven, werd die aanstelling voor hem opengehouden, maar hij
heeft hem nooit geaccepteerd.

Toen dacht Śrīla Bhaktivinoda Ṭhākura, “Wat moet ik voor
die jongen doen?” Hij vestigde een medisch consultatiebu-
reau, een apotheek, en zei tegen zijn zoon, “Blijf hier en houd
de zaak in stand, zodat er geen verliezen zijn.” Śrīla Prabhu-
pāda Sarasvatī Ṭhākura ging dat doen, maar de apotheek mis-
lukte en de vader vroeg zich wederom af, wat hij moest doen.

Er was in die tijd een koning in India, die koning was van
Kashim Bazar en een boezemvriend van Śrīla Bhaktivinoda
Ṭhākura. Hij zei tegen de Ṭhākura, “Ik wil een leraar voor
mijn zoon hebben. Na mij wordt hij koning, dus ik wil een
leraar voor hem hebben.” Śrīla Bhaktivinoda Ṭhākura ant-
woordde, “We kunnen het proberen; ik zal mijn zoon zeggen,
dat hij hem moet onderwijzen.” In die tijd was het honorari-
um zeer hoog. Śrīla Sarasvatī Ṭhākura ging naar de koning om
zijn zoon les te geven. Hij leerde hem, dat de hele wereld sa-
men met alle *sandhis* en *samas*, de omloop van de maan, een
uitspannel is van Kṛṣṇa en niet-verschillend is van Hem. Hij
onderwees zoals Mahāprabhu onderwees, toen Hij docent was
in Navadvīpa. Na enige tijd was de jongen geleerd en een we-
tenschapper in Vaiṣṇava filosofie. Het gevolg was, dat hij on-
hecht raakte. Hij was niet zoals jullie. Velen van jullie hebben

zestien of twintig jaar zitten luisteren, maar zijn nooit onthecht geraakt. De prins daarentegen, die door Śrīla Sarasvatī Ṭhākura werd onderwezen, raakte onthecht van werelds plezier.

De moeder van de jongen raakte van streek en zei tegen haar echtgenoot, de koning, “Je hebt maar één zoon en jij wilt van hem een *sannyāsī* maken? Jouw enige zoon? Ik wil dit niet. Als je op deze manier doorgaat, neem ik vergif in en ga ik sterven.” Toen raakte de koning op zijn beurt van streek en vroeg aan Śrīla Bhaktivinoda Ṭhākura, “Wat moet ik doen? Śrīla Bhaktivinoda Ṭhākura antwoordde, “Ik zal tegen mijn jongen zeggen, dat hij naar huis moet terugkeren.” De koning zei, “Ik blijf jou hetzelfde honorarium geven, dat je tot nu toe hebt gekregen, maar die jongen moet vertrekken.”

De koning had een zeer grote bibliotheek en Śrīla Sarasvatī Ṭhākura Prabhupāda is al die boeken daar gaan bestuderen – alle boeken van de Gosvāmī’s, *Śrīmad-Bhāgavatam*, *Brahmasūtra*, boeken van de andere *sampradāyas* enzovoort. Ofschon hij hun inhoud reeds kende, bestudeerde hij die boeken om ons een voorbeeld te geven. Heel snel, in een of twee jaar, heeft hij die studie afgerond. Daarna keerde hij naar huis terug en Śrīla Bhaktivinoda Ṭhākura nam opnieuw in overweging, welke bezigheid voor zijn zoon goed zou kunnen zijn. Hij kocht een stuk grond in Māyāpura vanaf Jagannātha Bhava, het huis van Sacinandana, Yogapitha, Candrasekara Bhavan en verder. Hij gaf dat hele areaal aan Śrīla Bhaktisiddhānta Sarasvatī Ṭhākura, die toen *bhajana* ging doen in Svarūpa Ganja. Śrīla Bhaktivinoda Ṭhākura zei tegen hem, “We hebben met de hulp van Śrīla Jagannātha dāsa Bābāji Mahārāja

de geboorteplaats van Mahāprabhu ontdekt en nu moet jij hem verheerlijken.”

Śrīla Sarasvatī Ṭhākura maakte toen een hut, waar Śrī Gau-racandra, Śrīmatī Viṣṇupriyā, Śrīmatī Lakṣmīpriyā en Pañca-tattva stonden en zijn vader gaf hem de opdracht, “Jij moet in de hut van de Godsbeelden *arcana* uitvoeren en je kunt jezelf instandhouden door van Śrī Kṛṣṇa afhankelijk te zijn, terwijl je Zijn verering en dienst uitvoert.”

Zoals jullie misschien weten, heeft een vader over het algemeen niet veel fidusie in de intelligentie en de capaciteiten van zijn jongen. Onze Guru Mahārāja beschouwde ons zijn babies en dacht, “Wat gaan ze doen?” Hij zei tegen ons, dat hij deze Gauḍīya Maṭha van stenen had gebouwd en voegde eraan toe, “Nadat ik uit deze wereld ben vertrokken en jullie jezelf niet in stand kunnen houden, kunnen jullie deze stenen verkopen en in leven zien te blijven.” Śrīla Bhaktivinoda dacht er ook zo over, “Mijn baby is hetzelfde, als toen hij jong was.”

Śrīla Prabhupāda predikte echter snel in heel Bengalen. Hij ging de Navadvīpa-dhāma *parikramā* en *karttika-parikramā* organiseren. Na enige tijd gaf hij *sannyāsa* aan zeer gekwalificeerde discipelen, die nog praktisch jongens waren. In die tijd waren Puṅjapāda Bon Mahārāja, Puṅjapāda Śrīdhara Mahārāja, Puṅjapāda Vikanas Mahārāja, Puṅjapāda Auduloumi Mahārāja en vele anderen nog maar 25, 26 of 27 jaar oud en zij waren van heel Bengalen of heel India de *crème de la crème*. Ze waren de hoogste klasse. Hij haalde hen naar zich toe, gaf hen *brahmacarya* en *sannyāsa* en stichtte de Śrī Caitanya Maṭha.

Wat betekent het woord “*maṭha*”? “*Maṭhanti vasanti satraḥ.*” Het is een plek, waar studenten studeren onder leiding van hun Gurudeva. Het is hetzelfde als de *gurukulas* uit vroeger tijden, waar jongens studeerden en in allerlei soorten *siddhānta* zeer gekwalificeerd werden. Śrīla Sarasvatī Ṭhākura heeft dit ingesteld. Hij gaf ook *brahmacarya* aan zoveel prachtige jongens en op die manier predikte hij snel over heel India.

Na enige tijd wilde hij, dat zijn religie van Śrī Caitanya Mahāprabhu ook naar het Westen zou gaan en hij gaf die inspiratie aan Śrīla Bhaktivedānta Svāmī Mahārāja – Śrī Abhaya Caranaravinda. Met zijn genade ging Parama-pujyapāda Śrīla Svāmī Mahārāja naar het buitenland en predikte in slechts enkele jaren in de hele wereld. Hij stichtte predikcentra en vertaalde en publiceerde vele boeken, die op hun beurt werden vertaald in alle grote wereldtalen.

Jullie zijn met zijn genade gekomen en de wortel van die genade is die van Śrīla Bhaktisiddhānta Sarasvatī Gosvāmī Ṭhākura.

Addendum Twee

“Boycot de Sahajiyā Bābājīs”

EEN LEZING GEGEVEN IN NEDERLAND OP 10 JUNI 2001

DOOR TRIDAṄḌISVĀMĪ ŚRĪ ŚRĪMAD

BHAKTIVEDĀNTA NĀRĀYAṆA MAHĀRĀJA

IK WIL IETS UITLEGGEN, ZODAT JULLIE erg voorzichtig worden. Ik krijg vragen over de boeken, die worden gepubliceerd door de *bābājīs* van Vraja. Ze aanvaarden Śrī Caitanya Mahāprabhu, Śrī Nityānanda Prabhu en Śrī Śrī Rādhā-Kṛṣṇa Yugala. Ze hebben niet hun eigen boeken geschreven. Ze pakken alleen boeken, zoals *Stava-mālā* van Śrīla Rūpa Gosvāmī, *Stavavali* en *Vilāpa Kusumāñjali* van Śrī Raghunātha dāsa Gosvāmī, *Rādhā-rāsa-sudhanidhi* van Śrī Prabhodānanda Sarasvari en andere boeken van de Gosvāmī’s. Ze vertalen de uitleg van onze Gosvāmī’s eenvoudig van het Sanksriet in het Bengaals. Alles lijkt goed te zijn. Jullie moeten echter weten, welke de gebreken van deze *bābājīs* zijn en heel voorzichtig zijn. Jullie moeten

hun gebreken zorgvuldig in je hart houden en in je notitieboek zetten. Allereerst accepteren ze niet, dat de Gauḍīya Vaiṣṇava Sampradāya een van de *sakhas*, takken, van de Brahma-Madhva Sampradāya is, terwijl dit duidelijk uiteen is gezet door Śrī Kavi Karnapura, Śrīla Jīva Gosvāmī en toen door Śrī Baladeva Vidyābhūṣaṇa Prabhu. Dit is ook uitgelegd door Śrīla Bhaktivinoda Ṭhākura, Śrī Bhaktisiddhānta Sarasvatī Ṭhākura, door mijn Gurudeva, Śrī Śrīmad Bhakti Prajñāna Keśava Gosvāmī Mahārāja en door Śrīla Bhaktivedānta Svāmī Mahārāja.

Ten tweede, ze denken, dat Śrī Prabhodānanda Sarasvatī en Prakāśānanda Sarasvatī dezelfde persoon zijn, terwijl er zoveel verschil tussen hen bestaat. Dit kan niet waar zijn. Gaat iemand van de Rāmānuja Sampradāya vallen om een *māyāvādī* te worden, zoals Prakāśānanda Sarasvatī, om daarna weer Prabhodānanda Sarasvatī te worden, die zo verheven was, dat hij de *guru* van Śrīla Gopāla Bhaṭṭa Gosvāmī werd? Dit idee is absurd. Prabhodānanda Sarasvatī en Prakāśānanda Sarasvatī waren tijdgenoten. Gaat dezelfde persoon heen en weer van Vaiṣṇava in Zuid-India, naar *māyāvādī* en dan weer terug naar Vaiṣṇava in Vṛndāvana, waar hij opnieuw een *māyāvādī* wordt? Śrī Bhaktisiddhānta Sarasvatī Ṭhākura heeft hierover helder geschreven en grote geschiedkundigen en onderzoekswetenschappers hebben ook het idee afgewezen, dat ze dezelfde persoon zijn.

Ten derde, ze geven geen gepaste eer aan Śrīla Jīva Gosvāmī en dit is een hele grote blunder. Dit is een vitaal punt. Ze zeggen, dat Jīva Gosvāmī *svakīya-bhāva* voorstaat, dat hij nooit *parakīya-bhāva* heeft gesteund en dat hij zich tegen de-

parakīya-bhāva heeft verzet. Ze zeggen, dat hij in zijn uitleg van *Śrīmad-Bhāgavatam* en *Brahma-saṁhitā* en in zijn eigen boeken, zoals *Gopāla-campu* en vooral in zijn *Śrī Ujjvala-nilamāṇi-tika*, tegen *parakīya-bhāva* heeft geschreven. Dit is hun grootste blunder. We aanvaardden hun uitspraken totaal niet.

Śrīla Jīva Gosvāmī was *rūpānuga*, een zuivere volgeling van Śrīla Rūpa Gosvāmī en Śrī Rūpa Mañjarī. Alleen voor sommige toegewijden, die in die tijd niet bijster gekwalificeerd waren, beginnelingen, die niet wisten wat *parakīya-bhāva* was – en zelfs in Vraja zijn er zovelen als zij – leek hij *svakīya-bhāva* te begunstigen. Hij deed dat voor bepaalde volgelingen, zodat ze tenslotte tot *vidhi-mārga* (verering volgens de regels en principes van *Nārada-pañcarātra*) zouden komen. Voor deze groep heeft Jīva Gosvāmī geschreven, alsof hij *svakīya-rāsa* steunde. Hij wilde, dat ze hierdoor gekwalificeerd werden en daarna in het gevoel van *parakīya* zouden komen. Voor gekwalificeerde personen heeft hij geschreven, dat *parakīya-bhāva* zich in Vraja bevindt en *svakīya-bhāva* in Dvāraka. Hij heeft zich hierover helder uitgelaten en heeft dit aanvaard. Hij kan nooit ingaan tegen de leer van Śrīla Rūpa Gosvāmī, Śrīla Sanātana Gosvāmī en Śrī Caitanya Mahāprabhu. Hij kan dat nooit doen. Hij was een volgeling van hetzelfde basisidee van *parakīya-bhāva* als Rūpa Gosvāmī. Alleen voor sommige ongekwalificeerde personen heeft hij andersom geschreven, maar de *bābājīs* van Vraja kunnen dit niet in overeenstemming brengen. Ze zijn in onwetendheid. Ze kwamen in oppositie tegen Śrīla Jīva Gosvāmī en kozen de zijde van Śrīla Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura, ondanks het

feit, dat er geen enkel strijdpunt tussen Jiva Gosvāmī en Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura bestaat.

Wat Jiva Gosvāmī ook schreef voor het welzijn van die ongekwalificeerde volgelingen, is in overeenkomst met *tattva-siddhānta*, beproefde filosofische waarheden. Hij schreef dat de *gopīs* op basis van *tattva kṛṣṇa-svakīya* zijn.

*ānanda-cinmāya-rāsa-pratibhavitabhis
tabhir ya eva nija-rūpataya kalabhiḥ
goloka eva nivasaty akhilātma-bhuto
govinda ādi-puruṣam tam aham bhajami*

Brahma-saṁhitā

Ik vereer Govinda, de oorspronkelijke Godheid, die in Zijn eigen gebied, Goloka, verblijft met Rādhā, die lijkt op Zijn eigen spirituele gedaante en het extatische vermogen (*hlāḍinī*) belichaamt. Hun metgezellen zijn Haar vertrouwelijke vriendinnen, die extenties van Haar gedaante belichamen en beschikken over en doordrongen zijn van eeuwig zegenrijke, spirituele *rasa*.

Nija-rupataya kalabhiḥ. De *gopīs* zijn Kṛṣṇa's kracht. In de ogen van *tattva-siddhānta* kunnen ze niet *parakīya* zijn. Ze zijn hetzelfde als Kṛṣṇa. Ze zijn de macht van Kṛṣṇa. Ze zijn ook niet de vrouwen van *gopas*, koeheders, van Vṛndāvana. Ze zijn allemaal geliefden van Kṛṣṇa en ze zijn niet-verschillend van Hem. Dus op basis van *tattva* zijn ze *svakīya*. (*Sva* betekent 'eigen' en *kiya* betekent *sampatti*, rijkdom.) Dit betekent, dat ze van Kṛṣṇa zijn, Kṛṣṇa's eigen, en ze zijn Zijn vermogen. Śrīla Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura heeft geschreven in de lijn van *rāsa-siddhānta* of *rāsa-tattva*. In *rāsa-tattva* heeft Yogamāyā geregeld, dat zowel de *gopīs* als Kṛṣṇa denken, dat de

gopīs met andere *gopas* zijn getrouwd en daarom hebben ze een overspelige relatie met Kṛṣṇa als maîtresses. Als dit niet zodanig was geregeld, zou er in het geheel geen *rasa* zijn. (*Para* betekent ‘grootste’, de eigen grootste rijkdom, en het betekent ook ‘een ander’, andermans rijkdom. Daardoor is de betekenis zowel in *tattva-siddhānta* als *rasa-siddhānta* op harmonieuze wijze met elkaar in overeenstemming.)

Śrīla Rūpa Gosvāmī heeft al deze dingen uitgelegd, vooral in *Ujjvala-nilamaṇī*, maar ook in zijn andere boeken. De *gopīs* zijn Kṛṣṇa's eigen vermogen, maar ten behoeve van *rasa* wordt gezegd, dat ze *parakīya* zijn. Wat is *parakīya*? Er zijn twee principes: *ātmā-rasa* en *para-rasa*, of *eka-rasa* en *aneka-rasa*. Kṛṣṇa is *eka-rasa* or *ātmā-rasa*. Hij is één *rasa*. Met andere woorden, Hij is de complete belichaming van *rasa*. Hij is *ātmārāma* en *āptakāma*. Hij is altijd volkomen en voldaan in Zichzelf. Hij heeft van niemand iets nodig om gelukkig te zijn. De *gopīs* zijn Zijn eigen vermogen.

Śakti-saktimatayor-abheda. *Śakti*, de energie, en *śaktimān*, de eigenaar van die energie of dat vermogen, zijn beide één. Ze zijn identiek. Ofschoon Kṛṣṇa over deze eigenschap beschikt, is Hij ook *para-rasa*. *Para-rasa* betekent, dat de *gopīs* *vaishisteya* zijn, dat wil zeggen, ze hebben ook een specialiteit, die hen van Kṛṣṇa onderscheidt. Hoewel ze een onderdeel van Kṛṣṇa zijn, terwijl ze één met Hem zijn, is hun specialiteit, dat ze Hem met het gevoel van *rasa* dienen. Kṛṣṇa is de ontvanger en zij zijn het reservoir van liefde en genegenheid. Kṛṣṇa wil ook hun gevoel proeven. *Aneka-rasa* of *para-rasa* is de *rasa* van de *gopīs* en Kṛṣṇa wil die *rasa* op diverse manieren proeven. Die *rasa* heeft de vorm van *parakīya-rasa* en dit

is de betekenis van *parakīya-rasa* – niets anders. Dit is een zeer hoge klasse filosofische begripsvorming en Śrīla Bhakti-vinoda Ṭhākura heeft al deze waarheden uitgelegd.

Dus Śrīla Jīva Gosvāmī heeft geen andere opvatting dan Śrīla Rūpa Gosvāmī. Ze hebben precies dezelfde mening. Śrīla Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura heeft aangetoond, dat Jīva Gosvāmī zich in *parakīya-bhāva* bevond en dat hij *Śrīmad-Bhāgavatam* en *Ujjvala-nīlamani* aanvaardde.

[In zijn eigen *Ujjvala-nīlamani tika* heeft Śrīla Jīva Gosvāmī geschreven, “*svecchaya likitam kincit, atra kincid parecchaya* – ik heb enkele dingen naar mijn eigen wens geschreven en sommige dingen naar de wens van anderen. De onderdelen, die consistent zijn, waarin *svakīya* en *parakīya* met elkaar in overeenstemming zijn gebracht en zich in de lijn van Rūpa Gosvāmī bevinden, zijn mijn wens en de onderdelen, die niet in overeenstemming zijn gebracht, zijn geschreven naar de wens van anderen.”]

Ik heb over al deze onderwerpen geschreven in mijn boek, *Prabandha Pañcakam – Vijf essentiële essays*. Jullie moeten proberen deze zaken helemaal te kennen. De *bābājīs* zeggen, dat we geen tak zijn van de lijn van Mādhvācārya. Ze zeggen dat Mādhvācārya een andere opvatting heeft dan de Gauḍīya Vaiṣṇava’s. Maar dit is helemaal verkeerd. Wij hebben zoveel specialiteiten, die zich in de lijn van Mādhvācārya bevinden.

Ze zeggen ook, dat Śrī Caitanya Mahāprabhu een *māyāvādī* moet zijn, omdat Hij *sannyāsa* van Keśava Bhārati, een *māyāvādī*, heeft genomen. Dit accepteren we niet. De eigenlijke *guru* van Mahāprabhu was Īśvara Purīpāda. Hij nam alleen *veśa*, rode kleding, van Keśava Bhārati en daarin schuilt geen

kwaad. Mādhvācārya deed dit en Rāmānujācārya eveneens. Op deze manier kan *sannyāsa* worden genomen.

[Een ander punt is als volgt. Śrī Mādhvācārya heeft *sannyāsa* van Acyutaprekṣa aanvaard, die ook een *kevalādvaita-vādī* was. Stel voor, dat we de mening van de tegenpartij aanvaarden alleen omwille van het argument. Als Mahāprabhu in dat geval een *kevalādvaita-vādī sannyāsī* is, is op basis van dezelfde logica Śrī Mādhvācārya dat ook. Wat is dan de belemmering voor Śrīman Mahāprabhu om Zich in de Mādhva Sampradāya te bevinden, als beiden de *advaitavāda* van de *sampradāya* van Śaṅkara hebben aanvaard? Dan is er nog een tweede punt. Śrī Mādhvācārya heeft *eka-daṇḍa* (een enkelvoudige staf van verzaking) aanvaard volgens de gebruiken en reguleringen van de Śaṅkara Sampradāya. Het zou logischerwijs consistent zijn te zeggen, dat Śrī Caitanya Mahāprabhu zijn ideale voorbeeld heeft gevolgd en ook *eka-daṇḍa sannyāsa* heeft aanvaard van een *sannyāsī* in de Śaṅkara Sampradāya, namelijk Śrī Keśava Bhārati. Hieruit blijkt duidelijk, dat Gauḍīya Vaiṣṇava's zich in de lijn van Śrī Mādhvācārya bevinden (uit: *Śrī Pabandha Pañcakam – Vijf essentiële essays*).]

[In de tijd van Śrī Caitanya was de invloed van Śaṅkarācārya erg sterk. Mensen dachten, dat men alleen *sannyāsa* kon aanvaarden in de disciplinaire opvolging van Śaṅkarācārya. Śrī Caitanya had Zijn missionaire activiteiten kunnen uitvoeren als *grhastha*, maar Hij vond het huishoudelijke gezinsleven een belemmering voor Zijn missie. Daarom besloot Hij de wereldverzakende levensorde, *sannyāsa*, te nemen. Aangezien Zijn aanvaarding van *sannyāsa* ook was ontworpen om de aandacht van het publiek te trekken, nam Śrī Caitanya, die

de sociale conventie niet in de war wilde sturen, de wereldverzakende levensorde van een *sannyāsī* in de disciplinaire opvolging van Śaṅkarācārya, hoewel *sannyāsa* ook in de Vaiṣṇava Sampradāya werd gesanctioneerd (*Śrī Caitanya-caritāmṛta, Ādi-līlā* 3.34, Purport).]

Mahāprabhu nam echter *gopāla-mantra* en andere *mantras* van Īśvara Purīpāda. Śrīla Bhaktivinoda Ṭhākura, Śrīla Rūpa Gosvāmī en Śrīla Jīva Gosvāmī hebben dit aanvaard – dat Śrī Caitanya Mahāprabhu geen *māyāvādī* was. Śrī Mādhvācārya Purīpāda nam ook *sannyāsa* van een *māyāvādī*, maar hij nam *dīkṣā* initiatie in de lijn van Mādhva en Lakṣmīpati Tīrtha was zijn *guru*.

We bevinden ons dus in één lijn. Er bestaat enig gering verschil in *upasana-mārga*, maar op basis van *tattva* zijn we allemaal dezelfde. Śrī Baladeva Vidyābhūṣaṇa Prabhu heeft hierover zeer helder geschreven en de opvatting van Kavīkarnapura is ook, dat we ons in de Madhva Sampradāya bevinden. Hij heeft er zelfs een *śloka* over geschreven.

Een ander punt is, dat de *bābājīs* niet accepteren, dat Śrī Baladeva Vidyābhūṣaṇa zich in de Gauḍīya Vaiṣṇava lijn bevindt. Ze verzetten zich met kracht hiertegen. Als Baladeva Vidyābhūṣaṇa Prabhu zich buiten onze Gauḍīya Sampradāya bevindt, wie is dan onze redding geweest? Hij ging naar Galtā Gaddī in Jaipur en versloeg de Śrī Vaiṣṇava's. Hij vertelde hen, dat Śrīmatī Rādhikā aan de linker zijde van Kṛṣṇa dient te staan. Hij schreeft een commentaar op de *Vedānta-sūtra*, genaamd *Govinda-bhasya*, en dat commentaar is aanvaard geworden als de Gauḍīya-bhasya (commentaar dat de Gauḍīya Sampradāya vertegenwoordigt).

[Wat ons betreft in de Madhva-Gauḍīya Sampradāya, hebben onze ācāryas *Śrīmad-Bhāgavatam* aanvaard als het natuurlijke commentaar op *Brahma-sūtra*. De Gauḍīya Sampradāya heeft nooit een commentaar op de *Brahma-sūtra* (*Vedānta-sūtra*) geschreven, omdat zij en Caitanya Mahāprabhu hadden aanvaard, dat *Śrīmad-Bhāgavatam* een natuurlijk commentaar is, omdat dit werk eveneens door Vyāsadeva, de oorspronkelijke auteur van *Brahma-sūtra*, werd geschreven. Als de auteur zijn eigen commentaar schrijft, is er geen behoefte aan een nieuw exemplaar. Dit boek is de Gauḍīya Vaiṣṇava *siddhānta*. Enige tijd geleden werd de Gauḍīya Sampradāya door de Śrī Sampradāya in Jaipur uit gedaagd, omdat de Gauḍīya Sampradāya niet over een commentaar op de *Vedānta-sūtra* zou beschikken. Śrīla Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura werd uitgenodigd om in die bijeenkomst aanwezig te zijn, omdat hij de oudste Vaiṣṇava geleerde was. Hij woonde toen in Vṛndāvana en omdat hij op hoge leeftijd was, heeft hij Baladeva Vidyābhūṣaṇa als afgezant gestuurd, “Doe jij het. Er is helemaal geen reden voor, maar mensen eisen van ons, ‘Waar is jullie commentaar op de *Vedānta-sūtra*?’“ In opdracht van Govindajī in Jaipur heeft Baladeva Vidyābhūṣaṇa het commentaar op *Brahma-sūtra* geschreven, genaamd *Govinda-bhasya*. Op die manier heeft ook de Brahma-Madhva-Gauḍīya Sampradāya een commentaar op *Brahma-sūtra* en dat is nodig (uit een lezing van Śrīla Svāmī Mahārāja van 30 september 1973).]

Als Baladeva Vidyābhūṣaṇa Prabhu zich niet in onze *sampradāya* bevindt, in welke *sampradāya* bevindt hij zich dan wel? Al zijn commentaren staan in de lijn van Śrīla Rūpa

Gosvāmī en onze Gauḍīya Vaiṣṇava *ācāryas*. Als Baladeva Prabhu zich niet in onze *sampradāya* zou bevinden, zou alles afgelopen zijn. Dit is een vitaal punt.

Deze *bābājīs* zeggen ook, dat iemand met de saffrane kleding van *sannyāsa* zich niet in de Gauḍīya Vaiṣṇava lijn bevindt. Hun idee hierover is onjuist. In *Śrī Caitanya-caritāmṛta* staat,

*kiba vipra, kiba nyasi, śūdra kene naya
yei kṛṣṇa-tattva-vetta, sei 'guru' haya*

Śrī Caitanya-caritāmṛta (Madhya-līlā 8.128)

Het maakt niet uit, of iemand een *vipra* (geleerde in vedische wijsheid) is of is geboren in een lagere familie, of zich in de wereldverzakende levensorde bevindt. Als hij een meester is in de wetenschap van Kṛṣṇa, is hij de perfecte en bonafide geestelijk leermeester.

Śrīla Kṛṣṇadāsa Kavirāja Gosvāmī heeft geschreven “*kiba nyasi*”. *Nyasi* betekent *sannyāsī*. Īśvara Purīpāda, Mādhavendra Purīpāda en alle monikken in hun lijn waren *sannyāsīs* in saffrane kleding. Er zijn zoveel metgezellen van Caitanya Mahāprabhu, die saffrane kleding droegen. Svarūpa Dāmodara droeg ook saffrane kleding. Wat is het probleem? Saffrane kleding is het kenmerk van verzaking. Het is de kleur van *anurāga*, gehechtheid aan Kṛṣṇa. Omdat het een kleur is, wordt het door *sadhvīs* gedragen. *Sadhvī* betekent een getrouwde dame, geen weduwe. “Getrouwd” betekent Kṛṣṇa als geliefde hebben. Wij zijn geen weduwen, maar degenen die witte kleding dragen zijn weduwen.

Hoe is het woord “*bābājī*” in onze lijn gekomen? Waar is dat vandaan gekomen? Īśvara Purīpāda, Mādhavendra Purī-

pāda, Śrī Caitanya Mahāprabhu, Śrī Nityānanda Prabhu en na Hem Śrīla Rūpa Gosvāmī, Śrīla Sanātana Gosvāmī, Śrīla Raghunātha Bhaṭṭa Gosvāmī, Śrīla Jīva Gosvāmī, Śrī Gopāla Bhaṭṭa Gosvāmī en Śrī Raghunātha dāsa Gosvāmī. Na hen kwamen Śrīla Kṛṣṇadāsa Kavirāja Gosvāmī en Vṛndāvana dāsa Ṭhākura en daarna Narottama dāsa Ṭhākura, Śyāmānanda dāsa, Śrīnīvasa Ācārya en Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura. Waar is het woord *bābāji*? Was er iemand bekend als Bābāji? Waar is dit woord *bābāji* vandaan gekomen? De *bābājis* hebben hierop geen antwoord. Al deze Vaiṣṇava's waren *paramahansa*, niet *bābāji*.

Śrīla Sanātana Gosvāmī droeg geen saffrane kleding, omdat hij grote eerbied had voor de saffrane of rode kleding van Śrī Caitanya Mahāprabhu. Hij dacht, “Ik kan niet zijn zoals Hij, ik ben niet zo verheven.” Dus uit eerbied en ontzag droeg hij witte kleding en hij maakte er een gewoonte van om deze saffrane kleding te eren. In Vraja noemden de Vrajavāsī's Sanātana Gosvāmī “Bābā”. Ze noemden Sanātana Gosvāmī “Bara-bābā”, oudere *sādhu*, en Rūpa Gosvāmī noemden ze “Chota-bābā”, jongere *sādhu*. Na hen droegen anderen in hun lijn ook witte kleding. Maar na de tijd van Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura gingen ze afwijken. Enkelen, zoals Jagannātha dāsa Bābāji, Madhusūdana dāsa Bābāji en Gaura-kīśora dāsa Bābāji namen de naam Bābāji uit nederigheid aan en iedereen noemde hen ook Bābāji. [*Bābā* betekent *sādhu* of vader en *ji* is een achtervoegsel, dat “repectabel” betekent. Deze *mukta-mahāpuruṣas* zijn *paramahansas* en zijn de eeuwige metgezellen van Rādhā en Kṛṣṇa. Ze bevinden zich ver boven het begrip van *bābāji* of *sannyāsa* (dat zich binnen het *varṇāśrama*

stelsel bevindt). Dat zij de nomenclatuur van Bābājī aannamen was een teken van hun nederigheid.]

[Na Śrīman Mahāprabhu waren Zijn *lilā-parikāras* (eeuwige speelgezellen), zoals de Zes Gosvāmī's, Śrī Lokanātha en Bhugarbha en later Śrīla Kṛṣṇadāsa Kavirāja, Śrīla Narottama Ṭhākura en Śrīla Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura *niṣkincana paramahaṁsa* Vaiṣṇava's van nature. Zij hoefden geen *sannyāsa-veśa*, saffrane kleding, te dragen. Ten tweede, Śrīman Mahāprabhu had de *lilā* uitgevoerd om *sannyāsa-veśa* en saffrane kleding te dragen. Dus omdat ze zichzelf waardloos, laag en ongekwalficeerd achtten, hebben deze *mahātmās* geen *sannyāsa-veśa* en saffrane kleding gedragen om eerbied en respect te tonen aan de *veśa* van Śrīman Mahāprabhu en ook om hun eigen identiteit als dienaren onder de bescherming van Zijn lotusvoeten in stand te houden. Anderzijds, om ontzag te tonen voor de *niṣkiñcana paramahaṁsa-veśa* van de metgezellen van Śrīman Mahāprabhu en om onder hun leiding Zijn boodschap in de wereld te prediken hebben vele *akiñcana* Vaiṣṇava's op het pad van *rāgānuga-bhajana*, die de *paramahaṁsa-veśa* op hun hoofd dragen, een positie onder hun vererenswaardige superieuren aanvaard door de saffrane kleding te dragen van de *sannyāsa āśrama*, die zich binnen het *varṇāśrama-dharma* stelsel bevindt. Deze twee gebruiken, die ieder hun eigen plaats hebben, zijn beide uitermate mooi en ook volkomen in overeenstemming met *siddhānta*. *Śuddha-hari-bhakti* is in de hele wereld gepredikt, wordt gepredikt en zal worden gepredikt door deze *mahāpuruṣas*, grote geperfectioneerde heiligen, die deze tweede stijl van *niṣkiñcana sanny-*

āsa-veśa dragen (uit: *Prabandha Pañcakam – Vijf essentiële essays*).]

Toen Śrī Bhaktisiddhānta Sarasvatī Ṭhākura zag, dat veel *bābājis* nu bogus waren, dat ze zich ophielden met weduwen *matajis* en zonen kregen, werd hij furieus en zei, dat wij weer dezelfde saffrane kleding gingen aanvaarden als anderen, zoals Rāmānujācārya, Madhvācārya, Mahāprabhu en Īśvara Purīpāda. Toen is hij overal in de wereld gaan prediken.

In die tijd respecteerden die personen met gezinnen, die een losbandig karakter hadden en geen status in de samenleving hadden, deze bogus *bābājis*. Dat is de reden, waarom Srīla Prabhupāda Bhaktisiddhānta Sarasvatī Ṭhākura de roze kleding en *sannyāsa* opnieuw introduceerde. Op dit moment zijn die bogus personen, die voorheen tot de Gauḍīya Maṭha behoorden, wellustig geworden en zijn dan ook uit de Gauḍīya Maṭha gegooid. En die zijn nu *bābājis* geworden.

De *bābājis* bekritisieren vooral Śrīla Bhaktivinoda Ṭhākura door te zeggen, dat hij geen *guru* had. Dit is een bogus idee. Śrīla Bhaktivinoda Ṭhākura predikte de naam en de glorie van Śrī Caitanya Mahāprabhu en Gauḍīya Vaiṣṇava Sampradāya tegen de hele wereld. Hij heeft honderden boeken geschreven. Maar de *bābājis* zeggen, dat hij geen geschikte *guru* had en dat Śrī Bhaktisiddhānta Sarasvatī Prabhupāda ook geen geschikte *guru* had.

[Een *sādhaka* kan *bheka* (*sannyāsa veśa*) aanvaarden van een geschikte *guru* en anders, wanneer ware *vairāgya* (in *bhāva-bhakti*) verschijnt, kan hij *bheka* van zichzelf aanvaarden. Haridasa Ṭhākura, de Zes Gosvāmī's, Lokanātha Gosvāmī en anderen zijn voorbeelden van de praktijk van zelfaanvaarde

bheka. Dit was ook de manier, waarop Śrī Bhaktisiddhānta Sarasvatī Ṭhākura *sannyāsa veśa* heeft aanvaard na het verdwijnen van Śrīla Gaura-kīśora dāsa Bābājī, van wie hij de *dīkṣā* mantra had ontvangen. We zien aan deze voorbeelden, dat het aanvaarden van *bheka* op deze manier volkomen in overeenstemming is *sāstra*. Śrī Rāmānujācārya heeft ook *tri-daṇḍi-sannyāsa* van zichzelf aanvaard na het verdwijnen van zijn *guru* Śrīla Yamunācārya (uit: *Prabandha Pañcakam – Vijf essentiële essays*).]

Jullie moeten weten, dat Śrīla Bhaktivinoda Ṭhākura zich in de *bhāgavata-paramparā* van Śrīla Jagannātha dāsa Bābājī Mahārāja bevond. Śrīla Prabhupāda Bhaktisiddhānta Sarasvatī Ṭhākura bevond zich in de lijn van dezelfde Jagannātha dāsa Bābājī Mahārāja, Śrīla Bhaktivinoda Ṭhākura en zijn *guru*, Śrīla Gaura-kīśora dāsa Bābājī Mahārāja. Ze bevonden zich allemaal in dezelfde lijn.

Degenen in de *bābājī*-lijn zeggen, dat onze Guru Mahārāja, Śrīla Bhakti Prajñāna Keśava Gosvāmī Mahārāja, en zelfs Śrīla Bhaktivedānta Svāmī Mahārāja zich niet in de juiste disciplinaire opvolging bevonden en dat ze geen *guru-paramparā* hebben. Maar in werkelijkheid bevinden de *bābājīs* zich niet in de *guru-paramparā*.

Ik heb in Frankrijk gezien, dat zoveel toegewijden Śrīla Bhaktivedānta Svāmī Mahārāja hebben opgegeven en *bābājīs* zijn geworden. Ze namen *bābājī-veśa*, *ḍor-kaupīn* enzovoort. Toen zijn ze na twee jaar met *matajī-bābājīs* gevallen. Ze leefden met gescheiden vrouwen. Ze zijn gebonden dit te doen. Dus degenen, die niet accepteren, dat Śrīla Bhaktivedānta Svāmī Mahārāja, onze Guru Mahārāja, Śrīla Bhakti Prajñāna

Keśava Gosvāmī Mahārāja, Śrī Bhaktisiddhānta Sarasvatī Ṭhākura Prabhupāda, Śrīla Bhaktinoda Ṭhākura en alle andere hogeklasse Vaiṣṇava's zich in de Gauḍīya lijn bevinden, leven in volslagen onwetendheid. Als je hun boeken leest, komt dit vergif naar jou toe.

*avaṣṇava-mukhodgirnam putam hari-kathāmṛtam
śravanam naiva kartavyam sarpočhistam yatha payah*

Padma Purāṇa

Men kan niets horen over Kṛṣṇa van een niet-Vaiṣṇava. Melk aangeraakt door de lippen van een slang heeft giftige effecten. Zo zijn ook lezingen gegeven over Kṛṣṇa door niet-Vaiṣṇava's vergiftigd.

Vilāpa-kusumāñjalī van Śrī Raghunātha dāsa Gosvāmī en andere boeken, zoals *Kṛṣṇa-bhavanāmṛta*, *Rādhā-rāsa-sudhanidhi* en *Stava-valī* zijn allemaal goede boeken. Ze zijn *āmṛta*, nectar. Maar je mag ze niet horen van niet-Vaiṣṇava's, anders komen de bogus ideeën van dergelijke non-Vaiṣṇava's over je heen en dan ga je afwijken. Wees hiermee zeer voorzichtig.

Een ander punt is *bhajana-praṇālī*. In plaats van het juiste proces aan de juiste personen te geven deze *bābājīs* hun eigen versie van *bhajana-praṇālī* zonder te kijken of iemand gekwalificeerd is of niet en zonder de juiste training te geven. Hun zogenaamde discipelen weten niet wie Kṛṣṇa is en wat *bhajana* is. Ze kennen geen enkele definitie van *bhakti* en ze weten zelfs niet hoe ze zich moeten reinigen, nadat ze naar de wc zijn geweest. Ze weten helemaal niets. Wat komt er van hen terecht?

*naitat samacarej jatu
manasapi hy anisvaram
vinasyaty acaran maudhyād
yatharudro 'bdhi-jam visam*

Śrīmad-Bhāgavatam (10.33.31)

Iemand die geen groot heerser is, mag nooit het gedrag van heersende persoonlijkheden imiteren, zelfs niet mentaal. Als een gewoon persoon dergelijk gedrag uit dwaasheid imiteert, zal hij zichzelf eenvoudig ombrengen, zoals iemand, die niet Rudra is, zichzelf ombrengt, als hij een oceaan vol vergif probeert te drinken.

Als iemand niet gekwalificeerd is, maar wel vergif wil drinken zoals Śaṅkara deed, sterft hij spoorlags. Wees eerst Śaṅkara en neem dan vergif in. Wees eerst gekwalificeerd.

Eerst moet je *Upadesāmṛta* van Śrīla Rūpa Gosvāmī kennen, *vaco vegam manasa krodha vegam*. Lees ook *Manaḥ-śikṣa*. Leer eerst *tattva: māyā-tattva, jīva-tattva* en *kṛṣṇa-tattva*. Als je daarna werkelijk gretig bent, kun je die andere boeken lezen. Als je anders deze principes niet eerst kent, word je wellustig en ben je gebonden om af te wijken en *bhajana* en *sādhana* op te geven. We moeten *Jaiva-dharma* lezen. Daarin heeft Śrīla Bhaktivinoda Ṭhākura alle ideeën van Śrīla Rūpa Gosvāmī uitgelegd. Leer eerst “*tṛnad api sunicena taror api sahisnuna / āmanina manadena kīrtanīyaḥ sadā hariḥ* – Men kan de heilige naam van God chanten met een nederige houding, waarbij men zichzelf lager acht dan een strootje op straat. Men dient toleranter te zijn dan de boom zonder gevoel van vals prestige en bereid te zijn om anderen alle respect te gunnen. In een dergelijke mentale staat kan men de

heilige naam van God constant chanten.” Dit werd door Śrī Caitanya Mahāprabhu geadviseerd,

*ye-rupe la-ile nāma prema upajaya
tahara lakṣaṇa suna, svarūpa-rama-raja*

Śrī Caitanya-caritāmṛta (Antya-līlā 20.21)

O Svarūpa Dāmodara Gosvāmī en Rāmānanda Rāya, hoor van Mij over de symptomen voor het chanten van de Hare Kṛṣṇa *mahā-mantra* om de sluimerende liefde voor Kṛṣṇa heel gemakkelijk te wekken.

Caitanya Mahāprabhu heeft ons Zelf de instructies gegeven om deze kwaliteiten te krijgen. Probeer deze kwaliteiten te ontwikkelen en dan kun je die andere boeken lezen. Er zijn zoveel toegewijden in de wereld, vooral in Frankrijk, die al deze verheven boeken lezen. Ze kennen echter geen *kṛṣṇa-tattva* of een andere *tattva* en ze hebben geen *niṣṭhā*, stabiel en sterk vertrouwen, in hun *gurudeva*. Langzaam maar zeker geven ze Śrīla Svāmī Mahārāja, Śrīla Bhaktisiddhānta Sarasvatī Ṭhākura en de hele *guru-paramparā* op. Ze bekritisieren deze lijn. Hoewel de boeken, die door deze *bābājīs* zijn vertaald op zichzelf bonafide zijn, moeten we hen niettemin boycotten. Lees ze niet. Als je gekwalificeerd bent, zoals een *hamsa*, een zwaan, als je melk van water kunt scheiden, dan kun je hun vertalingen lezen – anders niet.

Ongeveer tien jaar geleden ging ik met Puḡyapāda Janardana Mahārāja op Vraja-maṇḍala *parikramā*. We gingen naar Rādhā-kuṇḍa en daar hebben we de *bābājīs* uitgedaagd. We hebben drie uur lang een discussie gehouden, maar er kwam niemand opdagen. Ik heb die *bābājīs* ook in mijn boek, *Vijf*

essentiële essays, uitgedaagd, maar niemand heeft gereageerd. Nadat ze dat boek hadden gelezen, wilden ze ons voor de rechter slepen en ik daagde hen uit, “Ja, we zien jullie aan het hof.” Maar ze zijn nooit komen opdagen. Hun advocaten hadden hen geadviseerd om niet naar de rechtbank te gaan, omdat ze alles zouden verliezen.

Wees niet aangetrokken door die *sahajjyā bābājīs* van Vraja. Je moet worden aangetrokken door onze *guru-paramparā* – Śrīla Bhaktivedānta Svāmī Mahārāja, Śrīla Bhaktivinoda Ṭhākura, Śrī Bhaktisiddhānta Sarasvatī Ṭhākura Prabhupāda, Śrī Baladeva Vidyābhūṣaṇa, Śrīla Jīva Gosvāmī, Śrīla Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura en iedereen in onze *Bhāgavata-paramparā*.

Ik ben gekomen om jullie deze zaken te vertellen, zodat jullie voorzichtig zijn. Laat je niet in de war brengen. Probeer heel sterk te zijn en al deze punten te kennen.

Op de voorste rij van links naar rechts: Śrīla Bhakti Pramode Purī Mahārāja, Śrīla Bhakti Rakṣaka Śrīdhara Mahārāja, Śrīla Bhakti Sarvasva Giri Mahārāja, Śrīla Bhakti Prajñāna Keśava Mahārāja, Śrīla Bhakti Vicāra Yayavāra Mahārāja, Śrīla Bhaktivedānta Nārāyaṇa Mahārāja.

Wat valt er te zeggen van andere Vaiṣṇava *sampradāyas* van tegenwoordig, zelfs in de Śāṅkara Sampradāya zien we eenheid en *anugātya*, of het aanhangen van de principes van voorgangers, dat overal in onze Gauḍīya Sampradāya ontbreekt.

Met gevouwen handen en grote ernst bidden we daarom, dat de kameraadschap in de zuivere *sampradāya* na het serieus bestuderen van deze *Śrī Prabandha Pañcakam* mag worden beschermd en worden behouden.

Centra & Contacten Wereldwijd

www.purebhakti.com/contact-us/centers-mainmenu-60.html

INDIA

Mathura: *Shri Keshavaji Gaudiya Math* – Jawahar Hata, U.P. 281001 (Opp. Dist. Hospital), Email: mathuramath@gmail.com • **New Delhi:** *Shri Raman-vihari Gaudiya Math* – Block B-3, Janakpuri, New Delhi 110058 (Near musical fountain park), Tel: 9810192540; *Karol Bagh Centre:* Rohini-nandana dasa, 9A/39 Channa Market, WEA, Karol Bagh, Tel: 9810398406, 9810636370, Email: purebhakti.kb@gmail.com • **Vrindavan:** *Shri Rupa-Sanatana Gaudiya Math* – Dan Gali, U.P. Tel: 09760952435; *Gopinath Bhavan* – Parikrama Marga (next to Imli-tala), Seva Kunja, Vrindavan 281121, U.P., Email: vasantidasi@gmail.com • **Puri:** *Jay Shri Damodar Gaudiya Math* – Sea Palace, Chakratirtha Road. Tel: 06752-223375 • **Bangalore:** *Shri Madan Mohan Gaudiya Math* – 245/1 29th Cross, Kaggadasa pura Balaji layout, Bangalore-93, Tel: 089044277754, Email: bvvaikhana@gmail.com; *Shri Ranganath Gaudiya Math* – Hesaraghatta, Bangalore, Tel: 09379447895, 07829378386 • **Faridabad:** *Shri Radha Madhav Gaudiya Math* – 293, Sector-14, Hariyana, Tel: 09911283869 • **Navadvipa:** *Shri Shri Keshavaji Gaudiya Math* – Kolerdanga Lane, Nadiya, Bengal, Tel: 09153125442

AUSTRALIA

Garden Ashram – Akhileshvari dasi, Tel: 612 66795916, Email: akhileshvari.dasi@gmail.com • *Shri Gaura Narayan Gaudiya Math* – Brisbane, Queensland, Tel: +61 403 993 746, Email: bhaktibrisbane2010@gmail.com

CHINA / HONG KONG

15A, Hillview Court, 30 Hillwood Road, Tsing Sha Tsui, Kowloon, Tel: +85223774603

UNITED KINGDOM & IRELAND

Birmingham: *Shri Gour Govinda Gaudiya Math* – 9 Clarence Road, Handsworth, Birmingham, B21 0ED, U. K., Tel: (44) 121551-7729, Email: bvashram108@gmail.com • **London:** *Shri Gangamata Gaudiya Math* – 631 Forest Road, E17 4NE London, Tel: 02080578406, Email: gangamatas@hotmail.com • **Galway:** *Family Centre* – Tel: 353 85-1548200, Email: jagannathchild@gmail.com

USA

Gaudiya Vedanta Publications Offices – Tel: (800) 681-3040 ext. 108, Email: orders@bhaktiprojects.org • **Alachua:** *Shri Shri Radha-Govinda Mandir* – Tel: (1) 386-462-2682. Email: yourbvgi@gmail.com, Website: www.bvgi.org • **Houston:** *Shri Govindaji Gaudiya Math* – Tel: (1) 281-650-8689. Email: info@sggm.org, Website: www.sggm.org

Websites

Gauḍīya Vedānta Publications (GVP)

De GVP publiceert, conserveert en distribueert de boeken van Śrī Śrīmad Bhaktivedānta Nārāyaṇa Gosvami Mahārāja. Voor meer informatie over de inhoud van deze boeken kunt u de volgende websites bezoeken:

www.purebhakti.com – voor nieuws, updates en gratis downloaden van boeken, lezingen en *bhajans*.

www.purebhakti.tv – voor het kijken en luisteren naar lezingen online en voor links naar updates van live web-casts.

www.harikatha.com – voor het per email ontvangen van de lezingen en video's van Śrī Śrīmad BV Nārāyaṇa Mahārāja op zijn wereldreis.

www.backtobhakti.com – voor het laatste nieuws over de IPBYS, de International Pure Bhakti Yoga Society.

Indien u meer wilt weten over boeken, lezingen, audio-opnamen, video's, lessen en de International Pure Bhakti Yoga Society (IPBYS) van Śrī Śrīmad BV Nārāyaṇa Mahārāja kunt u contact opnemen met **connectwithussoon@gmail.com**

Voor het vinden van een centrum in uw buurt:

www.purebhakti.com/contact-us

Engelse publicaties van

ŚRĪ ŚRĪMAD

BHAKTIVEDĀNTA NĀRĀYAṆA GOŚVĀMĪ MAHĀRĀJA

<p><i>Arcana-dīpikā</i> <i>Śrī Bhajana-rahasya</i> <i>Śrī Bhakti-rasāmṛta-sindhu-bindu</i> <i>Bhakti-rasāyana</i> <i>Bhakti-tattva-viveka</i> <i>Śrī Brahma-saṁhitā</i> <i>Essence of the Bhagavad-gītā</i> <i>Five Essential Essays</i> <i>Going Beyond Vaiḥaṅṭha</i> <i>Harmony</i> <i>Jaīva-dharma</i> <i>Letters From America</i> <i>Śrī Manaḥ-śikṣā</i> <i>My Śikṣā-guru and Priya-bandhu</i> <i>Pinnacle of Devotion</i> <i>Śrī Prabandhāvalī</i> <i>Secret Truths of the Bhāgavatam</i> <i>Secrets of the Undiscovered Self</i> <i>Śiva-tattva</i> <i>Śrī Bṛhad-bhāgavatāmṛta</i> <i>Śrī Dāmodarāṣṭakam</i> <i>Śrī Gauḍīya Gīti-guccha</i> <i>Śrī Gīta-govinda</i> <i>Śrī Gopī-gīta</i> <i>Śrī Harināma Mahā-mantra</i> <i>Śrīmad Bhagavad-gītā</i></p>	<p><i>Śrī Navadvīpa-dhāma-māhātmya</i> <i>Śrī Navadvīpa-dhāma Parikramā</i> <i>Śrī Prema-sampūṭa</i> <i>Śrī Rādhā-kṛṣṇa-gaṇoddeśa-dīpikā</i> <i>Śrī Saṅkalpa-kalpadrumaḥ</i> <i>Śrī Śikṣāṣṭaka</i> <i>Śrī Upadeśāmṛta</i> <i>Śrī Vraja-maṅḍala Parikramā</i> <i>Śrī Rāya Rāmānanda Saṁvāda</i> <i>Śrīla Bhakti Prajñāna Keśava Gosvāmī – His Life and Teachings</i> <i>The Distinctive Contribution of</i> <i>Śrīla Rūpa Gosvāmī</i> <i>The Essence of All Advice</i> <i>The Gift of Śrī Caitanya Mahāprabhu</i> <i>The Journey of the Soul</i> <i>The Nectar of Govinda-līlā</i> <i>The Origin of Ratha-yātrā</i> <i>The Way of Love</i> <i>Utkalikā-vallarī</i> <i>Vaiṣṇava-siddhānta-mālā</i> <i>Veṅu-gīta</i> <i>Walking with a Saint</i> <i>Rays of the Harmonist (periodical)</i></p>
--	---

Nederlandse publicaties

van **Śrī Śrīmad Bhaktivedānta Nārāyaṇa Gosvāmī Mahārāja**

vertaald en uitgegeven door Pro Deo Uitgever Jaya Radhe

<https://purebhakti.com/jayaradhe.nl>

<i>Bhagavad-gītā</i>	<i>Prabandha Pañcakam</i>
<i>Bhāgavata-rahāsyā</i>	<i>Prabandhavalī</i>
<i>Bhajana-rahasyā</i>	<i>Prema-pradīpa</i>
<i>Bhakti-tattva-viveka</i>	<i>Prema-samṣṭa</i>
<i>Boterdief</i>	<i>Reis van de ziel</i>
<i>Camatkāra-candrikā</i>	<i>Rāga-vartma-candrikā</i>
<i>Essentie van Bhagavad-gītā</i>	<i>Rāmānanda Rāya Saṁvāda</i>
<i>Geheimen van Bhajana</i>	<i>Śikṣāṣṭaka</i>
<i>Geheimen van het onontdekte Zelf</i>	<i>Śiva-tattva</i>
<i>Geluk in het paradijs der dwazen</i>	<i>Śrī Rādhā</i>
<i>Gift van Śrī Caitanya Mahāprabhu</i>	<i>Śrī Rūpa Gosvāmī's bijdrage</i>
<i>Gīta-govinda</i>	<i>Summum van toewijding</i>
<i>Gopi-gīta</i>	<i>Ujjvala-nilāmaṇi-kiraṇa</i>
<i>Hari-kathāṁṛta</i>	<i>Upadeśaṁṛta</i>
<i>Jagannātha Ratha-yātrā</i>	<i>Utkalikā-vallarī</i>
<i>Jaiva-dharma</i>	<i>Veṇu Gīta</i>
<i>Mādhurya-kādambinī</i>	<i>Verborgen pad van devotie</i>
<i>Maharṣi Durvāsā</i>	<i>Voorbij Nirvāṇa</i>
<i>Maṇḥ-śikṣā</i>	<i>Ware sentimenten van de ziel</i>
<i>Nitya-dharma</i>	<i>Wijze van Liefhebben</i>

